

Kayseri Lisesi

KAYLIMDER Tarafından Kayseri Lisesi 126. Kuruluş Yılı Anısına Hazırlanmıştır.

Senin İzinde Nice Yıllara

1893
2019

KAYSERİ
LİSESİ'NİN
126.
GURUR YILI
ANISINA

KAYSERİ LİSESİ

1893-2019

**Bayrakları, Bayrak yapan
Üstündeki kandır,
Toprak; Eğer uğrunda ölen varsa
Vatandır!**

Kayseri Lisesi Marşı

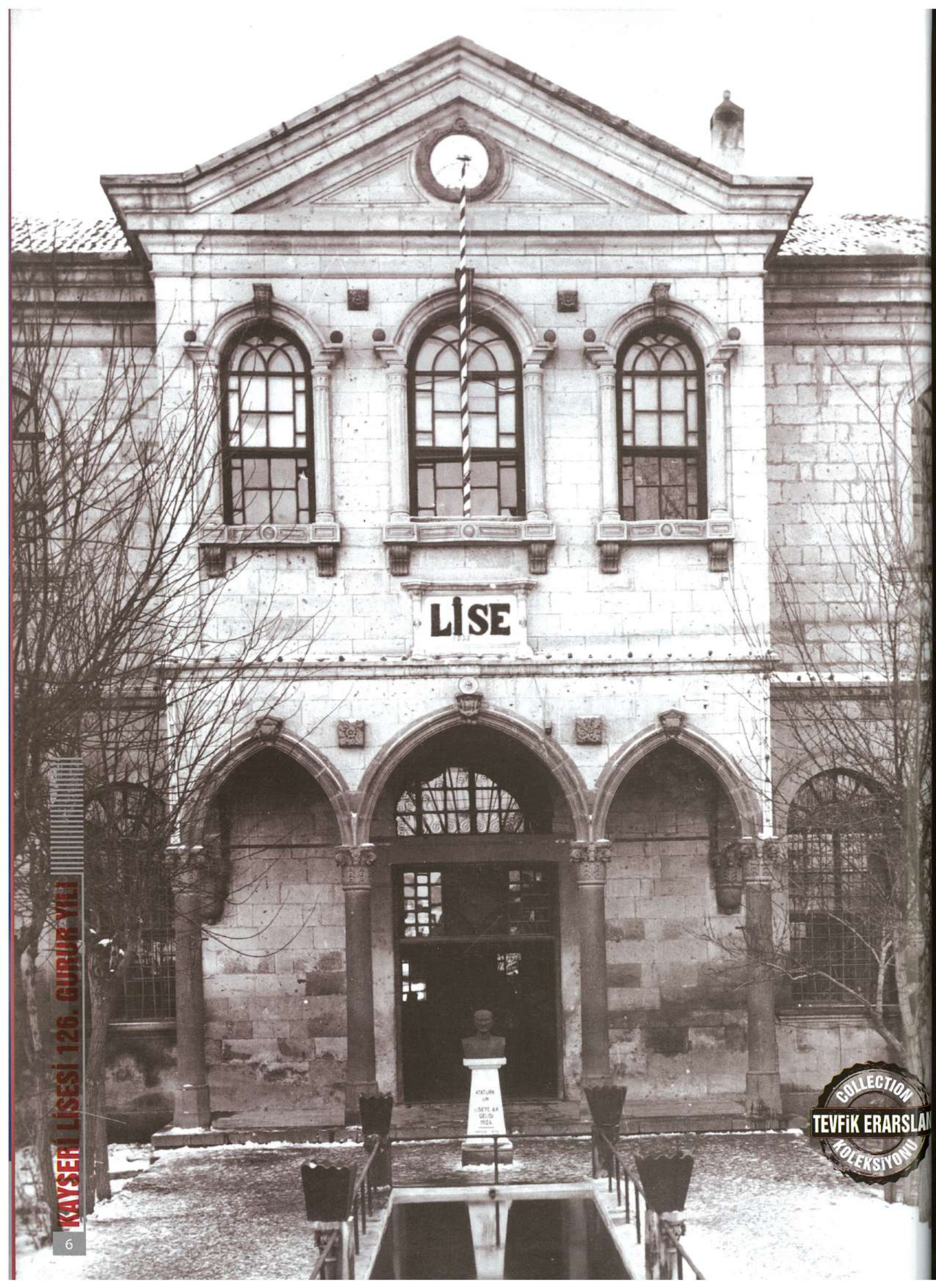
Kayseri Lisesi'nin nura koşan gençleri
Güzel Anadolu'ya güneşler taşıyacak
Bu mefkûre oldukça azmimizin rehberi
Cehalet boğulacak ilm-ü fen yaşayacak

Güçlüyüz kuvvetliyiz, imanlıyız hepimiz
Yaşasın genç Türkiye, yaşasın mektebimiz

Asrımızda teceddüt namına her ne varsa
Biz ona varacağız bir hamlede bir hızda
Hangi bir mani bizi bu yolda karşılsa
And içtik yıkacağız milli irfanımızla

Güçlüyüz kuvvetliyiz, imanlıyız hepimiz
Yaşasın genç Türkiye, yaşasın mektebimiz

Faruk Nafiz Çamlıbel

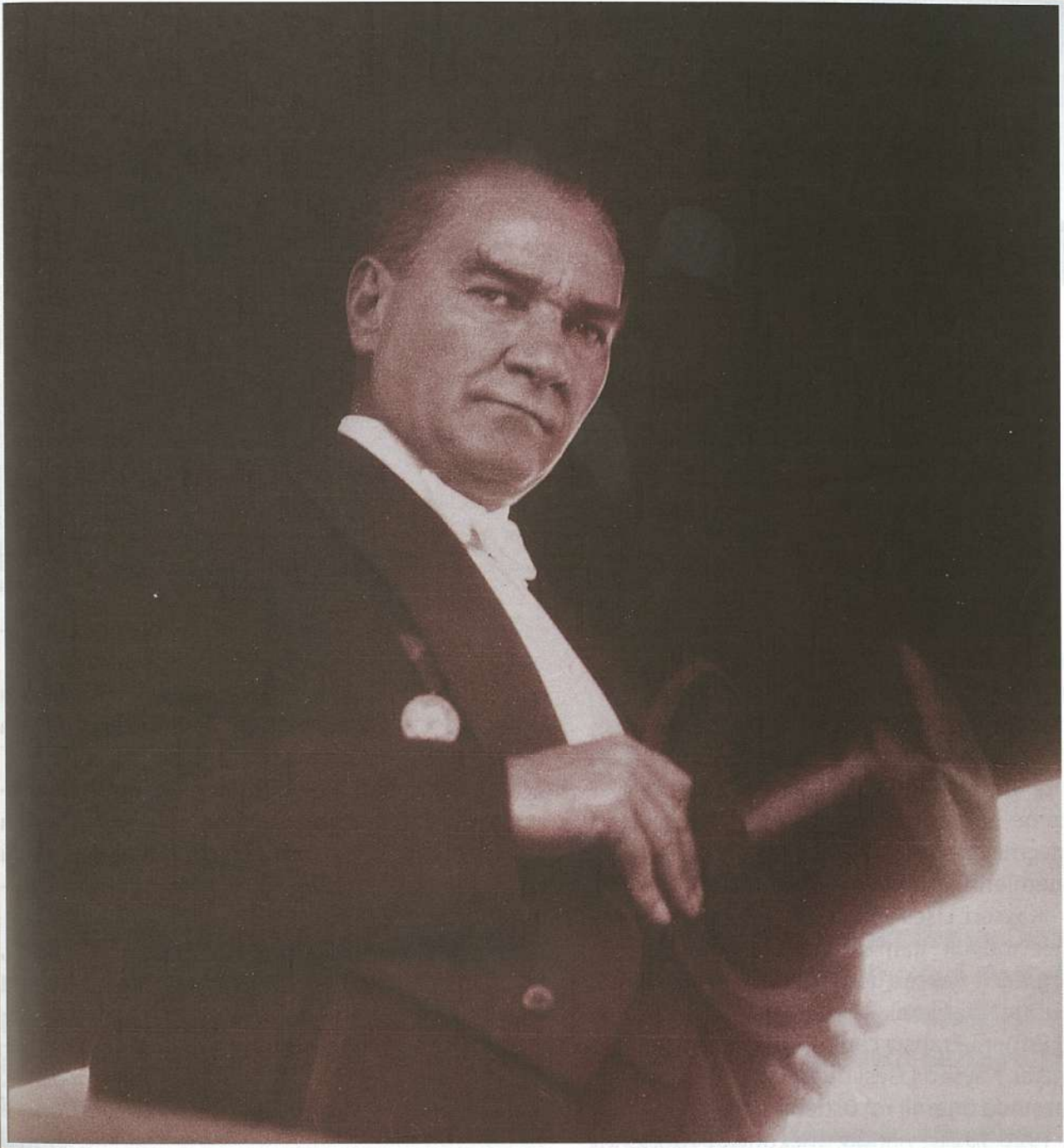

KAYSERİ LİSESİ 126. GURUR YILI

LİSE

ATATÜRK
ÜN
LİBERTE KAN
GELİŞİ
1924

COLLECTION
TEVİK ERARSLAN
KOLEKSİYONU

**MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'ÜN
KAYSERİ LİSESİ'NİN HATIRA DEFTERİNE YAZDIKLARI**

Kayseri, 14 Ekim 1924

*Kayseri Lisesi'ni müdürüyle, muallimleriyle, bütün talebesiyle
Cumhuriyetin ateşli, feyizli bir ocağı bulduk.*

Lâtime Gazi Mustafa KEMAL - Gazi Mustafa KEMAL

MİLLİ MÜCADELE ONUR ve BAŞARI

Celalettin EKİNCİ
İl Milli Eğitim Müdürü

II. Abdülhamit tarafından 13 Eylül 1893 tarihinde açılan Kayseri Lisesi, Anadolu'daki en modern eğitim merkezi olarak, büyük görevler üstlenmiştir. 126 yıllık tarihe sahip lisemiz, Kayseri'nin başkent olarak düşünüldüğü zamanlarda meclis binası olarak da kullanılmak istenecek kadar öneme haiz eğitim yuvamızdır. Kayseri Lisesi, tarihi geçmişi nedeniyle Meşrutiyet ve Cumhuriyet dönemlerini görmüş bir okulumuzdur.

"Kayseri Lisesi öğrencileri Kurtuluş Savaşı süresince büyük kahramanlıklar yapmışlar. Bir grup öğrenci Kayseri'de toplanan Kuvayı Milliye gurubuna katılarak 1919 yılında Saimbeyli'de (Haçın) Ermeni-Fransız cephesinde düşmana karşı savaşmıştır. Kayseri Lisesi bu açıdan Cumhuriyetin kurulmasında önemli rol üstlenmiştir.

1920-1921 yılında mezuniyet defterine 'lise son sınıf talebeleri Sakarya Savaşı için cepheye gidip hepsi cephede şehit düştüğünden bu öğrenim yılında okulumuz mezun verememiştir.' kutsal vatan topraklarını canları pahasına müdafaa ederek şehitlik mertebesine ve onuruna sahip öğrencilerimizin yetiştiği tarihi lisemizdir.

Bu köklü kurum bugüne kadar sayısız değerler yetiştirmiştir. Nice öğretmenler, nice öğrenciler bu okulun aydınlık ortamını geleceğe taşımıştır. Bu tarihi eğitim kurumu öğrencileri içerisinde 3 cumhurbaşkanı çıkarmıştır. Sayılmayacak kadar fazla ülkemize ilim adamları, sanatçı, siyasi, bürokrat, devlet adamı hatta Genel Kurmay Başkanı yetiştirmiştir. Gerçekten de şanlı bir tarihe sahip olan okulumuzun mezunları da

Celalettin Ekinci

kendine yakışır bir şekilde ülkesine hizmet etmektedir.

Kayseri Lisesi, 2018 yılında Milli Eğitim Bakanlığınca "Özel Program ve Proje Uygulayan Okul" statüsüne alınmıştır.

Okul, tarihinde olduğu gibi bugün de ulusal ve uluslararası boyuttaki başarılarıyla adından söz ettirmeye devam etmektedir. Her zaman öncü ve başarının sembolü bir eğitim öğretim kurumudur.

Ülkemiz; Bilgi toplumu olma yolunda, bilim ve teknolojide olduğu kadar sosyal alanda da donanımlı bireyler yetiştirmeyi hedeflemekteyiz. Dönüşmekte olduğumuz bilgi toplumunda, yaratıcılık, eleştirel düşünce, problem çözme, etkili iletişim, iş birlikleri kurma, bilgiyi öğrenme ve öğretme önem kazanmaktadır." Bu kapsamda, Türk Milli Eğitiminin temel amaçları doğrultusunda 21. yüzyılın ihtiyaçlarına uygun olarak bilim, teknoloji, mühendislik, matematik, sosyal bilimler ve sanat alanlarının daha öne çıktığı bir eğitim modelinin yerleşmesi gerektiğini ön görmekteyiz.

Bu yolda bizlere destek veren Başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN, Milli Eğitim Bakanımız Sayın Ziya SELÇUK Valimiz Sayın Şehmuz GÜNAYDIN olmak üzere tüm kişi kurum ve kuruluşlara teşekkür ederiz.

Celalettin EKİNCİ
İl Milli Eğitim Müdürü

126. YIL DERGİMİZ

KAYLİMDER Kayseri Lisesi Mezunları Derneği olarak, lisemizin 126. Onur Yılı anısına hazırladığımız bu dergi için mezunlarımızdan fotoğraf ve anılarıyla bize katkıda bulunmalarını istemiştik. Beklediğimiz çoğunlukta olmasa bile bir çok mezunumuz bu katkıyı yapmak inceliğini ve duyarlılığını gösterdiler kendilerine teşekkür ediyoruz.

Ancak, yollanan fotoğrafların kaliteleri baskı için pek uygun olmayacak düzeyde düşüktü ne yazık ki. Yine de emeklerine saygı göstererek kullanılabilir ne varsa dergide yer vermeye çalıştık.

KAYLİMDER Yönetim ve Onur Kurulumuzun değerli üyeleri destekleriyle bize güç kattılar. Kendilerine buradan teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Saygıdeğer Kayseri Liseliler, sonsuzluğa akıp giden zaman içerisinde, yaktığımız bu meşalenin gelecek nesillere aynı gurur ve coşkuyla ulaşmasını ve bu geleneksel buluşmaların sürdürülmesini diliyoruz. Dergimize katkıda bulunan herkese bir kez daha teşekkür ediyor 126. onur yılımızın hepimize kutlu olmasını yürekten temenni ediyoruz.

Tevfik ERARSLAN
KAYLİMDER Bş. Yrd. (Editör)

ÖNSÖZ

Av. Mehmet Savruk

KAYLİMDER Onur Kurulu Başkanı

Kayseri Lisesinin Nur'a koşan, güzel Anadolu'ya güneşler taşıyan gençleri, kendilerine çok şeyler borçlu olduğumuz çok değerli öğretmenlerimiz, Lisemizin tüm mensupları, hasılı Çok kıymetli KAYSERİ LİSELİLER,

Hepimizin heyecanla beklediği, son birkaç senedir gelenek haline getirdiğimiz Kayseri Lisesi Buluşma günleri yaklaşmaktadır. Açıktır ki, Bu buluşma günleri, içimizde kalan ateşin sönmemiş, kaybolmamış anıların bir devamı olmakta, bizleri yeni bir heyecana götürmektedir. Bu vesile ile hepinizi saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum.

Bu buluşmaların bir amacı da, geçmişiyad etmek, o temiz, berrak duyguların yaşandığı anları tekrardan yaşarcasına muhabbet etmektir. Bu nedenledir ki, heyecanla, sabırsızlıkla buluşma günlerini beklemek, bundan böyle bir gelenek haline gelmiştir. Zira biliyoruz ki, bölünmez ve her geçen gün daha da büyüyen geniş bir aile olduk artık biz. Bugüne kadar bu anlamlı buluşmalarda bizleri yalnız bırakmadığınız için sizlere teşekkürlerimi sunuyorum, bu sene 4 Mayıs da yapılacak buluşma gününde de aynı ilgiyi göstereceğinizi umuyorum.

Değerli arkadaşlarım, insan yaşamında Lise döneminin özel bir yeri vardır. Gerçekten de, acı-tatlı geçen onca yılın küllerinden doğan bu bağ, basit bir arkadaşlıktan daha öte bir histir. Bir duygudur. Bu duyguyu insan ancak kendi ailesine karşı duyabilir. Bu yüzdendir ki, lise arkadaşlığı gerçektir, sağlamdır ve menfaat, daima en arka planda kalmıştır. Bizlere bu güzel duyguları aşıl原因an mezun olduğumuz bu okul ile, bağlanmamızı devam ettirmek, sadece kendimiz için değil aynı zamanda ülkemiz için de bir zenginlik olduğuna inanıyorum.

Okulumuzun şanlı bir tarihe sahip olduğunu hepimiz biliyoruz. Biliyoruz ki, okulumuz kökü mazide olan, atıye doğru yükselen bir çınar ağacı gibidir. Bir eğitim kurumunun en kıymetli değeri ise, mezunlandır. Gerçekten de, bir okulu diğerlerinden farklı kılan unsur, her zaman mezunlar olmuştur. Mezunlarının hayattaki başarıları, kalite

Derneğimizin bir amacı da, ülkemize yeni yeni değerler, yeni çiçekler yetiştirmektir. Bu çiçeklerdir ki, güzel Anadolu" muza güneşler taşıyacak, bundan sonra da, asrımızda yenilenme, yeni olma namına her ne var ise, bir hamlede ve bir hızda ona varacak, ona kavuşacaktır.

ve davranışları ve onların geri dönüp kattıklarıdır ki, bu farklılığı ortaya koyar. Okul ve o okulun mezunları kavramı her zaman doğru orantılı olmuştur. Yani okulun değeri arttıkça, mezunlarının kalitesi artmıştır. Bu sebeptendir ki, "bir okulun referansı mezunlandır" sözü gerçeği yansıtır.

Kayseri Lisesinden mezun olanların ülkemiz üzerinde ciddi bir şekilde kendisini hissettirdiği de inkar edilemez bir gerçektir.

Cumhuriyet tarihimizde hiçbir okula nasip olmayacak bir şekilde, mezunlarından üç cumhurbaşkanı çıkarması, bunun açık bir göstergesi değil midir? Bunun bir ifadesi olarak. "Kayseri Liseli olmak bir ayrıcalıktır" sloganına yürekten katılıyorum.

Görüyoruz ki, kadim bir tarihe sahip olan okulumuzun, artık mezunlarının da kendine yakışır bir derneği vardır. Lisemizin mezun ve mensuplarını bir arada tutmak ve mezunlarımızın lisemiz ile ilişkilerini devam ettirmek amacı ile yola çıkmış bir demektir bu. Biliyorum ki, derneğimizin değerli yöneticileri bugüne kadar çok güzel yerlerde, çok güzel işler başarmışlar, bundan sonra da daha güzel işler imza atacaktırlar. Lisemizin adını önemli yerlere taşıyacak, "Kayseri Lisesi Kültürü" oluşturma adına çok önemli adımlar atacaktır.

Bu demek, Kayseri Lisesi Mezunlarının birbirlerine ulaşmasını daha da kolaylaştıracak, ayrıca halen faaliyet gösteren lisemize ve öğrencilerine hizmet etmeyi amaç edinecektir. Biliniz ki bu dernek, sizi hayatınızın en güzel günlerini geçirdiğiniz okulunuza hep yakın tutacaktır. Tanışmak, sohbet etmek, tartışmak ve eğlenmek için bir vesiledir. Ama inanıyorum ki, yapılacak çalışmalar ile

en çok da birbirimizi dinleyebileceğimiz, anlayabileceğimiz bir yuva olacaktır burası.

Derneğimizin bir amacı da, ülkemize yeni yeni değerler, yeni çiçekler yetiştirmektir. Bu çiçeklerdir ki, güzel Anadolu" muza güneşler taşıyacak, bundan sonra da, asrımızda yenilenme, yeni olma namına her ne var ise, bir hamlede ve bir hızda ona varacak, ona kavuşacaktır.

Bir kez daha hatırlatmak isterim ki, bu dernek, herhangi bir kişinin veya grubun değil, tüm Kayseri Lisesi inezunları ve mensuplarıdır. Burada, farklı siyasi görüş ve tercihler bir kenara bırakılacak, okul ve demek kapısından içeri girmeyecektir. Dernek faaliyetlerinin geleceğe ulaşmasında, geleceği yakalamasında katkı sağlayacak siz değerli mezun ve mensuplarımızın önemi çok büyüktür. Bu bağlamda sizlere de çok büyük işler düştüğü açıktır.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime burada son verirken, başta, bugüne kadar bizleri yalnız bırakmayan, bizleri bu yolda yönlendiren, buluşma günlerimizi zenginleştiren, siz değerli mezun ve mensuplarına, bu ortamı sağlayan Taş Mektep Derneğinin değerli yöneticilerine, bu güzel duyguları bizlere aşıl原因 ve aslında bu işin lokomotifini olan çok değerli hocalarımıza buluşma günlerinde keyifli buluşma ortamının hazırlanmasında katkılarıyla her zaman yanımızda olan Büyükşehir -Melikgazi ve Talas Belediye Başkanlarımızımıza ayrıca teşekkür borç biliyor, saygılarımı sunuyorum.

Av. Mehmet Savruk
Kaylimder Onursal Başkanı

BAŞKAN'DAN

Metin YÜCEL

KAYLIMDER- KAYSERİ LİSESİ
MEZUNLARI DERNEĞİ BAŞKANI

Sevgili Kayseri Lisesi mezunları arkadaşlarım, saygıdeğer öğretmenlerim, değerli mensuplarımız, 13 Eylül 1893 yılında Seyfullah Ağa Konağı'nda eğitim öğretime başlayan, 1905 yılında II. Abdülhamit zamanında birinci katı tamamlanarak şimdiki taş binamıza taşınmış lisemiz, her yıl güzel Anadolumuza ışıklar taşıyan binlerce mezun vermiş, ülkemiz yönetiminde söz sahibi olmuş, cumhurbaşkanları, bakanlar, bilim adamları, sanatçılar yetiştirmiştir.

Lisemizin mezunu olmak, hem öğretmen hem de öğretmenler için bir şans ve ayrıcalık olmuştur. Mezunlarımızın lisemiz tarihi dokusunu yansıtan giriş mahyasında sadece LİSE yazan taş binamızla kurduğu özel bağ vardır. Ülkemizin her köşesinde Kayseri Lisesi ile herhangi bir anısı olmayan mezun bir tanıdığı kişi sayısı azdır. Okuduğu dönemle ilgili anıları kurulan ilişkiler, arkadaşlıklar geçirilen zamanlar

öğretmenlerimiz, mezunlarımız ve şehrimizin belleğinde izler bırakmış mezunlarımızın çoğu üniversite öğrenimini tamamlamıştır.

Kayseri Lisesi toplum yapısından yoğun etkilenmiş, 1920-21 yılı Sakarya Meydan Muharebesine katılan son sınıf talebelerinin hiç birinin geri dönemeyerek cephede şehit düşmeleri nedeniyle o yıl okulumuz mezun verememiştir.

Kayseri Lisesi mezunlarımızın yaptırım gücü birlik beraberlik içinde olmasına bağlıdır. Bunun da STK olmaktan, dernekleşmekten geçeceğine inanıyoruz, bu düşüncelerle 2014 yılında kurduğumuz derneğimizin amacı Kayseri Lisesi mezunlarına hizmet etmektir. Kayseri Lisesi mezunları arasında sevgi bağlarını devam ettirerek irtibatlarını ve birbirlerine ulaşımını sağlamak, aidiyet duygusunu geliştirmektir. Sosyal alanda kaynaştırarak kültür ve idealleri yaşatmak, Kayseri Lisesi mezunları ve camiasının bilimsel kültürel sosyal gelişmelerine hizmet etmektir. Kayseri Lisesi mezunlarını manevi dayanışmaya ve yardımlaşmaya teşvik etmektedir. Eğitim bizim kültür sanatla ilgili konferans gibi her türlü sosyal etkinliklerde bulunmak Kayseri Lisesi mezunlarının birlik ve beraberliğini sağlayarak etkinlikler yemekler toplantılar iç seyahatler düzenlemektir.

Kayseri Lisesi mezunları ve mensupları arasındaki iletişimi sağlamak ve kültürümüze hizmet etmektir. Kayseri Lisesi'nde öğrenim görmüş ve görmekte olan, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenim yapmalarına yardımcı olmak, Kayseri Lisesi'nin eğitim ve öğretim düzeyini yük-

seltmek için gerekli etkinlikler ve girişimlerde bulunmak.

Kayseri Lisesi Vakfı'nı kurmak, yönetime ve mütevelli heyetine iştirak etmek, Kayseri Lisesi'nin değerlerini ve tarihi mirasının korunması amacıyla gerekirse her türlü hukuki girişimlerde bulunmak.

Derneğimiz herhangi bir siyasi kuruluşa bağlı değildir. Hiç bir şekilde siyasetle uğraşmaz, dernek içinde hiç bir şekilde siyasi faaliyette bulunulamaz. Derneğimiz Yönetim Kurulu kararıyla üyelerimizden aylık 10 TL aidat alınmasına karar vermiştir. Derneğimizin başka geliri yoktur. Derneğimiz 2018 yılında aşağıda faaliyet ve tekinliklerde bulunmuştur:

* 4 Mayıs 2018 Lisemizde Geleneksel Büyük buluşma organize edilmiştir.

* 4 Mayıs 2018 akşamı Erciyes'te yatılı eğlence düzenlenmiştir.

* 125. Yıl anısına Kayseri Lisesi Dergisi çıkarılmıştır.

* 28 Ekim 2018'de İstanbul Boğaz'da Geleneksel Liseliler buluşması yapılmıştır.

* 24 Kasım 201 Öğretmenler günü yemekli kutlaması gerçekleştirilmiştir.

* Kayseri Lisemize Optik Okuyucu alınmıştır.

* Maddi imkanı olmayan 40 öğrencimize kıyafet yardımı yapılmıştır.

* Lisemizdeki başarılı öğrencilerimize altın ile ödüllendirdik

Bu vesile ile Kayseri Lise'mizin Nura Koşan Gençlerinin 126. Yıldönümlerini kutlan saygı ve sevgilerimi sunarım.

Metin YÜCEL

LİSE

T. C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
KAYSERİ LİSESİ

OPEN

AÇIKI

KAYSERİ LİSESİ T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

KAYLIMDER - ONUR KURULU ÜYELERİMİZ

**FEVZİ
ÖNDER**

**HALİT
ERKİLETLİOĞLU**

**HAMİ
KIRANATLIOĞLU**

**İRFAN
TEKİNER**

**MEHMET
ÇAYIRDAĞ**

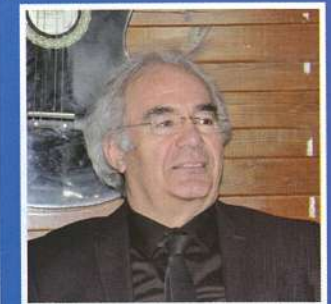
**MEHMET
SAVRUK**

**MEHMET
YAVRUCU**

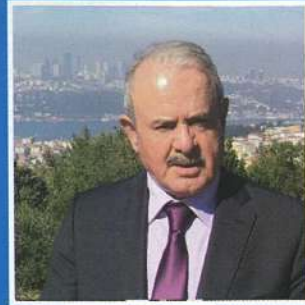
**NERMİN BELİRGEN
KURTOĞLU**

**ÖMER
UZUNOĞLU**

**YUSUF
ÖZMERDİVENLİ**

**İBRAHİM
YILMAZ**

KAYLIMDER - YÖNETİM KURULU

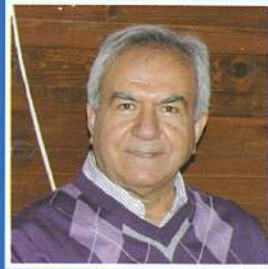
**METİN
YÜCEL**
BAŞKAN

**MEHMET
YAVRUCU**
BŞK. YRD.

**TEVİK
ERASLAN**
BŞK. YRD.

**AHMET TURAN
ÖZKAN**
YÖNETİM KURULU
ÜYESİ

**VEDAT
NALBANTOĞLU**
SAYMAN

İRFAN ILGAZ
YÖNETİM KURULU
ÜYESİ

**MUSTAFA
ŞAFAK**
YÖNETİM KURULU
ÜYESİ

Fotoğraf: Murat ŞAM

Kayseri Liseli Olmak Ayrıcalıktır,,,

Ecz. İrfan TEKİNER
KAYLİMDER Onur Kurulu Üyesi

Hayatımın en güzel yıllarıydı.En derinlere inen kökleriyle yaşamı kavramış çınar ağaçlarının gölgesinde, o dev taştan binada...nura koşan bir genç olarak, güzel Anadoluya güneşler taşımak için güçlü,kuvvetli ve imanlı olarak güzide mektebimden 1970-1971 Eğitim-öğretim yılında mezun oldum.

Yüksek öğrenimimi Eskişehir İksisadi ve Ticari Bilimler Akademisi Eczacılık Yüksek okulunda (1976) tamamladım. Ardından namı diğer Taş Mektepte 1976-1986 yılları arasında Biyoloji ve Kimya öğretmenliği yaptım. Uzun yıllar Koruma derneği başkanlığı yaptığım lisemizle gönül bağım hep devam etmiştir, edecektirde.

Kayseri Lisesi çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkmayı amaçlayan , akademik ve sosyal yönden ulusal ve uluslararası başarıyı hedefleyen bireyler yetiştiren bir eğitim kurumu olarak,Türk milli eğitiminin temel amaçları doğrultusunda dünü, bu günü ve geleceği sentezleyen, kendi-

ni ifade edebilen, milli ve manevi değerlerinin bilincinde, hayata ve bir üst eğitime hazır bireyler yetiştirir.

Çanakkale ve Sakaryada gösterdiği milli mücadele ile destan yazan,Toplumsal hayata yön veren, geçmişten geleceğe ışık tutan Kayseri Lisesi 19. asrın sonlarında başlattığı eğitim seferberliğini günümüzde de hakkıyla gerçekleştirmeye devam etmektedir.

Bu gün çok iyi yerlere gelmiş bilim insanları, siyasetçiler, devlet adamları, eğitimciler, sanatçı ve sporcular, yazarlar ve gazeteciler, hukukçular, mühendisler, sanayici ve iş adamları yetiştirmiştir.

Üstün başarıları ile geldiği noktada Proje okulu olarak eğitim öğretime devam eden Kayseri Lisesinin başta okul müdürü Ahmet Sait İlter'i tüm öğretmen-öğrenci ve personelini canı gönülden kutluyor, başarılarınınindevamını diliyorum.

EĞİTİMDE GELİNER NOKTA... FIRSAT EŞİTSİZLİĞİ

Hami KIRANATLIOĞLU
KAYLİMDER Onur Kurulu Üyesi

Ülkemizde eğitim sistemimizin geldiği noktayı anlamak için en önemli veri Pisa Testleri denilen tüm dünyanın kabul ettiği bilimsel çalışma sonuçlarıdır.

Bizim çocuklarımız Matematik, Fen Bilgisi, Türkçe de (okuduğunu anlamada) ilk 40 ülke arasında yer almıyor. Nüfusun yarısı 30 yaşın altında genç bir nüfusa sahip olmamıza, yani diğer ülkelere göre daha dinamik, daha yaratıcı, bir ülke konumunda olmamız gerekirken uluslararası arenanın hiç bir alanında yokuz.

Sayıları 200'e yaklaşan üniversitelerimizle övünürken dünyada 500 üniversite arasında hiçbir üniversitemiz yok. Kabul gören, önemli bilimsel yayın yapan dergilerde üniversite hocalarımızın bilimsel çalışmalarını, makalelerini fazlaca göremiyoruz.

Hakkâri'den Edirne'ye kadar apartmana benzer, modern üniversite gençliğinin sosyal, kültürel ve bilimsel ihtiyaçlarını karşılayıp dünya üniversite gençliği ile yarışacak fiziki ve eğitim standartlarının çok gerisinde okullar yaptık diye övünüyoruz. Eğitim ve hoca kalitemiz, üniversiteye giren öğrencilerin alt yapıları nasıl bakmıyoruz. Dil bilmeyen (yeterli düzeyde) doçentler, liyakat yerine başka etkenlerle üniversitelere alınan öğretim üyeleri, KPSS sonuçlarına bakılmaksızın tartışmalı mülakatlarla alınanlar, kısaca saymakla bitmez sorunlar nedeniyle eğitimde sınıfta kalmış durumdayız.

Eğitimin ikinci büyük sıkıntısı da ekonomik

boyutu. Devlet okulları ihmal edilerek özel okullar teşvik ediliyor. Binalardan bozma, çoğu dershanedeki hallice özel ilköğretim okulları reklamlarla özendirilerek yıllık 12.000-25.000 TL. Arasında ücretlerle öğrenci kaydediyorlar ayrıca teşvikte alıyorlar. Öğrencilerin kendi yetenek ve başarılarını da kendi başarıları imiş gibi gösterip, boy boy afişlerle reklam yapıp çocuklarının geleceğini bu okullarda arayan velilerin düşlerini kabartıyorlar.

Bu okulların masraflarını karşılayamayacak durumda olan veliler ya borçlanıyor ya aile büyüklerini sıkıştırıp destek istiyorlar. Gönderemeyen ya da zor şartlarda gönderen aileler maddi ve manevi sıkıntı içerisinde kavgalara, bazen de boşanmalara kadar giden huzursuzluklara sürükleniyorlar.

Eğitim devletlerin en önemli görevlerinin başında gelir. Eğitimde eşitlik, adalet ve kalite, fırsat eşitliği yükümlülüğü vardır. Yol, köprü, AVM, inşaat yapmaktan milyon kere daha önemli bir görevidir. Çünkü bu yapılanlar eskir, bunlarla ülke gelişmez ama iyi yetişmiş çocuklarımızla ülkeler kalkınır, gelişir, onlar gelecekte çok daha güzellerini yaparlar.

Yeni eğitim patronları yaratacağımıza eğitim kalitesini yükseltecek, tüm Anadolu'ya, köylerimize kadar yayacak adil eğitim seferberliği yaratıp, yeni Aziz Sancar (Tıp alanında Nobel alan ilk Türk Bilim Adamı) lar çıkmasını sağlamaya çalışmalıyız...

MANİ OLUYOR HALİMİ TAKRİRE HİCABIM

Atatürk'ün çok sevdiği, Müzeyyen Senar'ın mükemmel okuduğu bu şarkının sözlerini yeni nesil anlamakta zorluk çekiyordur.

Bu ilk mısrasını Mahcubiyetim (utangaçlığım) halimi anlatmaya engel oluyor şeklinde açıklayabiliriz. Günümüzde de ne yazık ki her şey yazılıp anlatılamıyor, anlatılsa, yazılsa bile anlamak istemeyen okumayan, bir millet olduk.

Düşünüyorum da, çocukluğumdan beri ülkemizin birinci öncelikli konularının 'Din, siyaset ve futbol' olduğunu görüyorum. Tüm ömrümüz boyunca en çok tartıştığımız ve sonuçsuz kalan bu alanların boşa geçirilmiş, kimseye ve ülkemize hiç bir yarar getirmediğini görüyoruz. Aylar süren siyasetçilerin nutuklarını, boş ve hiç bir zaman gerçekleşmeyen vaatlerini dinliyor, her seferinde kandırıldığımız halde ne seçimlerde hesap soruyor, ne de bizlere zorla dayatılan adayları protesto ediyoruz.

Üstelik onların uğruna komşumuzla, dostumuzla, akrabalarımız ya da iş yaptıklarımızla kırıncılıklar, küskünlükler, tartışmalar yaşıyoruz. Düşünmüyoruz ki birbirlerine en ağır hakaretler eden siyasiler, gün geliyor menfaatleri için can ciğer kuzu sarması oluyorlar. Bizim kırıncılıklarımız, küskünlüklerimiz yanımıza kar kalıyor. Her akşam tuttıkları partilerin şakşakçıları ezberlediğimiz, kerameti kendinden menkul, unvan verilmiş konuşmacılar, TV'lerde zamanımızı çalıp, sinirlerimizi bozuyorlar. Millet olarak gülmeyi, hoş görüyü, nezaketi, saygıyı, sevgiyi unuttuk. Birileri muhtar, belediye başkanı olacak, seçilinceye kadar 'Sizden biriyim, kapım her kese açık olacak, parti ayrımı yapmayacağım, harcadığım her kuruşun hesabını verecek, denizleri, gökteki yıldızları getireceğim vb. masallarla, söylemlerle, çay, aşure dağıtarak olanca şirinliği ile oy vermenizi isteyecek' Bizde 'Şimdiye kadar niye yapmadın, kapılarınız sadece yandaşlara açık, telefonlarımıza bile cevap vermiyordunuz, yarın bizi yine unutursunuz' demeyeceğiz...

Dünyanın gelişmiş ülkeleri din tartışmalarını 500 sene önce bitirmiş, sanayi devrimini yapmış, yapay zekâyı, endüstri 4,0-5,0'i konuşup, petrolün pabucunu dama atacak, kendi kendini şarj eden elektrikli otomobillere geçiyorken, biz 'Bize oy verirsiniz. Cennete gidersinizi, hamile kadınların sokağa çıkmasının günah olduğunu' tartışıyoruz. 1500 yıldır ciddi hiç bir icadımızın olmadığını, dünyanın ilk 500 üniversitesi arasında Türk Üniversitesi'nin olmadığını, en başarılı, liyakatli gençlerin ülkemizde gelecek görmediği için yurt dışına gittiği (geçen yıl 250 bin genç beyin) eğitimde çok gerilerde kaldığımızı, sanayi, tarım üretimimizin geriye gittiğini, satılmadık tesis kalmadığını vb. konuşmuyoruz.

İşsizlik, domates, patates kuyruklarının sebepleri, ni, kapütilyon dönemleri gibi iç dış borç ve faizlerinin nasıl ödeneceğini, neden bu hale geldiğimizi

konuşmuyoruz! Asıl beka meselemizin bunlar olduğunu düşünmüyoruz.

Franco 'Futbol olmasaydı ülkeyi bu kadar sene idare edemezdim' demişti. Bizim durumumuz da farklı değil aslında. Milano da dünyanın ünlü kulüpleri tek stadyumda maç yaparken, biz İstanbul da hemen her kulübe trilyonlar harcayıp stadyum yapıyoruz. Kulüpleri hoyratça ve akılsızca, ahı gitmiş, vahı kalmış yabancı oyunculara milyonlarca avro döviz ödeyerek, sınırsız sayıda futbolcu transferine izin vererek, Türk futbolcu yetişmesinin önüne geçildiği yetmiyormuş gibi denetimsizlikle kulüplerin yüz milyonlarca avro borç batağına saplanmasına da göz yumulmuş oldu.

Sonra da çiftçilere kredi verilmek üzere kurulmuş olan Ziraat Bankamıza talimat verip, üreticilerimize verilmesi gereken ucuz krediler yerine, nasıl batırıldığı bilinmeyen kulüp borçlarını ödemek için kullanıyoruz...

Sonuç olarak 'Mani oluyor halimi takrire hicabım' şarkısını severek dinlesem de isyankar ruhum beni yazmaktan alıkoyamıyor.

KAYSERİ LİSESİ'NİN EFSANE MÜDÜRÜ MAHMUT TAŞKIN

Mahmut Taşkın 1926 tarihinde Diyarbakır'da doğdu.

İlk ve ortaokulu Diyarbakır, liseyi Antakya'da okuduktan sonra yüksek öğretimini Ankara Gazi Terbiye Almanca bölümünde tamamladı.

Askerlik görevini yedek subay olarak Yozgat ve Ankara'da 2 yıl yaptıktan sonra çeşitli illerde ilkokul öğretmenliği, Kars Lisesi'nde yöneticilik yaptı.

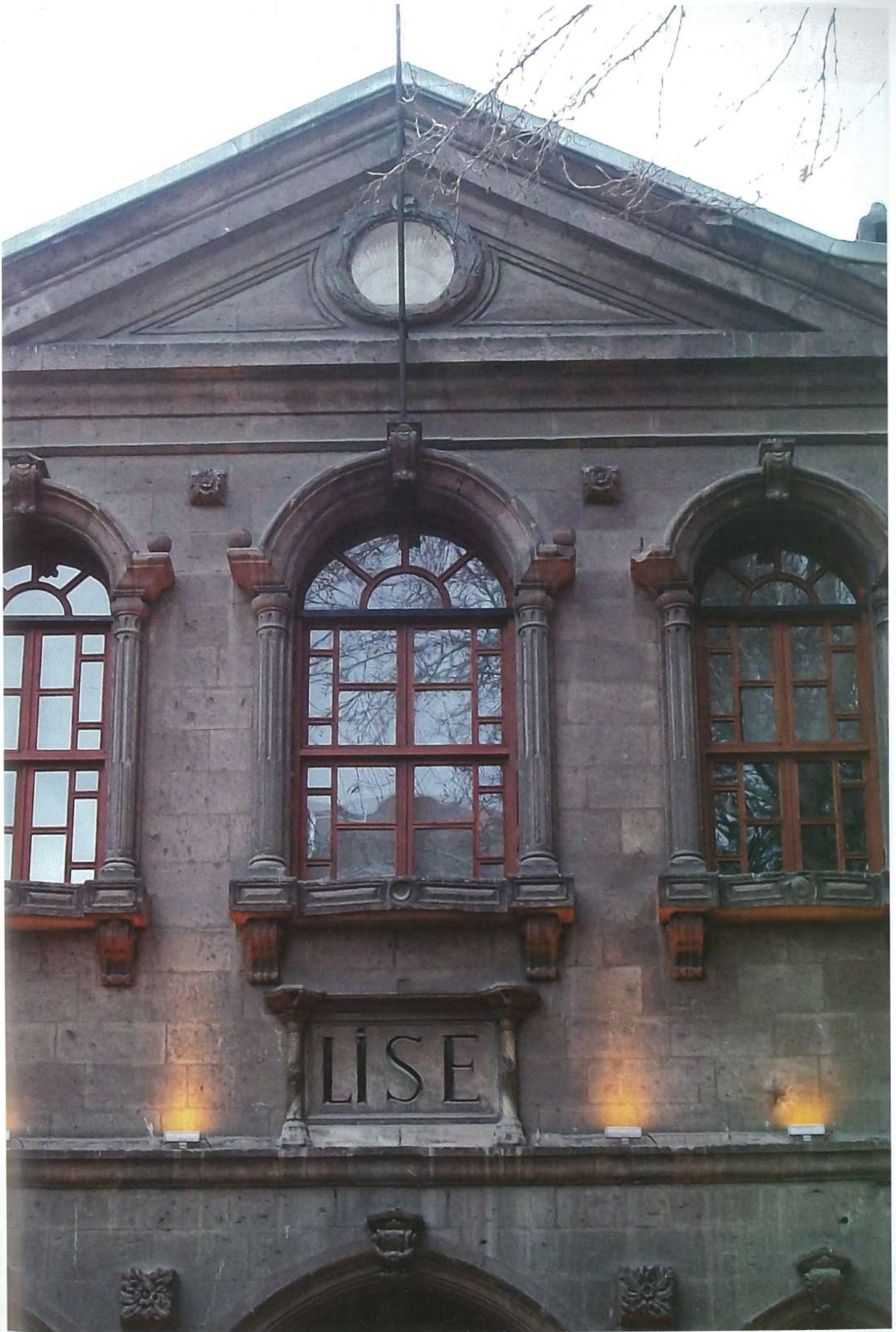
1955 yılında Almanya Gothe-Institut'da 2 yıl boyunca Almancasını pekiştirdi.

1958 yılında Kayseri Lisesi'ne atandı. 1965-1980 arası Kayseri Lisesi'nde müdür olarak görev yaptı. 1980'de atandığı MEB Talim Terbiye Belge Denklik Şubesi Müdürlüğü görevinden 1986 yılında emekli oldu. 2002'de Ankara'da vefat etti.

Bütün ömrünü ülkesine hizmetle geçirdi. Kayseri Lisesi'nde görev yaptığı yıllarda lisenin eğitim kalitesini yükseltmek ve onu marka haline getirmek için o zor yıllarda çok cefa çekti. Yaz aylarında boş duran pansiyon binasını turistlerin kaldığı otel haline çevirdi, sinama kurarak okula ek gelir elde etti.

Namuslu ve dürüst çalışmayı öyle önemsemiştir ki evine çektiği lisenin dahili telefon hattını bir kere olsun şahsi işi için kullanmamıştır.

Öyle bir vatan sevgisi vardı ki, 70'li yıllarda 19 Mayıs'da Samsun'dan Ankara'ya gidecek olan bayrağın Kayseri Lisesi'nde bir gece konaklaması sırasında, bir seferinde bayrağa saldırı yapılacağı haberi alınır. Bunun üzerine boş bir gazete rulosunu eline alıp bayrak görünümü vererek evine gitmiş, olabilecek bir saldırıyı ölümü göze alarak üzerine çekmek istemiştir.

NURA KOŞAN ÖĞRETMENLERİMİZDEN

Neşe SEYHAN

Kayseri Lisesi Dergisi için bir yazı yazmam istendiğinde film şeridi gibi geçti gözümünden öğretmenlik yıllarım. Aklımda kalan mesleğe ve emeğe saygı ve öğretmene olan vefa idi.

Mezun olduğum Kayseri Lisesi'nde, 1970-1971 öğretim yılında İngilizce Öğretmeni olarak göreve başladım. 14 yıl görev yaptığım okulumda, öğretmenlik hayatımın en güzel yıllarını yaşadım. O yıllarda, adeta üniversite gibi olan okulumuzda öğretmenlik yaparken tecrübeli öğretmenlerimizin rehberliğinde aynı zamanda birer iyi öğretmen olma şansını yakaladık. Kayseri Lisesi'nde biz birbirini seven ve sayan büyük bir aile gibiydik.

Öğrencilerimi ve öğretmen arkadaşlarımı çok sevdim daha sonra başka okullarda çalıştım, özel iş yaptım. Ancak Kayseri Lisesi günlerimi hiç unutamadım. Öğrencilerimiz Kayseri'nin en başarılı ve saygılı öğrencileriydi. Son derece başarılı oldular ve bugün Türkiye'nin her yerinden başarılarını duydukça son derece gururlanıyorum.

En çok da bir yere gittiğimde hocam diye elime sarılan mezunlarımız belki de bizleri ne kadar mutlu ettiklerinin farkında bile değildirler. Bu durumdan, bir nebze de bizim payımızın olduğunu düşünmeden edemiyorum.

Kayseri Lisesi'ne başladığımda kendimi hiç yabancı hissetmedim. Çünkü, benim öğretmenlerimin hepsi buradaydı, ve beni büyük bir sevgi ile karşıladılar. Öğretmenler Odasına çok zor girerdim. Şayet girersem hemen en yakın sandalyeye ilişirdim.

Bir keresinde derse giderken öğretmenlere ait koridordan geçiyordum nöbetçi öğretmen elindeki sopayı kaldırdı "ne işin var bu koridorda" dedi az kalsın sopayı yiyordum ki;" Hocam ben öğretmenim" dedim, bu olay aramızda epey espiyi konusu olmuştu.

O yıl yeni atanan öğretmenlerin hepsi benimle aynı durumdaydı bir türlü odanın üst kısımlarına geçemezdik. Bilhassa MEFKURE Hocamı (ellerinden öpüyorum) hiç unutmam. Zilin ilk çınlamasıyla çantasını alır, ayağa kalkar ve hepimiz onun peşine takılır dersle-

rimize girendik. Kayseri Lisesi, biz yeni öğretmenler için her açıdan bir hayat okulu olmuştur.

Mesleğine yıllarını vermiş bir öğretmen olarak, öğretmenliğin dününü ve bugününü sorgulamaktan kendimi alamıyorum. Öğretmenliğin saygınlığı, kalitesi, verimliliği gibi konulara kafa yoruyor, eksilerin, artılardan çok olduğunu görünce de öğretmenlik mesleğinin bir gönül işi ve insan yetiştirme davası olduğunu söyleyerek teselli buluyorum. Öğretmenin kişiler üzerindeki etkisi; anne, baba toplumun etkisinden kat kat fazladır. Aslında, anneyi de, babayı da hatıta toplumu da yoğuran odur.

Mustafa Kemal Atatürk, milleti için yaptığı devrimlerde en önem verdiklerinden biri de eğitimdi. Bunu, kendisi de her fırsatta dile getirmiş ve sözleriyle öğretmenlerin bir ülke için ne kadar önemli olduğunu tekrar tekrar vurgulamıştı. Öğretmenlere düşen görevse her daim O'nun izinden yürümek, onun izinden giden ve Türk Milletine layık gençler yetiştirmek. bunu başarabiliysek ne mutlu bize.

Sevgiyle Kalın.

**KAYSERİ LİSESİ'NİN
NURA KOŞAN ÖĞRETMENLERİNDEN
NEŞE SEYHAN**

MEFKURE KILIÇASLAN

1960 yılında Kayseri Lisesi'ne tayin olmuş, mesleğini seven gerçek bir öğretmendir. Derslerini çok ciddi biçimde sürdürür. Derse çok önem verir, derste ciddiyet ister, ders süresinin tamamını dersle tamamlar. Dersinde, ders dışı bir etkinliğe izin vermez. Mesleğini çok iyi yapan saygın bir öğretmendir. Sevgi ve saygılarımızla sağlıklı bir ömür diliyoruz.
KAYLİMDER

LİSE ve EĞİTİM ÖĞRETİM

Mehmet YAVRUCU

Eğitim bir toplumun temel taşıdır. Eğitim bireyi sosyalleştirir, insan olmasını sağlar. Bir milletin büyüklüğü nüfusuyla değil, eğitilmiş insan sayısı ile belirlenir.

Eğitim insanın bilgisini, bakış açısını, değer yargısını, yaşam tarzını değiştirir. Burada Eğitim ve Öğretimin iki temel taşına kısaca değinmek istiyorum. Tabii ki eğitim ve öğretimin iki ayağından birincisi öğretmendir. Öğretmen eğitimin öznesidir, eğitimi gerçekleştiren kişidir. Eğitim öğretmenle başlar. Bu durumda öğretmen nedir, ne değildir?

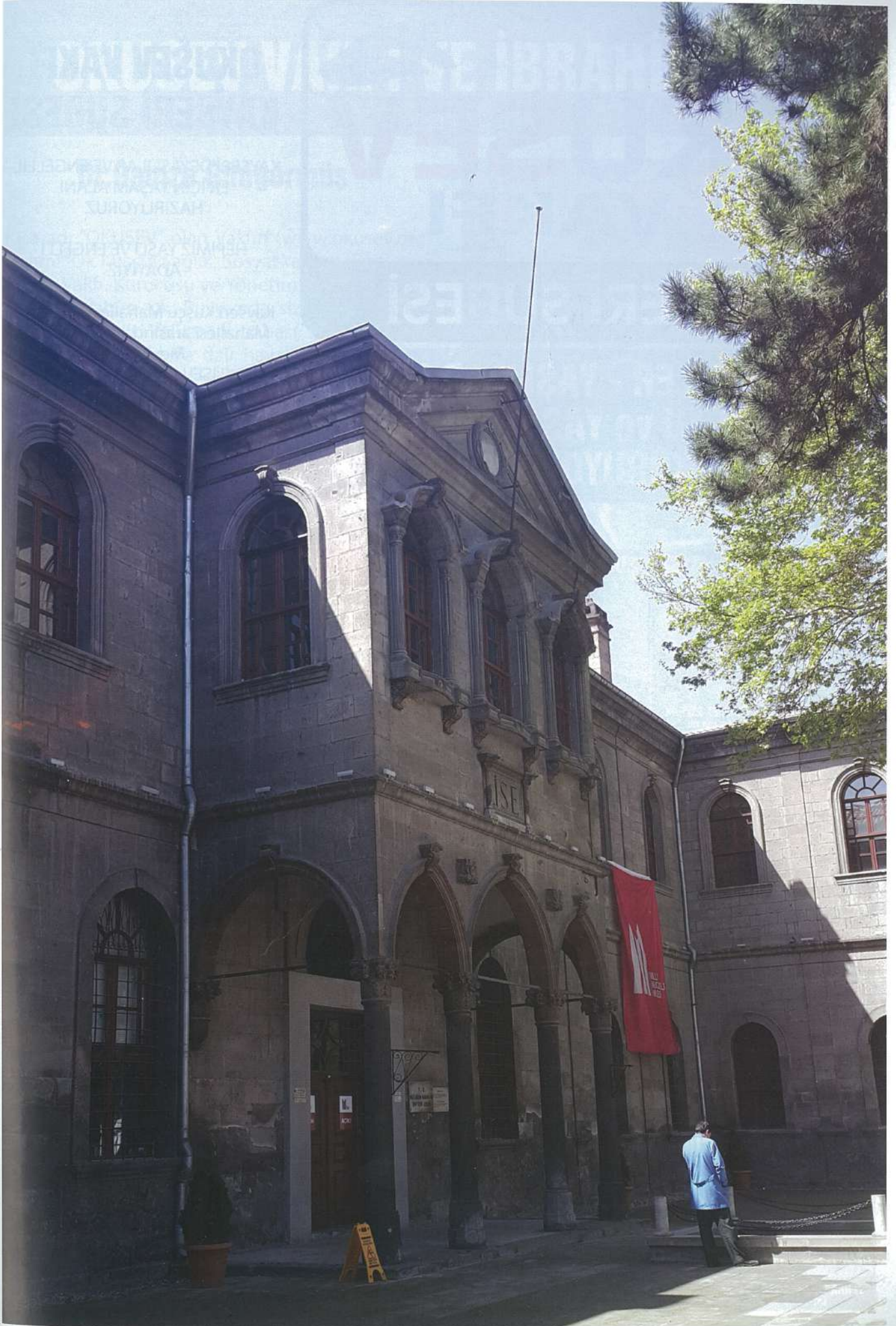
Öğretmen sınıfa girip müfredattaki konuyu ders boyunca anlatan kişi değildir. Öğretmen sınıfa girince, öğrencileriyle göz irtibatı kuran ve onların bakışlarından, durumlarını hisseden, öğrencisiyle bütünleşen kişidir. Öğretmenle öğrencilerin birbirlerine hoşça bakabildiği bir ortamda, sevgi, güven oluşur. Öğretmenin öğrencide, öğrencinin öğretmende bütünleştiği ortamda bellek açılmış, öğrenme doruk noktaya çıkmıştır.

Öğretmen öğrencinin gözündeki ışıltıyı görür, gözden kalbe giden yol açılmıştır. Öğretmenin iletişim bilinci çok önemlidir. Bundan sonra öğretmen anlatmak istediği konuyu tahtaya yazar. Sora sora düşündürerek konuya ilgiyi toplar. Öğrenciler düşüncelerini çok rahat açıklar. Öğretmen, öğrencinin yalnız eline değil, onun aklına kalbine dokunur, onu geleceğe yönlendirir. Tüm toplumların eğitimi, kültürü, öğretmenin kültüründen fazla değildir.

Kayseri Lisesi'nde öğretmen olmak, öğrenci olmak, şans ve gurur konusudur. Benim görev yaptığım, 70'li, 80'li yıllarda, çok iyi bir eğitim kadrosu ve onunla bütünleşen çok iyi bir öğrenci grubu vardı. Başarıyı çok yükseklerle çekmiş, her alanda başarılı olmuş, ülke düzeyinde ses getirmiştir. >Bugün ülkenin her kademesinde yönetime katılmış bireyler yetiştirmiştir. Öğretmen olan birey bu dünyadan gidince öğrenciler de yaşamaya devam edeceklerdir.

Değerli öğretmenlerime, sevgili öğrencilerime sevgiler saygılar sunuyorum.

KAYSERİ LİSESİ 126. GURUR YILI

KAYSERİ ŞUBESİ

**ENGELLİLER - YAŞLILAR İÇİN
TATİL KÖYÜ ve YAŞAM ÇİFTLİĞİ
KURUYORUZ**

OKUSEV VAKFI KAYSERİ ŞUBESİ YÖNETİM KURULU (ASİL)

YÖNETİM KURULU (YEDEK)

DENETİM KURULU (ASİL)

DENETİM KURULU (YEDEK)

OKUSEV VAKFI KAYSERİ ŞUBESİ

KAYSERİ'DE YAŞLILAR VE ENGELLİLER İÇİN YAŞAM ALANI HAZIRLIYORUZ

HEPİMİZ YAŞLI VE ENGELLİ ADAYIYIZ

Kayseri Kuşçu Mahallesi - Hasancı Mahallesi arasında, KAZANKAYA Mevkiinde

OKUSEV VAKFI KURUCUSU Yrd.Doç.Dr. İBRAHİM OK'un bağışladığı 100 dönüme yakın baraja nazır arazi üzerinde yaşlılarımıza ve engellilerimize YAŞAM ALANI kuruyoruz.

Merkezi İstanbul'da bulunan OKUSEV VAKFI

Kayseri Şubesini Kayseri'mizin saygın hizmet gönüllüleri ile kurduk. Bu kutsal görevi yapacak yönetim kurulunu oluşturduk.

Destek ve dualarınızı bekliyoruz. Bu kutsal görev için Kayseri ve diğer illerimizdeki Vakıf ve Dernekler ile işbirliği yapacağız.

Artık yaşlıyım huzurevine gideyim ya da evde bir köşede ümitsizce oturmak yok, engelliyim bir işe yaramam demek yok. Huzur. mutluluk. çalışarak üreterek kazanılır.

OKUSEV VAKFI'mızın YAŞAM ALANI'nda

YAŞLILAR VE ENGELLİLER
TATİL KÖYÜ
YAŞLILAR VE ENGELLİLER
ÇİFTLİĞİ KURUYORUZ.

ÇALIŞARAK ÜRETEREK PAYLAŞARAK
YAŞAMA DAHA SIKI SARILACAĞIZ.

KAYSERİ ŞUBESİ BAŞKANI
METİN YÜCEL

İLETİŞİM: YENİDOĞAN MAH.
MATBAACILAR SİTESİ 6. BLOK
NO:63 38080 KOCASINAN KAYSERİ
TEL&FAKS: 0352 332 72 90

OKUSEV VAKFI VE İBRAHİM OK!..

Dr.Gamze Güngörmüş

Kısa adı "OKUSEV" olan Vakfın (www.okusev.org) açılımı "Ok Kuşçu, Sağlık, Sosyal Yardım, Eğitim ve Kültür Vakfı. Kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı ise Dr. İbrahim Ok. Bu yazıda sizinle, downsendromlu sevgili Volkan'ın babası, Akademisyen İbrahim Ok'un Vakıf'a dair hayallerini paylaşmak istedim. Vakfın serüvenini ve Ok'un Vakfa dair hedeflerini kendi ifadesiyle aktarıyorum:

"Başta tüm engelliler, engelsizler, terk edilmiş çocuklu- çocuksuz yoksul kadınlar ve yaşlılar olmak üzere, tüm insanların sağlık, mesken, ekonomik ihtiyaçlarını karşılamak, eğitim ve öğretim sorunlarını, tatil ve eğlence gereksinimlerini gidermek için Huzurevleri/Yaşlı Bakım Merkezleri, yaşam köyleri, eğitim ve öğretim kurumları, sağlık merkezleri, hastaneler, sağlık evleri, poliklinikler, özürülülere yönelik yatılı veya gündüzlü Özel Bakım Merkezleri, yaşamevleri, misafirhaneler açmak, kurulacak yaşamköylerdeki evlere yerleştirmek, bunun için, mümkün olduğunda, emekli maaşlarını veya gelirlerini vakfa bağışlamalarını veya muayyen bir meblağ ödemelerini sağlamak;

0-6 yaş grubu okul öncesi dönemdeki çocukların bakım ve eğitimlerini sağlamak için Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri, engelli, aile eğitimi, ilköğretim, ortaöğretim, (liseler, meslek liseleri, ticaret liseleri gibi her tür lise) yükseköğretim, enstitüler, yüksekenstitüler ve tüm bunların gece öğretimleri gibi her düzeyde eğitim ve öğretim kurumları ve yurtlar açmak;

Vakfın gayri menkullerinde kişilerin gücüne, yeteneğine, becerilerine uygun tarımsal, sanatsal, zanaatsal her türlü iş alanları açmak, her çeşit deniz, orman ve tarım ürünü yetiştirmek, üretmek, çiftliklerini kurmak, işletmek, işletletmek; Vakfın amaçlarının gerçekleşip hedeflerine ulaşması, önder ve örnek hizmet verebilmesi için, bir üretim desteğiyle başka bir üretim yapmak (tavşancılıktan faydalanıp tavuk üretmek gibi); Vakfın kurmuş olduğu işletmelerde çalışan engelli-engelsiz bireylerin ürettikleri ürünleri pazarlamak ve satışlarını sağlamak vb işler yapmak amacıyla yasalara, Vakfın hedeflerine uygun işletmeler kurmak; Bilgi,

para, malzeme gibi maddi manevi yardımda bulunacak kişilerle birlikte veya onlardan ayrı olarak bilimsel, kültürel, sanatsal, eğitsel ve öğretsel nitelikte kurslar,okuma salonları açmak;

konferanslar, toplantılar, seminerler, paneller, sempozyumlar, oturumlar, sergiler düzenlemek, başkalarınınca düzenlenmiş olanlara katılmak; Öğretilmiş ve eğitilmiş zihinsel engelli yetişkinlere ve özürsüz kimsesiz çocuklara koşullar elverdiğince iş bulmak, çalıştıkları iş yerlerini kontrol etmek, onları oralarda korumak, yasalardan doğan haklarını almalarını sağlamak, yaşamköyünde veya uygun olan başka yerlerde, biyolojik, fiziksel, ruhsal, zihinsel engelliler gibi her engellinin ve engelsiz kimsesizlerin çalışabileceği mümkün olan her çeşit atölye ve iş yerleri açarak iş yaratmak, tüm engelli sorunları konusunda kamuoyunu aydınlatmak; Benzer alanlarda faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde bulunmak, karşılıklı ve karşılıksız eğitim, öğretim, araştırma-geliştirme bursları vermek; Vakfın faali-

OKUSEV VAKFI VE İBRAHİM OK!..

yetleri kapsamına giren konularda çalışmalar yapan sanatçı, bilim adamı, araştırmacı ve benzeri niteliklere sahip kişileri Vakfın amacı ile ilgili faaliyetlerinde desteklemek, bu konularda yarışmalar düzenlemek, ödüller dağıtmak; Aş evleri açmak, yemek servisleri kurmak ve işletmek, kurulmuş olanlara ortak olmak, iş birliği yapmak, yoksullara yardımda bulunmak, iftar yemekleri, bayram yemekleri vermek, ramazanda ve bayramlarda iâşe ve kurban eti dağıtmak”.

İbrahim Ok şöyle sonlandırdı sözlerini; “Vakfımız 3 yılını yeni tamamladı ve bazı şeyleri yapma hakkını kazandı. ?ubeler ve temsilcilikler açma gibi. İstanbul şubemiz ve bazı illerde temsilciliklerimiz var. İstanbul bazı ilçelerinde OKUSEV Vakfı adına bazı oyunlar oynandı. Kartal’da bir büromuz var, Mecidiyeköy’de de temin edilmeye çalışılıyor. Kayseri’de bulunan KAYSERİ DARÜLACEZE VAKFI ile ortaklık sözleşmesi yapıldı ve Kayseri’deki OKUSEV VAKFI’nın arazisinin 5000 m2’sine 40 engellievi yapılacak. Ankara’da bir genel müdürümüz atandı, orada da faaliyetler başlatılacak. Yunanistan’da oturan bir hanımefendi ile görüştük, Kalkınma Ajansı ve Avrupa Birliği hibe fonu için iki taslak hazırlayacak. Tüm sanatçılarımıza sesleniyorum. OKUSEV Vakfı yararına konserler, söyleşiler, oyunlar vb. düzenlemede bize yardımcı olmalarını bekliyoruz; medyaya sesleniyorum, yazılı ve görsel basında bizlere yer ayırmalarını istiyoruz, vatandaşlarımıza sesleniyorum; hanımların, öğrencilerin, yardım ve bağış severlerin OKUSEV Vakfına gönüllü katılımlarını bekliyoruz”

Vakıf Gayesi (Misyonu) *Kısaca söylemek gerekirse; yukarıdaki (Vakıf Vizyonundaki) görüşlerimizi gerçekleştirmek için geniş açıdan bakmak, geniş ve insani düşünmek, insanın insanca yaşamasını sağlamak amacıyla engelli, engelsiz, çocuk, genç, kimsesiz, yaşlı ve yardıma muhtaç her türlü birey ve topluluğun sağlık, barınak, ekonomik, kültürel, sosyal, eğitimsel, sportif,... gibi daha da çoğaltılabilecek maddi ve manevi ihtiyaçlarını, engelli ve engelsizlerin kendi güç ve imkanlarından da yararlanılarak gidermek; halkı bireysel, toplumsal ve kurumsal boyutta yardımlaşmaya ve dayanışmaya özendirmek; faaliyetler bölümünde belirtilen, daha sonra da ortaya çıkacak faaliyetleri yasalardır doğrultusunda yapmaya çalışarak insanın insanca çalışıp onuruyla yiyipinsanca yaşamasını sağlamak, bunun için elden gelen ne varsa yapmak. Araç: geniş düşünme, iyi niyetle ve dürüstçe çalışma. Amaç: insanın insanca, onuruyla çalışıp yaşaması*

Kayseri Tarihi Kent Merkezi'nin Mekânsal Değişim Süreci

ÖĞR. GÖR. D. MERVE ÇETİNKAYA
ÖĞR. GÖR. TUĞÇE ÇETİNKAYA KENCER

Tarihi kentler toplumun sosyokültürel ve sosyoekonomik etkileşimleri ile şekillenmiş ve bu etkileşimlerle oluşan mekân organizasyonunu geçmişten bugüne taşıyan mekânlardır. Tarihi kentler değişen yaşam koşullarına adapte olabilmek için mekânsal/yapısal değişimler yaşamaktadır. Bu değişimler tarihi dokular ile çağdaş dokular arasında uyumsuz kentsel gelişimlere sebep olmaktadır. Buna bağlı olarak da kentlerin kimlik-sizleşmesi sorunu son dönemlerde dikkat çekici boyutlara ulaşmaktadır.

Kayseri M.Ö. 2000 yıllarına kadar dayanan yerleşmeler tarihi ile birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış bir kenttir. Tarihi kent merkezinin mekânsal organizasyonu incelendiğinde, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinden bugüne ulaşan kültür varlıkları, Cumhuriyet Dönemi ile birlikte uygulanan imar planları ve hazırlanan projeler ile kent merkezinin bugünkü organizasyonu ortaya çıkmıştır. Bu araştırmada Selçuklu İmparatorluğu Dönemi'nde ortaya çıkan savunma gereksinimleri ile Saltanat Sarayı ve bir kısmı At Meydanı olarak kullanılan, Osmanlı İmparatorluğu Dönemi ve Cumhuriyet Dönemi'nde kazandığı ticari potansiyel ile bir ticaret merkezine dönüşen Kayseri tarihi kent merkezinin mekânsal değişim süreci irdelenmiştir.

Kentsel nüfus artışına bağlı olarak, kentleşme baskısı, değişen sosyokültürel sosyoekonomik yapı ve buna bağlı olarak artan; arazi kullanım yoğunluğu, arazi fiyatları, kirlilik ile birlikte yerleşim alanlarının iş alanlarına dönüşmesi süreci kent merkezlerinin kullanım amaçları ve mekân organizasyonlarının değişmesi sürecini ortaya çıkarmıştır. Bu araştırma ile M.Ö. 2000 yıllarından bugüne kadar yerleşim yeri Kayseri Tarihi Kent Merkezi'nin Mekânsal Değişim Süreci Kayseri Tarihi Kent Merkezi'nin Mekânsal Değişim Süreci olan Kayseri kent merkezinin, kentin kuruluş yılları olan Selçuklu Döneminde, yönetim birimlerinin de (Saltanat Sarayı, İç kale ve At Meydanı) bulunduğu

bir merkezden, bugün; Cumhuriyet Döneminde, kapalı çarşı ve birçok ticarethanenin bulunduğu aynı zamanda kentin önemli yol akslarının kesişiminde bir kavşak meydana dönüşmesine kadar geçen süreçteki, işlevsel mekânsal-değişimi, bu değişim sürecinde dönüm noktası olan plan kararları ışığında ortaya konulmuştur. Kent merkezinin korunması ve sürdürülebilirliği için öneriler geliştirilmiştir.

Araştırmanın ana materyalini, M.Ö. 2000 yıllarından bugüne yerleşim yeri olan Kayseri kent merkezi oluşturmaktadır. Bu doğrultuda daha önceden kent ile ilgili yapılmış literatür verileri ile plan ve raporlar araştırmada materyal olarak kullanılmış; kent merkezine ilişkin tarihi fotoğraflar, araştırma kapsamında görsel materyal olarak değerlendirilmiştir. Araştırmada izlenen yöntemde, Kayseri kent merkezinin kent bütünü içindeki konumu arazi etüt analiz çalışmaları ile analiz edilmiş, bu çalışmalardan elde edilen bulgular sentezlenerek ve bölge halkı ile sözlü görüşmeler yapılarak, bu alanın korunması ve sürdürülebilirliği için öneriler geliştirilmiştir.

KENT MERKEZLERİNİN DEĞİŞİMİ

II. Dünya Savaşı sonrasındaki dönemde savaş sebebi ile oluşan yıkımların yeniden yapılması sürecinde gerçekleştirilen planlama çalışmaları özellikle geçmişin tarihi değerlerine yönelik yıkımların baskın olduğu bir dönemdir. Hamer (2000)'a göre; dünyada, tarihi kent merkezlerini etkileyen en önemli olaylar; Modernizm, dünya savaşları, diktatörlerin uygulamaları ve devrim sonrası yaşanan rejimlerdir. 20. yüzyıl Hausmann geleneği altında herhangi bir tarihi fenomeni kabullenmemiş, bu konu üzerinde çalışmamıştır. Avrupa'da pek çok kent modernizasyonun yok edici etkisini büyük ölçekli yaşamıştır. Anıtsal nitelikli yapıların etrafının boşaltılıp temizlenmesi adına yapılan yıkımlar, yapıların çevresinden soyutlanarak ön plana çıkarılmasının, değerini artıracığına olan

inançla gerçekleştirilmiştir. Kent merkezleri, kentin kuruluşundan itibaren her döneme tanıklık etmiş tarihi niteliğe sahip, geleneksel yapılardan oluşan alanlardır. Değişen kentsel yaşam koşulları bu alanlardaki yapıların kullanım amaçlarının ve mekân organizasyonunun değişimi üzerinde baskı oluşturmaktadır. Ancak bu baskı sonucunda kent merkezlerindeki geleneksel yapıların işlev değişimleri plansız ve kontrolsüz gelişmektedir. Bu durumda kent merkezlerinin fiziksel/ strüktürel yapısı, fonksiyonel yapısı, kimliği ve mekân organizasyonu üzerinde olumsuz etkilere sebep olmaktadır

Kent merkezlerinin kullanım amaçlarının değişimi, geleneksel dokudaki eğitim tesisleri, yeşil alanlar ve diğer plan kararları ile mekânsal kurgusu oluşturulmuştur. Ancak daha sonraki süreçte alt ölçekli projeler hazırlanamadığı için uygulama ile ilgili aksaklıklar ortaya çıkmıştır. 1933 Çaylak planının ulaşım kararları uyarınca, mevcut yollardan İstanbul Caddesi (bugünkü adı ile Osman Kavuncu Bulvarı), Sivas Caddesi ve İstasyon Caddesi'nin eksenleri korunarak genişletilmiş, Talas Caddesi (bugünkü adı ile Seyyid Burhanettin Bulvarı) ise Hunat Camii'nden itibaren doğu yönüne kaydırılarak düzenlenmiştir.

Plan kararı ile açılan yeni yol ise İstasyon Caddesi'nden başlayıp Düvenönü Meydanı'na kadar uzanan 32 metre genişliğinde ve 1256 metre uzunluğundaki Atatürk Bulvarı'dır Bu yolun Düvenönü Meydanı'ndan itibaren devamı niteliğinde olan 1940 yılında tamamlanan İnönü Bulvarı ve İnönü Bulvarı'nın devamı niteliğinde olan 1952 yılında tamamlanan Yoğunburç Caddesi ile Kayseri merkezinin ulaşım sisteminin ana iskeleti oluşturulmuştur. 1933 yılı planındaki bu ulaşım sistemi kararları ile surları çevreleyen bir ring yol sistemi oluşturulması hedeflenmiştir. Bugün Sivas Caddesi, İstasyon Caddesi ve Talas Caddesi halen Cumhuriyet Meydanı'na bağlanan ana ulaşım akslarıdır. Bugünkü imar planlarına bakıldığında, İstanbul Caddesi'nin (bugünkü adı ile Osman Kavuncu Bulvarı) Atatürk Bulvarı ile İstasyon Caddesi arasında kalan kısmı Park Bulvarı ve iç kalenin doğusunda bulunan, fabrikalar ve Hisarcık yönü olarak belirtilen cadde, Millet caddesi olarak adlandırılmıştır 1933 Çaylak Planı'nda kentin ana meydanı olarak Cumhuriyet Meydanı (Sarayönü-Hükümet) dışında, beş meydanın (İstasyon, Dört-dükkanönü, Kağrı Pazarı, Lise ve Araba) daha adı geçmektedir. Ancak şematik plana göre bu mey-

danlar, önemli yolların kesişim noktalarındaki kavşak meydanlardır. surlarının kuzeyinde, Kayseri Redif Komutanlığı ve askeri depoları, İç kalenin kuzey doğusunda, Ok Burcu yönünde, tarlalar ve sebze bahçelerinin olduğu bilinmektedir 1882 tarihli Kayseri Yolları'nın Düzeltilmesi Projesi ile kent merkezi ve yakın çevresinde, yeni düzenlemeler gündeme gelmiş, bu projede belirtilen mevcut duruma göre, sarayı çevreleyen surlar, büyük oranda yok olmuştur. 1882 tarihli harita sonrası, 1920'li yılların son dönemlerinde Kayseri'deki yol akslarını gösteren bir harita mevcuttur.

Bu haritadan söz konusu dönemde İstasyon Caddesi ile Sivas Caddesi'nin iç kale önünde kesiştiği Cumhuriyet Meydanı'nın, At Meydanı olarak belirtildiği görülmektedir. Mevcut yol akslarını ve kentin durumunu gösteren bu haritalardan sonra Kayseri'de ilk planlı imar hareketleri, yapımı 1933 yılında tamamlanan 1/8000 ölçekli Kayseri Şehrinin Müstakbel Planı-Avan projesi ile yapımı 1935 yılında tamamlanan 1/2000 ölçekli kesin projeden ve bu projelerin raporlarından oluşmaktadır. 1933 yılında Burhanettin Çaylak tarafından üst ölçekli olarak hazırlanan avan proje ile Kayseri kent bütününün ulaşım aksları iskeleti, ticaret alanları, sanayi alanları, korunması kararlaştırılan mimari eserler, idari tesisler,

Bu meydanlar oluşturulurken, tasarım ilkeleri ve estetik kaygılar göz önünde bulundurulmadan, yalnızca önemli aksların kavşak oluşturduğu noktalar ve eski küçük meydanların kavşak haline dönüştürülmesi, büyütülmesi amaçlanmıştır. Planın 1/8000 ölçeği göz önüne alındığında meydan düzenlemek ve estetik gereksinimleri ön planda tutmanın olanaksızlığı anlaşılmaktadır.

Çaylak planı ile Kayseri kent merkezinde kentin ana ulaşım akslarının kesişim noktasında büyük bir meydan oluşturulmuştur. Bu meydana 1935 yılında Atatürk Anıtı yapılmış, dairesel bir havuz ve havuzu çevreleyen bir yeşil bant oluşturulmuştur. Böylece, kentin tarihi geçmişini ve karakterini yansıtan, Saltanat Sarayı ve At Meydanı yerine modern ama sıradan bir Cumhuriyet Meydanı oluşturulmuştur. 1942 yılında kent merkezinde Hükümet konağının inşa edilmesi ile Cumhuriyet Meydanı mekânsal olarak Hükümet Konağı binası, İç Kale surları ve Sahabiye Medresesi'nin güneyindeki alan olmak üzere daha tanımlı bir mekâna dönüşmeye başlamıştır. O yıllarda yoğun bir araç trafiği olmadığı için ve Hükümet Konağının

da işlevsel etkisi ile Cumhuriyet Meydanı kentin merkezi ve tören alanı olarak ön plana çıkarılmıştır. 1945 yılında hazırlanan 1/1000 ve 1/500 ölçekli planlar üst ölçekte Kayseri kent bütünü'nün imarı ve alt ölçekte Cumhuriyet Meydanı'nın imarı için bir dönüm noktası oluşturmaktadır. 1945 planı ile Hükümet Konağı önünde bir tören alanı, bu alanın güneyinde mevcut kumandanlık binası ve Sahabiye Medresesi yönünde, sinema, kulüp ve belediye binaları mevcut ve korunması gerekli yapılar olarak belirlenmiştir.

Bu planda, 1933 Çaylak planı ile genişletilmiş olan İstasyon Caddesi'nin aynı aks ve genişlikle devam ettiği görülmektedir. Cumhuriyet Meydanı'ndan Düvenönü yönünde Dışkale surlarının dışındaki alan mevcut ve korunacak olarak gösterilmiştir. 1975 yılında hazırlanan, 1/5000 ve 1/1000 ölçekli nazım imar planlarında, kent merkezi için özel bir plan kararı veya tasarımı olmamasının yanı sıra, kentin ana ulaşım aksları trafik kavşağı olarak planlanmıştır. Planda Cumhuriyet Meydanı'ndaki Saat Kulesi bir ada içerisinde korunmuştur. Ancak yaya veya araç trafiği için bir çözüm ya da öneri bulunmamaktadır.

Kayseri kent merkezi Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 08.02.1975 tarihi ve 5271 sayılı kararının 13.08.1975 tarihinde onaylanan kararı ile kentsel sit alanı ilan edilmiştir. Ancak 27.04.1984 tarih ve 250 sayılı kararı ile mevcut sit alanı sınırları daraltılmıştır. 1986 yılında hazırlanan 1/5000 ölçekli nazım imar planları ve 1/1000 ölçekli planlar 1987 yılında tamamlanmıştır. Ancak üst ölçek ve alt ölçek planları arasında önemli farklar bulunmaktadır. 1/5000 ölçekli planlarda Cumhuriyet Meydanı'nda araç trafiği hemzemin planlanmış, 1/1000 ölçekli planlarda ise yer altına alınmıştır. Aynı imar planına ait iki farklı ölçekli planlar arasındaki bu çelişki, 06.08.1992 tarihinde onaylanan 1/5000'lik planda trafiğin yer altına alınması ve 1/1000'lik planlarla uyumlu hale getirilmesi ile planlar arasındaki uyumsuzluk çözümlenmiştir.

Cumhuriyet Meydanı'nda araç trafiğinin yer altına alınmasına ilişkin en önemli sorunlardan birisi, bugün halen Cumhuriyet Meydanı'nın altında bulunan 12 Haziran 1969 tarihli meclis kararı ile inşa edilmiş Yeraltı Çarşısı'dır.

1986 tarihli bu imar planlarında trafiğin ne şekilde yer altına alınacağı ile ilgili bir çözüm önerisi bulunmamaktadır. Bu planda kent merkezine

ilişkin değişiklikler kapsamında: Meydan Parkı, Sahabiye Medresesi hizasına kadar uzatılmış bu parktan Hükümet Konağı'na kadar olan tüm alan tören alanı olarak tasarlanmış, saat kulesi mevcut yerinde korunmuştur. 1984 yılında yapılmış büyük bir Atatürk Anıtı (şimdiki mevcut büyük anıt) bulunmasına rağmen bu anıtı da koruyarak, tören alanının diğer ucu olan Sahabiye Medresesi önüne bir Atatürk Bu iptal kararı ile birlikte 1986-1987 yıllarında hazırlanmış 1992 yılında onaylanmış olan plana dönülmüş, ancak bu planının Cumhuriyet Meydanı'nda trafiğin yer altına alınması kararının uygulanabilmesi için yeraltı çarşısının buradaki konumu ile ilgili bir çözüm geliştirilmemiştir.

Bu plan değişiklikleri sonunda kent merkezinin bugünkü durumuna bakıldığında; 110.000m²'lik Hunad Külliyesi, Hükümet Konağı ve Sahabiye Medresesi, Zeynel Abidin Türbesi ve Ok Burcu, Kurşunlu Camisi ile sınırlanmış alan olarak tanımlanmaktadır. 110.000m²'lik bu alan içerisinde kent merkezine kimlik kazandıran İçkale, Sahabiye Medresesi, Kurşunlu Camii, Saat Kulesi ve Muvakkithane, Atatürk Heykeli, Kayseri Hükümet Konağı yapıları bulunmaktadır.

Kayseri kent merkezinde Cumhuriyet Meydanı'nın planlanması için 2004 yılında Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından sınırlı bir proje yarışması yapılmıştır. Yarışma ve devamında yapılan çalışmalar ile Kayseri kent merkezine bugünkü mekân organizasyonunu kazandıran şekil 11'deki proje hazırlanmış ve 2005 yılında Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından onaylanmıştır. Bu proje ile Cumhuriyet Meydanı'nın Sahabiye Medresesi önündeki daha önceden otopark olarak kullanılan alan tören alanına dönüştürülmüştür. 2006 yılında Cumhuriyet Meydanı ve tören alanı düzenlemeleri tamamlanmış, 2007 yılı temmuz ayında tören alanındaki çalışmalar bitmiş ve Cumhuriyet Meydanı bugünkü halini almıştır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Kent merkezleri tarih boyunca toplumun yaşam biçimlerini sosyokültürel ve sosyoekonomik etkileşimlerini bugüne taşıyan mekânlardır. Ancak çağdaş yaşam koşullarına adaptasyon ve tarihin izlerinin korunabilmesi ikilemi arasında kimlik-sizleşme sorunları ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu ikilem ile birlikte koruma statüleri ve yasaları arasındaki çelişkilerde eklenmektedir. Tarih

boyunca dini, idari, ticari, iktisadi olaylara tanıklık etmiş Kayseri tarihi kent merkezi bütün bu olaylara ve dönemlere ait izleri bugün büyük oranda kaybetmiştir. Kayseri kent merkezinin mekânsal oluşumunda etkili olan tarihi dönemler Selçuklu, Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemleri ve 1933, 1945, 1975 ve 1986 tarihlerindeki plan kararlarıdır.

1933 yılı Burhanettin Çaylak'ın çalışmasında açılması kararlaştırılan ana caddeleri gösteren plan 1933 Tarihli Burhanettin Çaylak'ın "Kayseri Şehrinin Müstakbel PlanıAvan Projesi" (TCBCA- 1933). Kent merkezinin bugünkü mekân organizasyonu 2004-2007 yılları arasında uygulanan plan kararları ile ortaya çıkmıştır. Bu uygulamalar sonucunda kent merkezinde Cumhuriyet Meydanı'nın 2/3'lik kısmı yaya kullanımına ayrılmıştır. Bu orana karşın bugünkü kullanım imkânlarına bakıldığında bu alanların kentlilerin kullanımı için uygun tasarlanmadığı, yalnızca yürüyüş yolları ve yeşil bantlar bulunduğu, bununla birlikte yoğun araç trafiğinin etkisi altında kaldığı görülmektedir.

Bu durumda kent merkezi bir yaşam alanı değil bir kavşak meydan oluşturmaktadır. 1986 yılında hazırlanan imar planlarından itibaren kent merkezinin araç trafiğine kapatılması ve yaya kullanımına açılması yönünde geliştirilen plan kararlarına yerel yönetimler tarafından çeşitli gerekçelerle karşı çıkmıştır. Bu gerekçelerden birisi, Cumhuriyet Meydanı'nın araç trafiğine kapatılmasının bölgenin ticari ve ekonomik hayatını olumsuz etkileyeceği yönündeki endişelerdir.

Bir diğer gerekçe ise; Cumhuriyet Meydanı altında yer alan 1969 yılında inşa edilmiş Yeraltı Çarşısının konumu gereği trafiğin yer altına alınması yönündeki önerilerin çözümsüz kalmasıdır. Selçuklu Dönemi'nden bugüne kadar kent merkezinin fiziksel- mekânsal oluşum ve değişim süreci izlendiğinde, ilk kurgusunda, Saltanat Sarayı ve At Meydanı olarak kullanılan mekânın, bugün bir yaşam alanı olmaktan uzak kentin ana ulaşım akslarının kesişiminde kaldığı görülmektedir.

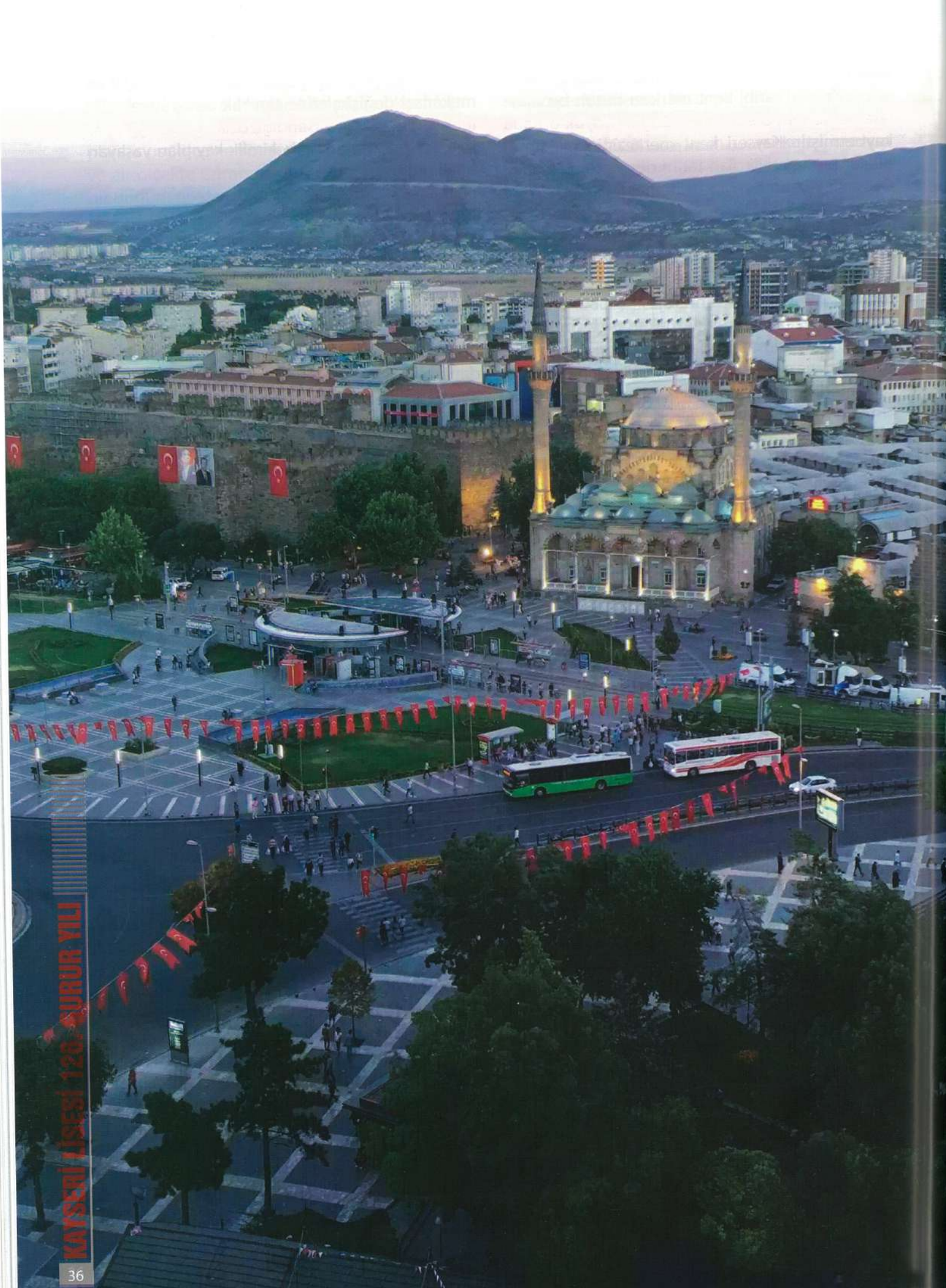
Bugünkü kent merkezinin ilk mekân kurgusunda, Selçuklu Dönemi'nin şartları ile değerlendirildiğinde bir savunma merkezi özelliği taşımaktadır. Osmanlı Dönemi'nde bir ticaret merkezine dönüşmüştür. Bugün son planı ve kullanım şekli içerisinde, meydanın kullanıcılarına rekreasyonel imkânlar sunmakta yetersiz kalmaktadır. Cumhuriyet Meydanı'nın bugünkü tasarımı kentsel doku içerisinde, yoğun olarak sert zeminden oluşan bir

mekân Kent merkezi yüzyıllardır kentin sosyal ve mekânsal değişimlerine tanıklık etmiş hareketliliğin yoğun olarak yaşandığı, özellikle son yıllarda parçacıl plan kararları ile kimlik kayıpları yaşayan bir alandır.

Cumhuriyet Meydanı Düzenleme Projesi (Tekinsoy 2011'den düzenlenmiştir) olması sebebi ile günlük rekreasyonel aktivitelere imkân sunmayan, anma ve kutlama törenleri gibi günlerde kullanılan bir mekândır. Cumhuriyet Meydanı'nın kentliler tarafından kullanılan aktif bir meydana dönüşmesinin birinci koşulu araç trafiğinin buradan kaldırılmasıdır. Bu amaçla daha önceki plan kararlarında önerilen trafiğin yer altına alınması veya alternatif yollar ile yer üstünden çözümlenmesi gereklidir. Cumhuriyet Meydanı için geliştirilecek projede, kentlilerin bu bölgede uzun süreler vakit geçirmesini sağlayacak, yazlık tiyatro, çocuklar için oyun alanları ve oturma alanları, yürüyüş yollarının bulunması gerekmektedir.

Cumhuriyet Meydanı'nın araç trafiğine kapatılması ile bölgenin ticari ve ekonomik hayatının olumsuz yönde etkileneceği görüşünün aksine, bölge araç trafiğine kapatılarak bir yaşam alanına dönüştürülmeli ve bir çekim merkezi haline getirilmelidir. Böylelikle Cumhuriyet Meydanı'nın daha aktif kullanımı ile sosyal ticari ve ekonomik hayatın gelişimine katkı sağlanmalıdır. Kentte yaşayanlarla yapılan sözlü görüşmeler sonucunda elde edilen bilgilere göre; kentte yaşayanların %50'den fazlası bu alanı yalnızca araçla gelip geçmek için yani ulaşım için kullanmaktadır. Bölgedeki işyeri sahipleri ile yapılan sözlü görüşmelerden elde edilen bilgilere göre ise; işyerlerinin %80'den fazlasının 8.00-17.00 mesai saatleri sonrasında bölgedeki sosyal canlılığın kaybolması sebebi ile 18.30-19.30 aralığında işyerlerini kapattıklarını ifade etmişlerdir.

Fakat burada kentlilere aktif ve pasif rekreasyonel imkânlar sunan, kentlilerin burada bulunmasını ve vakit geçirmesini sağlayacak bir kent merkezi tasarlanması ile bölgedeki sosyal hayat canlılık kazanacak ve ticaret hacmi de artacaktır. Bu amaçlar ile daha önceki dönemlerde karşı çıkılan aksine, Cumhuriyet Meydanı'nı bütününde, yeşil dokunun kullanımı ve peyzaj tasarım elemanlarının kullanılması meydanın bir yaşam alanına dönüştürülmesi gerekmektedir.

KAYSERİ LİSESİ 120. KURUR YILI

Başarılar Diliyoruz
KAYLIMDER

MEMDUH BÜYÜKKILIÇ
KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

Başarılar Diliyoruz
KAYLİMDER

AHMET ÇOLAKBAYRAKDAR
KOCASINAN BELEDİYE BAŞKANI

Başarılar Diliyoruz
KAYLİMDER

MUSTAFA PALANCIÖĞLU
MELİKGAZİ BELEDİYE BAŞKANI

KAYSERİ DEYİMLERİNDE KADIN ve ERKEĞE BİÇİLEN ROLLER

Fatma Sibel BAYRAKTAR

Doğan Aksan'a göre deyim, belli bir kavramı, belli bir duygu ya da durumu dile getirmek için birden çok sözcüğün bir arada, seyrek olarak da tek bir sözcüğün yan anlamında kullanılmasıyla oluşan sözdür. Deyimler, bir dilin anlatım yollarını, o dili konuşan toplumun geçmişini, yaşam biçimini, geleneklerini ve çeşitli özelliklerini belirten önemli ipuçları sağlar

Ömer Asım Aksoy: "ilk denemelerinde özel bir kavram anlatan kimi ekli sözcükleri üçüncü bir deyim türü olarak saydığını, doğrusu, sözde, gözde gibi. Ancak 1965'te yayınlanan Atasözleri ve Deyimler adlı kitabında deyimlerin en az iki sözcükten oluşabileceğini kabul ederek eski görüşünü düzelttiğini" söylemektedir

Bu konuda biz Doğan Aksan'dan yana bir tavır koyarak tek sözcüklerin de "deyim" sayılabileceğini var saydık.

Deyimler genel hayatın her alanında in- anılmaz zenginlikte malzeme verirken, insanların ortak düşünce yapılarını da gözler önüne sermektedir. Üzerinde daha ağırlıklı durdukları konular- da daha fazla deyim üretilmiş olması bize insan- ların toplumsal hayatı kolaylaştırmak için gereken davranış biçimleri ve beklentileri konusunda net kanıtlar sunmaktadır.

Bildiğimiz gibi Kayseri, Orta Anadolu'da sırtını yüce Erciyes'e dayamış, tarım alanında fa- kir ama ticaret konusunda arkaik çağlardan beri merkez olma özelliğini korumuş bir şehrimizdir. Yüzyıllardır savaşların etkilerini, kıtlıkları çek- miş olan bu şehrimizde yaşamın devam etmesi güçlü, becerikli, tutumlu, sabırlı, inançlı kadın ve erkeklerin varlığı ile devam edip zenginleşmiştir

Geçimin daha çok zanaat ve ticarete dayalı olması bu konuda bize birçok malzeme verir.

Sifdah senden berekât Allah'dan

(İlk satışta söylenen söz),

ölmez oğlu ölmez

(satıcıların malları için kullandıkları bir deyim)

para tuzağı

(kalitesi düşük, albenisi olan çürük mal)

girer çıkarık

(biz hesabı görüp anlaşıyoruz)

kesim kesmek

(bir iş için tarafların anlaşması)

ekmek datlandırmak

(olduğundan daha iyi göstererek değerini artır- maya çalışmak)

semeriyen seksene patlamak

(alınan mala yapılan masrafın çok olması),

yüz olmak

(kefil olmak)

yüz etmek

(alacaklısı ile borçlusunu buluşturup aradan çekilmek) gibi...

Ziraatle ilgili fazla bir deyim yoktur. Olanlar da daha çok bağcılıkla ilgilidir.

Ör: **ağanın da bağı örtmeliymiş**

tilkilik

(bakımsız bağ),

bağa çıkmak, bağdan inmek, bağ görmek

(bağın her türlü bakım işlerini görmek)

Parayı batırmak, iflas etmek ve zenginlikten fa- kirlığe düşmek le ilgili 35 deyim bulunmaktadır. Ör: **altını üç cevize indirmek, cücük çıkarama- mak** (giriştiği işten beklenen kârın elde edileme- mesi),

kar suyu gibi eriyip akmak

(sermayenin hızla tükenmesi)

kırık testiye su doldurmak

(para ve emeğin boşa gideceğini bile bile o işe gi- rişmek),

ipinin kıvrığının açılması

(iflas etmek),

tepesi üstü gitmek, cascavlak kalmak, ak sakaldan yok sakala gelmek, çıra gibi yanmak, çul tutmaz taziya dönmek...

gibi. Bunun tersi olarak maddi durumun düzelme- si de deyimlerin konu dağarcığına zengin mal- zeme sağlar:

kuyruğunu doğrultmak, soluğu genişlemek, üstünden Ali dağı kalkmak, dere tepe dümdüz olmak, iş gıdağında olmak, suyu arkına bindirmek...

Geçim sıkıntısı çekmek insanları en çok bedbaht eden sorunlardan biridir ve bununla ilgili 18 deyim bulunmaktadır:

karımadan kocamak

(çok eziyet, hastalık veya yoksulluktan erken ihtiyarlamak),

göynenin asdarı olmamak

(çok zor geçinmek),

gün kazanıp gün yemek, hindirhit geçinmek, tahdası mih götürmemek, düğüm düğüm üstüne çalmak, avurdu avurduna geçmek...

Bu durumda kimseye belli etmemeye çalışmak ta geleneksel bir davranıştır:

derisine yumruk vurmak, kan yutmak

Bu zor hayat şartları insanları bedenen de çok yormaktadır ve yorgunluğun konu edildiği 23 deyim bulunmaktadır:

anası dini ağlamak, ayak eti yemek, beli ayrılmak, bayım bayım bayınmak, bilek boşaltmak, mih kesilmek, ölümünün bir olmak, hayrı hasenedi kalmamak, tabı dermanı kesilmek....

Gayretli olmanın gerekliliğine karşı 10 deyim, **babada devlet, evlatta gayret yok, dünyayı bir ipe çatmak**

(bir şeyi başarmak için bütün çarelere başvurmak), **taban eti yemek, kavli karar etmek...** gibi.

İnsanlara yardımcı olmakla ilgili 11 deyim bulunmaktadır:

başını ağıp kopmak, başını dokuz yerden yardırmak, çalınıp çarpan olmak, dallayıp sırt etmek, etinden kesip vermek...

Kayseri Hanımlarının bu zor yaşam şartlarında erkeklerine çok büyük destek ve tutumlulukları, beceriklilikleri ile örnek olduklarını biliyoruz.

Acele iş yapmak, beceriklilik, tertiplilik anlamında 23 deyim bulunmaktadır:

dipli bucaklı, tillim terazi, yerli yerleşik, yördemli, yürük, canı kavurga olmak (tez canlı), tıpi tatarı gibi

(çok çabuk becerikli iş yapan),

ince elekden yüküyle deveyi geçirmek, şahbaz, cellat gibil...

Bunun tersine ziyankar, sakar, beceriksiz, tertipsizlerle ilgili

döküm saçım, peşi düşük, elinde kezzap suyu

var, eli eğimsiz, balaçora,

Tembel, ağırcaanlı larla ilgili 19 deyim bulunmaktadır ve bu deyimlerin çoğu tek kelimededen oluşmaktadır:

ağyar, erincek, kalmık, kızıl, kalpazan, sintir, tembel teneke, ver yesin ört yatsın..

İşe yaramaz, boş gezen, beleşçi

Kişilerin bu zor hayat şartları karşısında ne kadar itici bir konumda oldukları aşikârdır ve en çok deyim üretilen konulardan birisidir:

cızılmaz kağı, çeyiz altına gelmiş gibi, dingil daylak, dingil kazık dolaşmak, eli el kesesinde (başkasının sırtından geçinen)

eğere semere gelmemek

(hiçbir işte başarılı olamamak)

kesmez balta kör bıçak, sifdinmek

(birisinin sırtından geçinmek),

yöreci (beleşçi),

tırmıklık etmek, ağzını ayırmak...

Tecrübesizlik de bazen işleri karıştırdığı için alay konusu olabilmektedir:

acemi itinen karın yemek, kanat alıştırmak, sekmeden uçmaya kalkmak, dalak yemiş it eniği gibi (acemi, beceriksiz iş yapan)

...

Bu yüzden adam yerine konmak, büyük ve saygı duyulan kişilerin arasında yer edinmek son derece önemlidir:

adamı katarına katılmak, kabala almak, kamgaya karışmak, katıya katılmak, mâsimek (mühimsemek)

Zenginlik ve saygınlık ayrı değerler olmakla birlikte bazen sadece zenginlik de nüfuz sahibi olmayı sağlar:

hatırı sayılıp minderi serilmek, irapta yeri olmak

(zenginler arasında saygı yeri olmak),

köşe taşı (ailenin saygı değer büyüğü),

it mi emir mi? (hatırlı biri mi değil mi?)

sözü dağa taş geçmek, gölgesi ağır, batman dövme

amelsiz, caydalak, delik göz, karnı almaz karınca, karınsız, herşeye kabı var..

Güvenilmez yalancı kişilerle ilgili 28 deyim karşılık güvenilir, mert ve pervasızca düşündüklerini söyleyenlerle ilgili 12 deyim bulunmaktadır:

değirmen gibi yalan öğütmek, dinini ateşe atmak

(inkârcı, yalancı)

endelipci, it ürdükçe yalan söylemek, ayarsız, dandik (güvenilmez)
eni boyu yok, şembelekci, dibi karalı, şemşamer mezhepli (dönek)

başına bari bir yapık al da gez!

(güvenilmez olduğuna göre kadındır anlamını çıkarabiliriz) buna karşılık: **erkeğin sözü demirin kertiği** (erkek adamın verdiği söz demirin kertiği gibidir asla silinmez. erkek için verilen söz çok kıymetlidir) **delikanlı, güp güp söylemek, karnıyla ağzı bir olmak, yekdaptan söylemek, adamın seplisi, galbur gibi yürek olmak...**

Kurnaz, sinsi insanlar da toplumca beğenilmeyen kişilerdir: **eke, ekeş ik, tilbi, hisboğan**

(eline geçen fırsatı hemen değerlendiren)

ebelik yapmak (içinden pazarlıklı iş yapan)

işadamı (çıkarları herşeyin üzerinde olan)

sindik, sinecen, süksünü eğri (sinsi)

Kibirli, kaprisli kişiler:

ekin iti, kaidelenmek, kasılmak, kırışmak, hökke kadısı gibi oturmak, ökelekli (çok bilmiş geçinen, kasıntılı)

tuggunlamak, tütsüynen yanına varılmamak, çıkırıkçı emmine söyle de çevirsin (kibirliyle alay için söylenir)

Alçakgönüllülük le ilgili 1 deyim bulunmaktadır:

kara takım

(kalender, babayani, alçakgönüllü)

Çabuk alınan tipler de alay konusu olmaktadır ki genellikle kadınlara atfedilir:

abba desen alınır, sitti desen salınır, adı güzel dağ armutu, dındın, kokucuk (hemen küsen)
şatirikli, tıngala, tellenmek, tinkos...

Kayserililere atfe dilmesine rağmen Kayseride beğenilmeyen davranışların başında cimrilik gelmektedir(14):

kiskis, kesesi sırtına dikili, killi çıkı, metelikçilik etmek, mih sıçtı, sıtmasını bile kimseye vermez, pahıl, bokunu karnında kurutmak..

Obur insanlar da çok tenkit edilmektedir:

tıkınmak, dürtüştürmek, derdi düdük, değirmeni yürük (önüne konan yiyecekleri silip süpüren), **tok karnına dokuz dolma yemek, karnında cihanı kelp var!, kıtlıktan çıkmış gibi, hamburdüdük, Horsana Salur, ne versen alır, mantıcı, ocumuluk, viran eve taş atar gibi** (oburca yiyen)....

Dış görünüşe gelince; bu konuda toplumun zevk ve isteklerini açıkça gözleyebilmekteyiz:

güzele göbben yakışır

(güzele biraz göbek ile güzel giysiler yakışır) Özellikle kadınların kılık ve kıyafetine özen göstermeme si çok kınanan bir tavidir:

libadeli (çok kötü giyimli)

örneksiz (eşi yok derecede pis, kılıksız),

saçaklı, sinçisi gülmez, şapdirik, deli despina, mahrumlar mafracı gibi

saçı kabarık bayanlar da anlaşılan halkın zevkine hitap etmemektedir:

tankû (modaya uygun frapan giyinen)

tuğbaş (kabarık saçlı kadın)

yoluk yosma, gubalı tavuk gibi (başı açık kabarık saçlı kadın).

Fazla takıp takıştırmak da zevki okşamamaktadır: **cıngırdaklı, çışdan, ağzı yüzü ciğer yemiş it eniğine dönmüş.**

Güzellik konusu deyimlerde açıkça ortaya konmuştur ki, güzel kadın aydınlık yuvarlak yüzlü ve hafif şişman olmalıdır:

pehli kuyruk (tombul, hoş kadın),

sal şekeri gibi (yuvarlak pembe yanaklı kadın)

sini ketesi (ak tenli, yuvarlak yüzlü kadın)

somun gibi, yuvalama minderi gibi, süzme yoğurt gibi...

Erkek ise geniş omuzlu tercih edilir:

yağnısı ekmek tahtası, göğsü cirit tarlası!

Nazik kibar ve iyi insanlar övüldüğü kadar;

bir tel ipek, çöpten çelebi, hatem gibi, ince elek yukası

hâlizihin (temiz, saf insan)

hanımsı (davranışları terbiyeli, hanım gibi),

hümâyin gibi ...

Kaba, hırçın ve vurdumduymaz tipler, özellikle kadınlar o kadar yerilmiştir:

bin batman balınan yenmez, antaran, callahı, çangaza, çarpana, atlı (çok bilmiş kadın)

eli bayraklı(isyankâr kadın),

natır, nallı katır (acuze kadın),

kart (anlayışsız, inatçı, kaba erkek)

cinli (huysuz), **yedi dağın attığı...**

Özellikle kadınlara surat asmak hiç yakışmaz:

çehresiz, domuşuk, don yağı gibi, dört dudak, kaşı kaşında düğümlü, gâvur gelini gibi, gâvur güveyi gibi, kış akşamı suratlı, mamatatih

(yüzü gülmez kadın)

ne söyler ne sırtır, iliğini kanını kurutur

(hiç yüzü gülmeyen)

Ukâla, inatçı kişiler de kınanır:

damarsız (huysuz, inatçı),

ketgûda (ukalâ),

aşığım aşık olsun dımığı düşük olsun (inatçı),

asıyı asmak, sırsıl, taş atıp başını altına tutmak (çok inatçı)

çap, kuyruğunu dik tutmak, ...

Namus konusu daima üzerine titrenen ve normalde insanların sahip oldukları doğal bir zenginliktir. Bu konuda şüpheye düştüğünde sarfedilen kelimeler de dikkatle seçilmiş ve kadın erkek ayırımına gitmeden tenkit edici deyimler kullanılmıştır. Elimizdeki mevcut deyimlerden 10 tanesi kadınların namusu ile ilgili olup;

ters ayakkabı, er sevmek, halepli, cadı ana, harman yeri dişlemiş, hela süpürgesi...

bir tanesi "namuslu" anlamındadır: **süt eneğim süt.**

Kadın ve kızların daha çok hafif meşrep, havai davranışları ile karşılaşılır ve kınanır:

ayneşik, ciddircillov (hafif meşrep) , **ciggirde-mek**, (hafiflik etmek), **kikirdek** (daima gülen kız), **Allah boy vermiş, dibini delmiş koyvermiş, kişnemek, şhınnamak** (her lafa karışan hoppa kız)

...

Erkeklerle ilgili olarak da 20 deyimimiz bulunmaktadır ki bunlar hovarda, karısının namussuzluğuna göz yuman, sarhoş vs. kişiler için söylenmektedir.: **boynuzlu, burnu koku yivi almamak, çok deri boklamak, kuyruğunun altında kırbatman çakıldak var, kırık, herifçioğlu,**

gâvur parasıyla on para etmez (pek makbul olmayan kişi) **ötesinden beri gelmemek** (kötü alışkanlıklarından vazgeçmemek)

Soy sop Kayserililerin daima önem verdiği bir konudur ve bu zaten insanların davranışlarında daha dikkatli olmaları için sorumluluk yükleyen bir birlikteliktir. Hiçbir kadın veya erkek ailesine kötü laf getirmek istemediği için toplumu ilgilendiren bütün davranışlarında gereken duyarlılığı göstermektedir:

aslına hu, nesline hu (soyu temiz aile), **bildik gördük, daldan eğme mi kökten sürme mi? kişi evladı, soyak, sütü sümüğü pak, acı tevek soyağı** (soyu bozuk aileden gelme) ,**kansız** (kanı bozuk) ...

Eğer soyu soppu bilinen bir kişi ise ona güvenmek daha kolay olacaktır:

atkısını biliriz, çögüsünü biliriz, bildik gördük, iliğini kemiğini bilmek.

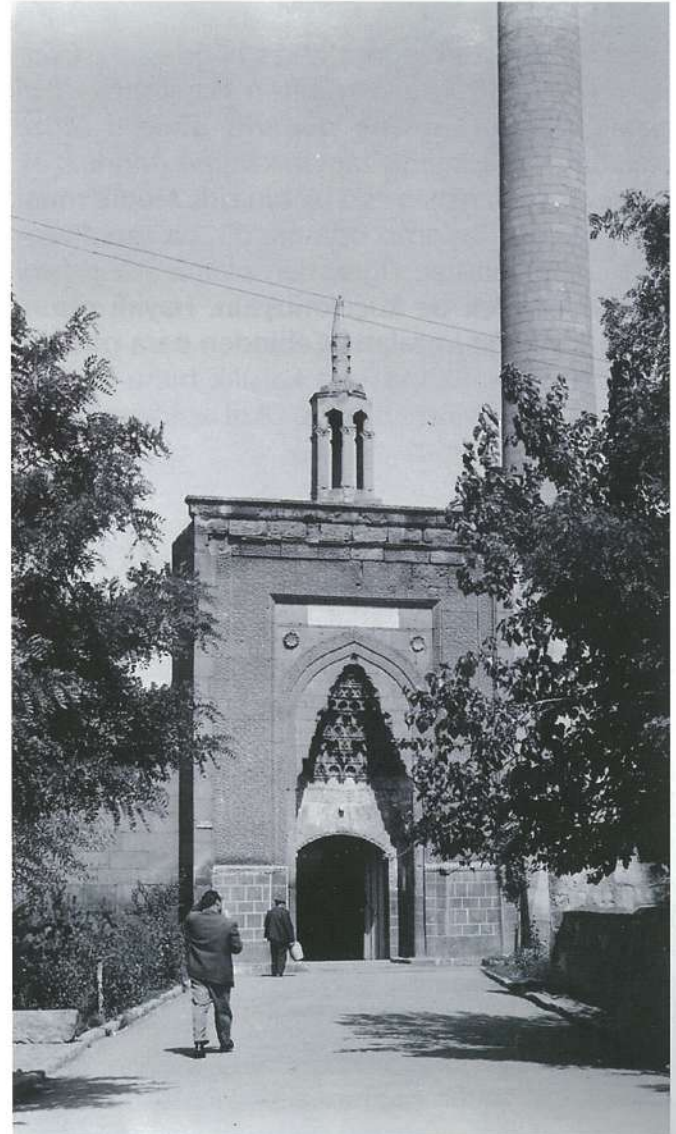
Zaten adet ve geleneklere uymak konusu hassasiyetle üzerinde durulan ve halkın birbiri ile sıkı ilişkiler içinde olmasını sağlayan bir konudur:

el adeti Türkmen töresi

(adet ve gelenek icabı) **el aleme karşı.**

Adet ve geleneklere uyumsuz olan kişiler de yadırganır: **ayrık, elden artık.**

Sonuç olarak şunu rahatça söyleyebiliriz ki; efsaneler ve masallar nasıl halkın hayal gücünü, arzularını dile getiriyorsa, deyimler de gerçek hayatta insanların üstlenmesi gereken görev ve sorumlulukları, uymaları gereken sosyal adet ve gelenekleri, kişilerin birbirlerinden bekledikleri davranış biçimlerini gözler önüne sermektedir. Özellikle dikkat edilmesi gereken konular ya da toplumu ciddi olarak rahatsız eden davranış biçimlerinin yer aldığı deyimlerin yoğunluğu bize toplumun hayat felsefesi hakkında çok önemli ipuçları sunmaktadır. İnsanlığın ortak değer yargılarından, en küçük toplumsal yapıya kadar yeryüzünde insanlığın ayak bastığı her yerde beşeri kurallar işlemeye başlamakta, bu da atasözleri, deyimler, dua ve beddualar, maniler, türküler ve daha birçok söz malzemesi ile duyurulmak istenen kulaklara zevkle, incelikle, hassasiyetle ulaştırılmaktadır.

NURŞEN ÖZDAMAR

Kayseri Lisesi'nde 38 Yıl

Ankara'da okulumu bitirir bitirmez kur'a çekildi. 1960 temmuz ayında Kayseri Lisesi'ne kur'a sonucu atandım. Memur olan babamla Türkiye'nin her tarafını gezdim. En son görev yeri İstanbul'du. Adana'da memuriyet yaparken ben doğmuşum. Annem ve babamla ilk defa Kayseri'ye gelip, Turist Otel'e yerleştik.

Şehir bomboştu meğer herkes bağdaymış. Otelde tercümanlık yapan Nurettin Haşşerbetçi bizi alarak Kayseri Lisesi'ne götürdü. Şimdiki Müze olan binaya girdiğimiz zaman kanımız dondu. Çok yüksek tavanları olan eski bir bina idi. Müdür muavini Mahmut Taşkın'ın odasına dik bir merdivenden çıktık. Tanıştık. Öğretmen olarak atandığımı söyleyince "Pek de küçükmüşsün. Hayırlı olsun" deyip, bir kağıt imzalattı. Cebinden para çıkartıp, "Bugün pazar. İlk maaşına karşılık bunu al. Otel masraflı olur. Evinize dönün. Okul açıldığında gelirsiniz" dedi. Evimize döndük.

İstanbul'a dönünce rahmetli Sakıp Sabancı "Kayseri'ye gidip de ne yapacaksın, ben sana burada kendi işyerimde müdürlük vereyim çalış" dedi. Meğerse dedem Akçakayalı imiş. Bize "Çatallar" denirmiş. Uzaktan akraba bile oluyormuşuz. Teklifini kabul etmedim.

Okul açıldığında Kayseri'ye döndüm. Okula gittim. Uzun boylu bir bey kürsüye çıktı. Konuşma yaptı. Müdür Tevfik Tarkan. Erzurum Üniversitesi Coğrafya Kürsüsüne atanmış, gidiyormuş. Öğrencilere baktım koca koca adamlardı çoğu.. Bir kısmı köylerinde imam nikahlı evliymiş. Hatta çocukları bile varmış.

Elime bir program verdiler. 4-C sınıfına derse girmek için sınıfın kapısını açtım. Kürsüde iri yarı

bir bey oturuyordu."Afedersiniz hocam, benim dersim zannetmiştim" dedim. Kapıyı kapatıp yürüdüm. Kürsüde oturan şahıs arkamdan koştı: "Hocam yanlış gelmediniz, ben sınıf mümessiliyim. Dersiniz bize" dedi. Sonra'dan öğrendim iki mümessil "NENİ" lakaplı Mehmet Okuöcal. Mehmet Kayseri'deki sanat hareketlerinin bir mumatalı adamıydı. Konser, tiyatro, konferans gibi sanat etkinliklerini Kayseri'ye getiren kişiydi. Büyük Sinema'da her film değiştiğinde benim yerim Neni tarafından ayrılmış oluyordu.

Neni aynı zamanda, Bekir Hüsvrevoğlu ve bazı öğrencilerimle yakın korumalarımdı. Ne yazık ki ikisi de vefat etti. Okuldan çıkıp eve gelinceye kadar esnaf dükkanlarının önüne çıkıp beni selamlıyordu. Daha sonra öğrendim iki beni artist Çolpan İlhan'a benzetiyorlarmış.

Öğretmenler odasına girmeye korkuyordum. Hepsini olgun insanlardı. Hepsinin öğrenciler tarafından takılmış lakapları vardı. Sıfır Ahmet matematik öğretmeni, Hazreti Yumruk beden eğitim öğretmeni Ömer Şölen, Solak Mahmut Almanca öğretmeni Mahmut Taşkın, Lala Paşa Tarih öğretmeni Latif Başkal, Şükrücük fizik öğretmeni Şükrü Başkal, Bakkal Bekir fizik öğretmeni, Mehterci Ed. Öğretmeni Yunus Emre Özulu, Teneke Bedriye Ed. Öğretmeni Bedriye Adıgün, Benim adımlı merak ediyorsanız Çolpan İlhan...

Bir Remzi beyimiz vardı ki çok kibardı. Akış ağabeyim (Hayri Akış) ve Aydın ağabeyim beni öz kardeşleri gibi korurdu. Ben herşeyi, hayatı, Mefkure (Kılıçarslan) hanımdan öğrendim. Mu-bahat Şölen (biyoloji) Şükran Günay ve Mevcude hanımın notunun çok kıt olduğu söylenirdi. Bir de "İlahe"miz vardı. Nefise Aktan (matematik öğ) Şenol Terzioğlu da çok iyi bir kimya öğretmeni idi. Mevlüt Gölgelioğlu, Hayri Terzioğlu beden eğitimi öğretmenleriydi. Sayamadığım daha çok var el-bette.

Dünya bey matematik öğretmeni idi. Yıllar sonra Bakanlık Müfettişi olarak döndü. Beni Müdür beyin odasına baş müfettiş çağırtmıştı. Gitti, baktım. Mustafa bey diye biri yok. Dünya bey, "Tebrik ederim müfettiş olmuşsunuz. Beni Mustafa bey çağırtmış geldim. Yok." dedim. Güldü "Seni ben çağırttım, eski arkadaşımı göreyim dedim. Ben ismini değiştirdim. Öğrencilerin Dünya küfürlerinden bıktım" dedi. Adı Mustafa olmuş.

İlk müdürlerimizden Mehmet Ateşoğlu'nu Büyük Sinema'da bir konferans da tanıdım. Çok dolu aynı zamanda enterasan bir adamdı. Girişe bir kamly-

Kayseri Lisesi'nde 38 Yıl

la asırlık meşe ağacının üzerinde oturacak bir yer yaptırdı. Geceleri Faytonla bütün Kayseri'yi geziyor, sonra ağacın tepesinde Topcuoğlu ile oturuyordu. Esas enteresanlığı ise müdür koltuğunun arkasındaki panoda bir tüfek ve sarımsak asılı olmasındaydı. İstanbul'a tayini çıktı, trenle uğurladık. Duyduk ki orada evlenmiş, yakınlarda da vefat etmiş.

Gelelim 17 yıl Müdürlüğümüzü yapan rahmetli Mahmut Taşkın'a.. Mahmut bey ve karısı Müzeyyen hanım dünya tatlısıydılar. İkisi erkek biri kız üç çocuğu vardı. Müdür yardımcısı arkadaşları, program yapılacağı zaman evlerine göndermez, herkesin gönlüne göre programı yapmak için sabahlardı. Açık ders saati kalsın istemezdi. Ek branşım edebiyat olduğu için edebiyat kızlarının beden eğitimi ne bana verirdi. Resim ve Sanat Tarihi ile beraber hiç boş dersim kalmazdı. "Gençken çalışılır" derdi. Hatta öğretmenler Kuruluna çoğu zaman onun adına başkanlık ederdim. Çok zeki adamdı. Öğrencilerin menfaati için kimsenin baha hayır demeyeceğini biliyordu. Teklif ettiğim öğretmenler beni kırmazlar o öğrenciyi derslerinden geçirirlerdi.

Öğretmenliğin yanında, Müze Müdürü Halit Dural'ın başkanlığında Güzel Sanatlar Tiyatro Kurma ve Yaşatma Derneği'nde çalışıyordum. Akşam Lisesi'nde derse giriyordum. Müdür Hilmi Kurtoğlu'nu nasıl kırabilirdim. DAMLA, VARLIK, DOST ADAM ve FİLİZ dergilerinde şiir ve yazılarım yayınlanıyordu.

Kayseri Lisesi'ne yeni geldiğim yıllarda, öğrencilere kravat ve şapka mecburiyeti vardı. Müdür yardımcıları kapıda bekler şapkasız ve kravatsızları okula almazlardı. İçeri giren öğrenci şapkasını dışardakine atar o da şapkeyi takip içeriye girerdi. Müdür muavinleri öğrencileri kahvehanelerden toplayıp okula getirirlerdi. Sık sık sınıflarda arama yapıp bulunan sigaralara il konulurdu.

Öğrencim, Yusuf Özmerdivenli daha sonra öğretmen olarak okulumuz atandı. Kayseri Lisesi Yıllığını uzun çalışmalardan sonra çıkardı. Şimdi biriz beraberiz bu konuda Metin Yücel'in hakkını teslim etmemiz gerek.

Müdürümüz Mahmut Taşkın Ankaraya atandı sonraları. Emeklilikten sonra o da sonsuzluğa göçtü.

Kayseri'de öğretmenliğim 38 yıl sürdü. Öğrencilerim beni çok sevdi ben de onları.

Herkesin çocukları sayılıdır benimse binlerce. Ne mutlu bana.

**Birgün ölsem bile öğrencilerim
Unutmayacağım hiçbirinizi
Yağmur olup üstünüze yağacağım
Rüzgar olup eseceğim saçlarınızda.
Bahar gelende bir de bakacaksınız ki
Bir demet çiçeğim avuçlarınızda**

Kayseri'de ğitim ve Öğretim

A. EĞİTİM VE ÖĞRETİM

1) ANAOKULU-ANASINIFI

İlimizde 1454 öğretmenin görev yaptığı 30 anaokulu ve 547 okulumuzdaki toplam 896 derslikte 15855 öğrenci öğrenim görmektedir. Anaokulu Derslik Öğrenci ve Öğretmen Sayılarına ait bilgiler Ek 1 ve Ek 2'de verilmiştir.

2) İLKÖĞRETİM

7883 öğretmenin görev yaptığı 553 ilköğretim okulunda toplam 181872 öğrenci öğrenim görmektedir. 2008-2009 öğretim yılı ilköğretim okul, derslik, öğrenci ve öğretmen sayılarına ait bilgiler Ek 3'de verilmiştir.

3) ORTAÖĞRETİM

İlde toplam 167 ortaöğretim okulu bulunmaktadır. Bu okullarda 68013 öğrenci öğrenim görmekte ve 3782 öğretmen görev yapmaktadır. Ayrıntılı bilgiler Ek 4'de verilmiştir.

4) ORTAÖĞRETİM YURLARI

Ortaöğretim düzeyinde vakıf, dernek, özel şahıslar ve şirketler tarafından işletilen 52 öğrenci yurdu bulunmaktadır. Toplam 3150 öğrenci bu yurtlarda kalmaktadır. Yurt sayısı, kapasitesi ve barınan öğrenci sayıları aşağıdaki tabloda görülmektedir. Bu yurtlarda 258 kişi çalışmaktadır. 2008-2009 ÖĞRETİM YILI YURT SAYILARI

AİT OLDUĞU YER	YURT SAYISI	KAPASİTESİ	ÖĞRENCİ SAYISI
VAKIF	4	660	380
ŞAHIS	2	204	115
DERNEK	24	2200	
ŞİRKET	22	2380	1355
TOPLAM	52	5444	

5) YAYGIN EĞİTİM VE MESLEK EDİNDİRME ETKİNLİKLERİ

İlde bulunan 16 Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünde, Okuma-Yazma, Üniversiteye

Hazırlık, Bilgisayar, Kalorifer Ateşçiliği, Yabancı Dil, Arıcılık, Daktilografi, El Sanatları, Makine Nakışı, Giyim-Hazır Giyim, Yağlı Boya Teknik Resim, AÇEP Eğitimi Anne, Bağlama, Uygulamalı Tiyatro, Kuaförlük, Ayakkabı İmalat, Trikotaj, Satranç, Türk Halk Müziği, Aşçılık-Sıcak Mutfak, Bayan Terziliği, vb. branşta olmak üzere 02.01.2008- 31.12.2008 tarihleri arasında toplam 1.709 kurs açılmış, bu kurslara 31.390 kursiyer katılmıştır.

İlde okul öncesi okullaşma oranı %30,63, İlköğretim okullaşma oranı %98,44, Ortaöğretim okullaşma oranı %66,52, okur-yazar oranı %94,57'dür.

Okul Öncesi Okullaşma Oranı 30,63%

İlköğretim Okullaşma Oranı 98,44%

Ortaöğretim Okullaşma Oranı 66,52%

Okur-Yazar Oranı 94,57%

M.E.B. Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'nün "M.E.B.Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'nün Kamu Kurum ve Kuruluşları, Belediyeler, Vakıflar, Dernekler ve Meslek Odaları Tarafından Milli Eğitim Bakanlığının Denetim ve Gözetiminde Ücretsiz Olarak Açılacak Yaygın Eğitim Amaçlı Kurslar Yönergesi gereğince; İl Tarım Müdürlüğü ve Belediyelerde açılan İngilizce, Okuma-Yazma, El Nakışları, Ev Mefruşatı, Arıcılık, Hazır Giyim, Tiyatro, Bağlama, Gitar, Ney vb. branşta olmak üzere 02.01.2009-30.06.2009 tarihleri arasında toplam 119 kurs açılmış, bu kurslara 2.797 kursiyer katılmıştır.

İlimizdeki Meslek Liselerinde; Bilgisayar Kullanım, Sıvacılık, Duvarcılık, Hazır Beton Mobil Pompa, Seramik Yer ve Duvar Karosu, Polietilen (PE) Kaynakçılığı, Mermer Kaplama/Döşeme, İnşaat Boyacılığı, Kalıpcılık, Doğalgaz Teknik Emniyet vb. branşta olmak üzere 02.01.2009-30.06.2009 tarihleri arasında toplam 15 meslek kursu açılarak, 316 kursiyerin meslek sahibi olmaları sağlanmıştır.

02/01/2009-30/06/2009 tarihleri arasında il genelinde, 167 I. ve II. Kademe Okuma-Yazma kursu açılmış olup, bu kurslara 2008 kursiyer katılmıştır.

İlimizde 7, ilçelerde 8 Mesleki Eğitim Merkezi bulunmaktadır.

İlimize bağlı 16 ilçemizden 10'unda (Akkışla, Bünyan, Develi, Felahiye, İncesu, Özvatan, Pınarbaşı, Sarıoğlan, Talas ve Yeşilhisar) taşınmalı ilköğretim yapılmakta olup, 169 köy ve köyaltı yerleşim biriminden 36 taşıma merkezine 2.557 ilköğretim okulu öğrencisi taşınarak kaliteli bir eğitim-öğretim görmeleri sağlanmıştır.

İlimizin Kocasinan, Melikgazi, Develi, Yahyalı, Talas, Pınarbaşı, Yeşilhisar, Tomarza, Sarız ve Bünyan ilçelerinde faaliyette bulunan özel motorlu taşıt

sürücüleri kurslarının, yönetmelik gereği ilçelerde kurulan iki kişilik komisyonlar marifetiyle mesai içinde ve dışında her ay en az bir defa olmak üzere denetimleri yapılmaktadır.

Ayrıca; her yıl anaokulları, ilköğretim okulları, ilköğretim programı uygulayan dershaneler, motorlu taşıt sürücüleri kursları, muhtelif kurslar ve öğrenci etüt eğitim merkezleri ilköğretim Müfettişleri tarafından denetlenmektedir. Eksikliklerini tamamlamak üzere 20 gün süre verilmekte ve tamamlamayanlar hakkında işlem yapılmaktadır.

İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından oluşturulan komisyonlar ve ilköğretim Müfettişleri tarafından ilimizde bulunan özel motorlu taşıt sürücüleri kurslarının dönemler halinde yapılan denetimleri devam etmektedir. 2009 yılı içerisinde bir kısmının denetimleri yapılmış olup, eksiklikleri bulunan kurumlar takip edilmektedir.

2008 – 2009 eğitim öğretim yılında;

İlimizde 1 özel anaokulu faaliyet göstermekte olup, 41 öğrenci devam etmekte, 3 öğretmen ve usta öğretici görev yapmaktadır.

İlimizde toplam 11 özel ilköğretim okulu faaliyet göstermekte olup, 4.803 öğrenci devam etmekte ve 399 öğretmen görev yapmaktadır.

İlimizde 3 genel lise, 1 Anadolu meslek lisesi, 7 Anadolu lisesi, 4 fen lisesi olmak üzere toplam 15 özel ortaöğretim okulu eğitim öğretim faaliyetini sürdürmekte olup, bu okullara 1650 öğrenci devam etmekte ve 228 öğretmen görev yapmaktadır.

İlimizde toplam 6 özel özel eğitim okuluna 1.384 öğrenci devam etmekte ve 173 öğretmen ve usta öğretici görev yapmaktadır.

İlimizde 12 özel rehabilitasyon merkezi faaliyet göstermektedir. Bu merkezlere 874 öğrenci/kursiyer devam etmekte olup, toplam 105 personel görev yapmaktadır.

İlimiz Kocasinan ilçesinde 1 özel eğitim kursu faaliyet göstermektedir. Bu kursa 89 öğrenci/kursiyer devam etmekte olup, toplam 15 personel görev yapmaktadır.

İlimiz Kocasinan, Melikgazi, Pınarbaşı, Yeşilhis-

ar, Talas, Bünyan, Develi ve Yahyalı ilçelerinde bulunan toplam 72 özel dershaneye 22.265 öğrenci devam etmekte olup, 904 öğretmen görev yapmaktadır.

İlçelerimizde 5 öğrenci etüt eğitim merkezi faaliyet göstermektedir. Bu merkezlere 220 öğrenci devam etmekte olup, toplam 30 personel görev yapmaktadır.

İlimiz Kocasinan, Melikgazi, Develi, Yahyalı, Talas, Pınarbaşı, Yeşilhisar, Tomarza, Sarız ve Bünyan ilçelerimizde toplam 58 motorlu taşıt sürücüleri kursu faaliyet göstermektedir. İlçelerimizde 30 Haziran 2009 tarihine kadar toplam 5572 sürücü adayı sertifika almak için başvuruda bulunmuştur. Motorlu taşıt sürücüleri kurslarında 819 personel görev yapmaktadır.

İlimiz Kocasinan ve Melikgazi ilçelerinde 11 özel İngilizce, özel bilgisayar, özel İngilizce ve bilgisayar kursları faaliyet göstermektedir. Bu kurslara 1.370 kursiyer devam etmekte olup, toplam 58 personel görev yapmaktadır.

İlimiz Kocasinan ve Melikgazi ilçelerinde 4 özel muhasebe-iktisat kursu faaliyet göstermektedir. Bu kurslara 600 kursiyer devam etmekte olup, toplam 16 personel görev yapmaktadır.

6) HAYIRSEVERLERİN EĞİTİM VE ÖĞRETİME KATKILARI

Eğitim ve öğretim alanında Kayserili hayırseverlerin maddi ve manevi destek ve katkıları oldukça büyüktür. Hatta bu katkılar Milli Eğitim Bakanlığının yaptığı tespitlere göre ülke çapında birinci sırayı almaktadır.

2003 yılından itibaren bugüne kadar toplam 694 derslikli 42 okul ve 11 okula da 147 ek derslik hayırseverler tarafından yaptırılmıştır. Ayrıca kapalı spor salonu, anaokulu, lojman yapımlarıyla birlikte 2003-2007 arasında toplam 80 Milyon YTL'lik yatırım yapılmıştır.

2008 yılı içerisinde hayırseverler tarafından 80 derslikli 6 okul, 6 okula 33 ek derslik, 1 Anaokulu, 10 dairesel lojman, 200 öğrenci kapasiteli pansiyon ve 1 çok amaçlı salon tamamlanarak eğitim öğretime açılmıştır. Hayırseverler tarafından 2009 yılında 3 okula 36 ek derslik tamamlanarak eğitim öğretime açılmıştır ve 15 derslikli bir ilköğretim okulu yaptırılmak üzere protokol imzalan-

mıştır. Erciyes Üniversitesi'nde altyapı ve hizmet binalarının önemli bir kısmı da hayırsever iş adamlarımız tarafından yaptırılmıştır. Bu katkının da parasal değeri 70 milyon doları aşmaktadır.

7) MİLLİ EĞİTİM DIŞINDAKİ OKULLAR

Milli Eğitim Bakanlığı dışında Sağlık Bakanlığına bağlı olarak Kayseri Sağlık Eğitim Enstitüsü ile Kayseri, Bünyan ve Develi'de 3 sağlık meslek lisesi ve Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı olarak 1 polis meslek yüksekokulu bulunmaktadır.

2000 yılında eğitime başlamış olan Kayseri Sağlık Eğitim Enstitüsü, 2008-2009 öğretim yılında da iki branşta 262 öğrenci ve 14 öğretim elemanı ile eğitim faaliyetlerine devam etmektedir. Kayseri Polis Meslek Yüksek Okulu ise 2008-2009 öğretim yılında 44 öğretmen ve 574 öğrenciyle eğitim faaliyetini sürdürmektedir.

8) YÜKSEKÖĞRETİM

1969 yılında Hacettepe Üniversitesi'ne bağlı olarak kurulan Kayseri Gevher Nesibe Tıp Fakültesi ile 1977 yılında Kayseri'de yine aynı Üniversiteye bağlı olarak kurulan İşletme Fakültesi, 2175 Sayılı Kanunla 18.11.1978 tarihinde kurulan Kayseri Üniversitesi'nin nüvesini oluşturmuştur. 1982 yılında Kayseri Üniversitesi adını Erciyes Üniversitesi olarak değiştirmiştir.

Üniversitemizde 14 fakülte, 5 yüksekokul, 5 enstitü, 7 meslek yüksekokul ve 14 araştırma merkezi, 1163 yataklı gelişmiş bir uygulama hastanesi ve birlikte Mehmet-Yılmaz Öztaşkın Kalp Damar Hastanesi, Semiha Kibar Organ Nakli ve Diyaliz Hastanesi Kemal Dedeman Onkoloji Hastanesi hizmet vermekte olup, Mustafa Eraslan tarafından yaptırılan Çocuk Hastanesi önümüzdeki aylarda hizmete girecektir.

Erciyes Üniversitesinde 2008-2009 eğitim-öğretim yılı başı itibarıyla toplam 28.671 öğrenci ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitimi görmektedir. Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Topluluklarından da 411 öğrenci üniversitemizde öğrenim görmektedir. Bu sayı önümüzdeki yıllarda daha da artacaktır.

Üniversitemizde öğretim elemanı yeterli düzeye ulaşmış olup, halen 258 profesör, 165 doçent, 320 yardımcı doçent, 149 öğretim görevlisi, 158 okutman, 48 uzman, 753 araştırma görevlisi, 2 çevirici, 23 yabancı uyruklu öğretim elemanı ve 1

eğitim ğretim planlamacısı olmak üzere toplam 1877 akademik personel ile 1389 idari personel görev yapmaktadır.

Üniversitemizde lisansüstü eğitim-ğretim özellikle 1984 yılından sonra ağırlık kazanmıştır. Bu amaçla hizmet veren Fen Bilimleri, Sağlık Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Güzel Sanatlar Enstitülerinde halen 1340 ğrenci yüksek lisans, 526 ğrenci doktora eğitimi görmektedir.

Erciyes niversitesi dışında ilimizde Melikşah niversitesi kurulmuş ve 2009 eğitim yılında üç fakültede toplam 7 bölüm ve 380 ğrenci kapasitesi ile eğitime başlayacaktır. Ayrıca Nuh Naci Yazgan niversitesi kuruluş çalışmaları devam etmektedir.

FAKÜLTELER

Erciyes niversitesine bağlı olarak 14 fakülte bulunmaktadır. Mevcut bulunan; Tıp Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve Fen Edebiyat Fakültesi'ne 1992 yılında Mimarlık Fakültesi ile Güzel Sanatlar Fakültesi, 1995 yılında Veteriner Fakültesi, 2001 yılında Diş Hekimliği Fakültesi, İletifim Fakültesi, 2002 yılında Eğitim Fakültesi, 2003 yılında Eczacılık Fakültesi, Hukuk Fakültesi ve 2005 yılında Seyrani Ziraat Fakültesi eklenmiştir.

YÜKSEKOKULLAR

Yüksekokullar 4 yıllık olup, Kayseri'de; Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kayseri Atatürk Sağlık Yüksekokulu, Yabancı Diller Yüksekokulu, Sivil Havacılık Yüksekokulu ve Turizm İşletmeciliği Otelcilik Yüksekokulu'dur.

MESLEK YÜKSEKOKULLARI

Meslek yüksekokulları 2 yıllık olup, Kayseri Meslek Yüksekokulu, Halil Bayraktar Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Safiye ıkırıioğlu Meslek Yüksekokulu, Mustafa ıkırıioğlu Meslek Yüksekokulu, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Develi Hüseyin şahin Meslek Yüksekokulu ve Bünyan Meslek Yksekokuludur

ARAşTIRMA MERKEZLERİ

Erciyes niversitesi bünyesinde 14 araştırma ve uygulama merkezi bulunmaktadır. Bunlar;

Bilgisayar Bilimleri Araştırma ve Uygulama Merkezi

evre Korunması ve Araştırma Uygulama Merkezi Yüksek İrtifa ve Spor Bilimleri Araştır-

ma Uygulama Merkezi

Kayseri ve Yöresi Tarihi Araştırma Merkezi

Atatürk İlkeleri Araştırma ve Uygulama Merkezi

Türk Dünyası Araştırma Merkezi

Enerji Dönüşü Araştırma ve Uygulama Merkezi

Teknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi

Kariyer Yönlendirme ve Bilgilendirme Merkezi

Sürekli Eğitim Merkezi (ERSEM)'dir.

Stratejik Araştırmalar ve Uygulama Merkezi

E. Hidroklimatoloji Fiziksel Tıp Araştırma ve Uygulama Merkezi

E.. Tıp Fakültesi Hastanesi Araştırma ve Uygulama Merkezi

Kadın alışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi

ENSTİTÜLER

Erciyes niversitesinde 5 enstitü bulunmaktadır. Bunlar;

Fen Bilimleri Enstitüsü

Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Gevher Nesibe Tıp Tarihi Enstitüsü

Güzel Sanatlar Enstitüsü'dr.

9) YÜKSEKÖĞRETİM ÖĞRENCİ YURTLARI

İlimizde Kredi ve Yurtlar Kurumu'na bağlı 2 yüksek öğrenim ğrenci yurdu bulunmaktadır. Bu yurtlardan biri kız öğrencilerin kaldığı Gevher Nesibe Yurdu, diğeri de erkek öğrencilerin kaldığı Erciyes Yurdu'dur. Kayseri merkezde bulunan Erciyes Erkek Yurdu Müdürlüğü 4 blok yurt binası, merkezi kantin, kafeterya, berber, lokanta kantin, internet kafe ve bilardo salonu ayrıca bir bloğun bodrum katında jetonlu amaşırhane ve spor salonu ile hizmet vermektedir. Gevher Nesibe Kız Yurdu Müdürlüğü 3 blok yurt binası, merkezi kantin, kafeterya, kapalı spor salonu, internet kafe, kuaför, kütüphane ve jimnastik salonu ile öğrencilerimize hizmet vermektedir.

Erkek ve kız öğrenciler bakımından yurt kapasitesi yeterlidir. Erkek yurdu 1.464 ğrenci kız yurdu 1.500 ğrenci kapasitelidir. 2009 yılı içerisinde erkek ğrenci yurdunda 1.464 ğrenci, kız yurdunda ise 1.500 ğrenci barınmıştır. Bu öğrencilerden 134' (127 erkek, 7 kız) Türk Cumhuriyetleri ve topluluklarından gelen öğrencilerdir.

**Kayseri İl Milli Eğitim Müdürü
Celalettin Ekinci**

“Kayseri eğitim ve öğretimde Türkiye’nin örnek şehirlerinden birisi olacak”

**Kayseri İl Milli Eğitim Müdürü
Celalettin Ekinci,
“Arkamıza Kayseri halkını ve
öğretmenlerimizi aldıktan sonra
iddia ediyorum;
Kayseri eğitim ve öğretimde
Türkiye’nin örnek şehirlerinden
birisi olacak” dedi.**

Kayseri İl Milli Eğitim Müdürü Celalettin Ekinci, “Arkamıza Kayseri halkını ve öğretmenlerimizi aldıktan sonra iddia ediyorum; Kayseri eğitim ve öğretimde Türkiye’nin örnek şehirlerinden birisi olacak” dedi.

Muğla İl Milli Eğitim Müdürü iken Kayseri İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne atanan ve Osman Elmalı’dan devralarak göreve başlayan İl Milli Eğitim Müdürü Celalettin Ekinci, eğitim camiası olarak büyük bir aile olduklarını, huzur ve güven içerisinde başarılı çalışmalar gerçekleştireceklerini söyledi. Öğretmenler ile el ele verdikten sonra yapılamayacak bir işin olmayacağını, Kayserililerin de destekleriyle kentin eğitim ve öğretimde Türkiye’nin örnek şehirlerinden biri olacağını dile getiren Ekinci şöyle konuştu;

“Bismillah deyip başlangıcımızı yapıyoruz. Bölgeye yabancı değilim, daha önce Niğde’de milli eğitim müdürlüğü yaptım. Dolayısıyla coğrafyayı biliyorum, Kayseri’ye de çok sık gelip gidiyorduk. Ama tabii istatistiklere yabancıyım. Bugün itibarıyla arkadaşlardan brifingleri alacağız. Her alanda önceliğin huzurda olduğuna inanıyorum. Bir yerde huzur, güven var ise orada başarı olacağına inanıyorum. Eğitim camiası olarak büyük bir aileyiz. Kayserimizde de 19 bin öğretmenimiz var. Bu vefakar ve cefakar öğretmenlerimizle el ele verdikten sonra yapılamayacak hiçbir şey yok. Kayseri potansiyel olarak her türlü imkanın old-

uğu bir şehir. Çok da özverili, hayırsever insanların yaşadığı bir şehir. Dolayısıyla biz arkamıza Kayseri halkını ve öğretmenlerimizi aldıktan sonra şunu iddia ediyorum; Kayseri eğitim ve öğretimde Türkiye’nin örnek şehirlerinden birisi olacak. Değil demek istemiyorum zaten öyle ama üzerine koyacağımız çok şey var, taş üstüne taş koyacağız. Kayseri’imizden ve arkadaşlarımızdan destek bekliyoruz.

Eğitim sadece okullarda öğretmenlerle olan bir şey değil, aile, çevre ve basın çok önemli. Hep beraber el ele verdikten sonra inşallah hem Kayseri’imizi hem ülkemizi geleceğe taşıyacağız. Çocuklarımızı biz sadece Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak değil aynı zamanda dünyaya hazırlamak zorundayız. Global bir dünyada yaşıyoruz. Dolayısıyla onların ufuklarını açacak çalışmalar yapmak zorundayız. Özellikle eksik kaldığımızı düşündüğüm kültür, edebiyat, sanat, spor anlamında destekleyeceğiz çocuklarımızı. Bu şekilde bir ve beraber olarak, huzur ve mutluluk içerisinde gecemizi gündüzümüze katarak inşallah Kayserimize hizmet etmek için elimizden gelen gayreti göstereceğiz.”

Büyükkılıç: “Kayseri’mizin Tüm Değerlerini Ön Plana Çıkaracağız”

Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç, Mimar Sinan'ı yerelden ulusala, ulusaldan da uluslararası boyuta taşımak için bir dizi çalışma yapacaklarını belirtti. Başkan Büyükkılıç, sadece Mimar Sinan'ı değil tüm değerlerimizi ön plana çıkacaklarını kaydetti.

Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç, Mimar Sinan'ı Anma Haftası etkinliklerinin kapanışı nedeniyle Mimarlar Odası Kayseri Şubesi'nin düzenlediği geceye katıldı. Başkan Büyükkılıç; Kocasinan Belediye Başkanı Ahmet Çolakbayrakdar, Mimarlar Odası Şube Başkanı Güntülü Gündoğ, bürokratlar ve mimarların katıldığı gecede kültür ve turizmle ilgili önemli mesajlar verdi.

“ÜÇ KİTADA ŞEHİRLERLE BİRLİK OLACAĞIZ”

Mimar Sinan'ı yerel boyuttan ulusala, ulusaldan uluslararası boyuta taşıyacaklarını ifade eden Başkan Memduh Büyükkılıç, “Kayserimiz Mimar Sinan ile anımalı ve ön plana çıkmalı demiştik. Bunu sağlamak için bir araştırma merkezi, bir müze ve Mimar Sinan'ın eserlerinden oluşan minyatürk mantığındaki çalışmalar gündemimizde olacak. Mimar Sinan'ın üç kitadaki ülkelerde yapmış olduğu yüzlerce eser var. Eserlerinin yer aldığı ülkelerdeki şehirler ile Mimar Sinanlı şehirler adında bir birlik oluşturmayı planladığımızı da daha önce belirtmiştim. Büyükşehir Belediyesi öncülüğünde tüm paydaşlarımızla Mimar Sinan'ı sahipleneceğiz. Mi-

mar Sinan gibi bir değerın ön plana çıkmış olması şehrimiz için de büyük bir kazanç olacak” dedi.

Mimar Sinan'ın tanıtımı ile birlikte turizm ve kültür alanında da Kayseri'yi ön plana çıkaracak çalışmalar yapacaklarını dile getiren Başkan Büyükkılıç, “Çekül Vakfı ile işbirliği içinde çalışmalar yapıyoruz. İhlara Vadisi'nden 10 misli daha zengin olan Koramaz Vadisi'nin Kültepe-Kaniş ile birlikte UNESCO Kültür mirasları arasına alınması için iyi bir noktaya gelmeye başladık. Kapadokya ve Erciyes ile birlikte turizm çalışmalarımızı hızlandıracacağız. Son yıllarda otel konusunda ihtiyaç görülmeye başladı. Tüm otellerimizin doluluk oranı çok yüksek. Bazı büyük markaların Kayseri'de otel aradığını gözlemlemekteyiz. Tüm yatırımcılara her türlü kolaylığı sağlayacağımızı hatırlatmak istiyorum. Kayseri'deki tüm değerlerimizi ön plana çıkaracağız. Bu değerlerimizden birisi de gastronomi olacak. Yeme içme kültürünü ön plana çıkaracak çalışmalar yapacağız” diye konuştu.

BAŞKAN BÜYÜKKILIÇ'TAN ÇOCUKLARA MÜJDE

Büyükşehir Belediye Başkanı Memduh Büyükkılıç, konuşmasında çocuklara da bir müjde verdi. Millî bayramlarımızdan 23 Nisan için farklı bir kutlama planladıklarını dile getiren Başkan Büyükkılıç, Talas'taki paraşüt indirme sahasında on binlerce çocuğun katılacağı bir şenlik yapacaklarını sözlerine ekledi.

KAYSERİ/İHA

Zenginlikler şehri Kayseri'yi keşfetmek için 7 neden

Kayseri denilince insanın aklına hemen sucuktan pastırmaya, mantıdan yağlamaya enfes tatlar geliyor. Ama sadece yemek kültürü değil, her yeri zenginliklerle dolu bir şehir burası. Doğası, tarihi, mutfağı, gönlü zengin bir şehir Kayseri... İşte, Anadolu'nun bu modern kentini keşfetmeniz için 7 neden!

Milli Mücadele Müzesi

Bugün Milli Mücadele Müzesi olarak hizmet veren Kayseri Lisesi'ni muhakkak gezin! Tüm yönleriyle Kurtuluş Savaşı'nı, Anadolu'nun milli mücadeleye katkısını ve milli mücadele kahramanlarını anlatan müzede, Sakarya Harbi'nde şehit düşen Kayseri Lisesi son sınıf öğrencileri anısına da okul bahçesinde bir anıt bulunuyor.

Tüyo: Sergilenen ekmek somunları, Kurtuluş Savaşı sırasında askerlere dağıtılan ekmeklerin formülünden Develi'de bir hanımefendiye hazırlanmış ve 1 yılı devirmelerine rağmen hâlâ bayatlamamış!

Selçuklu Uygarlığı Müzesi

Kent tarihinden yola çıkarak Anadolu ortaçağına ve Selçuklu Uygarlığına odaklanan müze tematik bir yaklaşımla planlanmış. Bir kısmında Selçuklu Medeniyeti ile ilgili uygarlığı ön plana çıkaran müze, diğer kısmında ise şifahiye özelliğini ön plana taşıyor. Selçuklu Uygarlığı ile ilgili olan kısımda Selçuklu Kenti, mimarisi, sanatı, bilimi, giysisi, gibi unsurlar yer alırken; şifahiye ile ilgili kısımda ise hastalıklar, tedavi yöntemleri ve aletleri, bilginler, müzik ile tedavi, renk ile tedavi gibi kısımlar bulunmaktadır.

Tüyo: Müzikle tedavi bölümünde muhakkak biraz soluklanın; huzur verici...

Bilim Müzesi

Örneğini ancak batı ülkelerinde görebileceğiniz bir yer burası! 10 bin metrekare kapalı olmak üzere, 55 bin metrekare alana kurulan Kayseri Bilim Merkezi'nde yaklaşık 100 deney düzeneği ve özel tasarım galerilerinin yanı sıra bilimsel çalışmaların yapıldığı atölyeler (sanat atölyesi, fen bilimleri atölyesi, robotik atölyesi), bilimsel gösteri ve söyleşilerin yapıldığı bilim sahnesi, sergi alanları, kütüphane ve Türkiye'nin en büyük plan-

eteryumu bulunuyor. Deprem simülasyonuna katılıp İzmit Depremi'nin nasıl hissedildiğini sarsıntılarla görebilirsiniz. Hortumun nasıl oluştuğunu, suyun nasıl donduğunu, kinetik enerjiiyi, fırtınanın şiddetini yine burada deneyerek öğrenebilirsiniz.

Tüyo: Müzenin sıcak kanlı kedisi Atom'un başını okşamadan dönmeyin.

Geleneksel bir lezzet: Manti

Mantının bir kaşığa 40 adet sığanı makbuldür. İşte, Kayseri'de mantıyı tam da böyle yiyeceksiniz. Çünkü mantı, burada bir sanat. Küçük taneleriyle ağızda dağılan Kayseri mantısının rakibi ise yok!

Tüyo: "Sucuklu mantı mı olur?" demeyin, onu da bir deneyin.

Pastırmanın anavatanı

Kayseri'ye geldiğinizde sadece pastırmayı yemekle kalmamalısınız. Pastırmanın nasıl yapıldığını da mutlaka görmelisiniz. Kayseri pastırmasına kurutma işlemi sırasında Erciyes'in doğal esintisinin lezzet verdiğine inanılıyor.

Tüyo: Aldığı pastırmayı kendi usulüne göre dinlendirme yöntemi olan ve çocukluğundan beri bu işi yapan Pastırmacı Hayrullah ilk durağınız olsun.

Develi cıvıklısı

Kayseri'ye gittiğinizde yol boyunca cıvıklı yapılan pide salonlarını göreceksiniz. İçlerinden bir tanesine girin zira hepsi güzel. Tüm parça etin çift bıçak arasında kıyılarak cıvık bir hal almasıyla yapılan bu pide, adını da tam olarak buradan alıyor. Cıvıklının pişirileceği fırın ise özel bir fırın. Fırının taşı Erciyes Dağı'nın Kartın Tepesi'nden getirilen ateş taşıdır.

Tüyo: Yanına en çok yakışan içecek, koyun yoğurdundan yapılmış, bol köpüklü yayık ayranı.

Dağların efendisi Erciyes

3.917 m. yüksekliği, bulutları delen zirvesi, tepesinden eksik olmayan karı ile burası Kayseri'nin sembolü. Bu dağ için herkes "Yaklaştıkça uzaklaşır sana." der. Mutlaka Erciyes Dağı'na çıkın ve çıkmaya çalıştıkça bunu bizzat yaşayın. Dünyanın en iyi kayak pistlerinden birini görmeden buradan gitmeyin.

Tüyo: Dağın doruğunda bulunan, Bizans rahiplerinin inzivaya çekildiği mağaralar, kötü hava şartlarında dağcılar için sığınak oluyor.

Kayseri, 6 bin yıllık geçmişiyle Anadolu'da köklü bir geçmişe sahip. Gerek kültür turizmi gerek doğa turizmi gerekse de Erciyes gibi nadide bir dağa sahip olması sebebiyle de kış turizmi bakımından çok önemli bir avantaja sahip olan Kayseri; kayak turizminin önemli bir yeri. Gelin hep birlikte Kayseri'nin değerlerini hak ettiği yere ulaştıralım!

Kayseri'ye 2 milyon dolar hibeyle fabrika kurulacak

Kayseri Sanayi Odası (KAYSO) Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Büyüksimitci, yaklaşık 2 milyon dolar hibe desteği ile Kayseri'de model fabrika kurulacağını bildirdi.

KAYSO'dan yapılan yazılı açıklamaya göre, Kayseri Sanayi Odasında çeşitli gruplara yönelik genişletilmiş mobilya meslek komitesi istişare toplantısı gerçekleştirildi. KAYSO Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Büyüksimitci, kentin diğer illere göre mobilyada çalıştırılan işçi sayısı ile açık ara önde olduğunu belirtti.

İhracat Destek Ofisi kurduklarını ve daha önce ihracat yapmamış 13 firmayı ihracat yapar hale getirmek için çalışma yürüttüklerini aktaran Büyüksimitci, şunları kaydetti:

"Özellikle Ar-Ge ve tasarım merkezi olma konusunda gayret etmemiz gerekiyor. Rekabette bize avantaj sağlayacak bu merkezlerin avantajlarından yararlanmamız lazım. Verimlilikle ilgili ciddi bir çalışma yap-

malıyız. Oda olarak bu konuda 3,33 milyon lira bütçeli ORAN Kalkınma Ajansı destekli yalın üretim teknikleri ile ilgili 5 sektörümüzde pilot bir proje başlatacağız. Bu programa Kayseri'den 25 firmamız katılacak. Yine 2 milyon dolar civarında hibe desteği ile Kayseri'de model fabrika kuruyoruz. Burada yine yalın üretim teknikleri ve endüstri 4.0 eğitimleri verilecek. Birebir firmalarımıza yönelik bu tür projelerle şirketlerimizi harekete geçirerek ihracatta daha rekabet edebilir hale gelmiş olacağız."

Model fabrikanın, Abdullah Gül Üniversitesi yerleşkesindeki eski Sümer Bez Fabrikası binalarından birinde kurulacağını belirten Büyüksimitci, hibe ve destek projeleriyle üyelerine destek olmaya çalıştıklarını vurguladı.

Kayseri'ye ilk otomobilin gelişi

Kayseri'de tren hattının olmadığı dönemde, şehri Ankara ve Ulukışla'ya bağlayan birer bozuk şose yol vardı.

Her ne kadar yol denilsede bakımsızlıktan yolcu ve eşya taşımacılığına çok da müsaide değildi.

Taşımacılıkta o dönemde at arabaları kullanılmakta idi.

Yani şehirler arası nakliyat oldukça meşakkatliydi...

Bu zorluğu fırsata çevirmek isteyen Talaslı Mehmet Ağa ve Yahyazâde Kadir Ağa adında iki Kayserili müteşebbis, otomobilin bırakın Kayseri'de, daha Anadolu'da bile görülmediği bir dönemde, Kayseri-Ereğli arasında işletmek üzere bir kaç otomobil getirmeye karar verirler.

Osmanlı hükümetinden epeyce zorlanarak da olsa gerekli izinleri alırlar.

Doğruca İtalya'ya giderler. İtalya'dan üç adet binek otomobili alarak vapura yüklerler.

Vapurla İstanbul'a gelen otomobilleri oradan da trenle Ereğli'ye getirirler.

Ereğli'den telgraf çekerek bir iki gün içerisinde karayolu ile Kayseri'de olacaklarını bildirirler.

Kayserililer için bu ilk otomobilleri görmek büyük bir merak ve heyecandır.

Tüm Kayseri çoluk çocuk, genç ihtiyar, kadın erkek yol boyunca dökülürler.

Hatta içlerinden iş bilir sabırsızlar kilometrelerce uzaklara giderler.

Ancak otomobiller o gün akşama kadar görünmediği gibi ertesi gün de haber çıkmaz.

Neredeyse bir hafta sonra uzaktan bir toz bulutu içinde otomobillerin ikisi çıkagelir !

Bir çok arızalara uğradıkları,

kuma, bataklığa saplandıkları,

bazı yerlerde mandalarla çektiler kurtarıldıkları

Halit ERKİLETLİOĞLU

bu zor ve meşakkatli yolculuğun sonunda teki daha yolda telef olur.

Kayseri'ye gelebilen iki otomobil o gün büyük bir coşku ve kalabalık eşliğinde Kayseri sokaklarında gezer.

Ancak bu otomobillerle Talas'a bir kaç sefer yapıldıktan sonra, yolların elverişli olmaması nedeni ile işletmenin mümkün olmayacağını farkediler.

Otomobilleri bu sefer yine aynı yollardan...

Önce karayolundan binbir zahmet ile Ereğli'ye, oradan yine trenle İstanbul'a götürürler...

İstanbul'da satıp elden çıkarırlar!

Bu olaydan sonra Kayseri girişimciliği uzunca bir süre sekteye uğrar (1910).

Ancak böyle olumsuzluklar Kayserili müteşebbisleri asla yıldırılmayacaktır...

SAKARYA SAVAŞI VE ANKARA'DAN KAYSERİ'YE GÖÇ 1921

Halit ERKİLETLİOĞLU

Mücadele yıllarında Kayseri'nin yaşadığı önemli olaylardan birisi de Yunan ordusunun Haymana'ya kadar ilerlemesi üzerine pek çok resmî idarenin Kayseri'ye taşınmasıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti'nce alınan bu karar sonucunda başta maarif vekâleti olmak üzere birçok vekâlet Kayseri'ye taşınmış ve bulunabilen binalara yerleştirilmişti. Hükümet yalnız resmî dairelerin değil bütün Ankara halkının Kayseri'ye göçmesini kararlaştırdığı için kısa bir zaman içinde halk Kırşehir üzerinden Kayseri'ye uzanan yola koyuldu. Ancak Büyük Millet Meclisi çalışmalarına yine Ankara'da devam ediyordu. Sonunda 24 Temmuz 1921 günü Müdafaa Vekili Fevzi (Çakmak) Paşa gizli oturum talep ederek kürsüye çıktı. Rengi uçmuş, tıraş olmamış, kim bilir kaç gündür uykusuzluktan gözlerinin etrafı halka halka, elbisesi toz toprak içinde ve perişan vaziyette sözlerine şöyle başladı. "Arkadaşlar! Tarihi günler yaşıyoruz. Yunanlıların çok üstün kuvvetle yaptıkları tarazuza karşı asker ve subaylarımız insanüstü bir gayretle kahramanca çarpıştılar. Harp çok kanlı oldu, ağır zayıata uğradık. Hükümetimiz nâmına Ankara'yı bir hafta zarfında tahliye etmeye, hükümet merkezini Kayseri'ye nakletmeye karar verdik. Şimdiden hazırlığa başlamanızı rica ederim." Diyerek yerine oturdu. Hükümet nâmına İcra Vekilleri Heyeti Reisi'nin bu açıklaması Meclis'te top gibi patladı. Sinirler had safhada gergindi. Arka arkaya birçok celseler devam etti. Kürsüye çıkan

mebusların her biri aynı cesaret ve fedakârlık havası içinde fikirlerini ortaya döktüler. Son konuşmayı yine Fevzi Paşa aldı. "Memleket müdafaasında tamamen sizinle aynı fikirdeyim. Stratejik kumanda hatasına gelince; Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Reisi olarak bizzat ben mesulüm. Hiçbir kumandan bundan mesul tutulamaz. Vereceğiniz cezayı şahsen şimdiden kabul ettiğimi arz ederim." Diyerek yaşlı gözlerle kürsüden indi. Yerine otururken kendi kendine; "Ben ölümden korkan bir adam değilim. Milletimin uğrunda seve seve şehit olmasını bilirim" diyordu.

Bu konuşma üzerine özellikle Trabzon Mebusu Ali Şükrü Bey, Burdur Mebusu Mehmed Akif Bey, Balıkesir Mebusu Hasan Basri Bey ve Dersim mebusu Diyağ Ağa'nın birkaç mebusla birlikte Meclisin Kayseri'ye nakline itiraz etmeleri üzerine bir ara formül bulundu. Buna göre; "1- Ankara'nın askerî açıdan önemli noktalarına şimdiden siperler kazılacak ve Ankara asla savaşmadan teslim edilmeyecekti. 2- Hükümet tedbiri elden bırakmayarak evrak ve ağırlığını Kayseri'ye taşıyacaktı."

Bakanlar Kurulunun Başkenti Kayseri'ye Taşıma Kararname

Karar Nu: 1066

C. Nu: 3

S. Nu: 201

Karârname

1-Hükümetin Ankara'dan Kayseri'ye nakli takarrür etmiştir (kararlaştırılmıştır). Hey'et-i Vekile ân-ı hareket takarrür edinceye kadar Ankara'da müctemî'an (toplu halde) çalışacaktır. Vekiller bu maksadla yanlarında alıkoyacakları me'mûrünün gayri devâir ve şu'abâtı en serî bir sûrette Kayseri'de ifâ-yı vazîfeye hazır bulundurabilmek için daha şimdiden me'mûrlarını Kayseri'ye sevk ve tahrikeme'zundur.

2-Bütün vekâletler ve Meclis Dîvân Riyâseti'nden ve Ankara belediye reisiyle Müdâfa'a-i Hukûku'ndan birer murahhasdan mürekkebe bir nakliye komisyonu Müdâfa'a-i Milliye müsteşârî Riyâsetinde ictimâ' edecek ve Dâhiliye Vekâleti'ndenta'limâtalacaktır.

3-Bu komisyon Pazartesi gününden itibaren nakliyâta başlamak ve Kayseri'de devâir ve mebûsân ve ecnebi mümessiller için lâzım gelen emâkiniihâr etmek ve yollarda emniyet ve i'âşeyite'mîn eylemek üzere şimdiden Ankara, Kırşehir, Kayseri ve daha yol üzerindeki kasabaların arabalarına vaz'-ı yed edecek ve nakliyâta tahsisi için tertîbâtittihâzeyleyecektir.

SAKARYA SAVAŞI VE ANKARA'DAN KAYSERİ'YE GÖÇ 1921

4-Bu komisyon devâ'ir-i devletin nakliyâtı ve daha sâire hakkındaki mukârrerâtını en geç yarınki Cumartesi günü öğleyin Hey'et-i Vekîle'yebildirecektir.
22 Temmmuz sene [1]337

İcrâVekîlleri Hey'eti Reîsi ve Müdâfa'a-i Milliye Vekîli Fevzi , Şer'îyeVekîli Fehmi, Adliye Vekîli, Refik Şevket Dâhiliye Vekîli Re'fet, HâriciyeVekîli Yusuf Kemal, Mâlîye Vekîli Hasan Hüsnü, Ma'ârifVekîli Hamdullah Subhi Nâfi'aVekîli Ömer Lütüfî, İktisâdVekîli Mahmud Celal Sıhhiye Vekîli Doktor Refik, Erkân-ı Harbiye-i Umûmiye Vekâleti Vekîli Fevzi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Reîsi Mustafa Kemal

İşbu karârmeclisce aynen kabul edilmediğinden yalnız âilelerleşyâ-yızâ'ide şimdiden naklolunacaktır. Meclis ve hükûmet yeni karârittihâz edilinceye kadar Ankara ifâ-yıvazîfeyedeveâmedecektir.
22 Temmuz [13]37 Mustafa Kemal

Ankara'nın savunulması ve Kayseri'ye taşınma hazırlıklarına derhal başlandı. Son çare olarak Büyük Millet Meclisi'nin de Kayseri'ye yerleşmesi için Kayseri Lisesi binası seçildi ve meclis kürsüsü bile hazırlandı.

Kayseri Lisesi Öğrencilerinin Sakarya Savaşına Destek Gösterileri

Bu kararla birlikte başta birçok devlet kurumu ve personeli olmak üzere halkın da büyük kısmı başta Kayseri olmak üzere Anadolu'ya doğru göçe başladı. Ankara'da at ve kağınının dışında bir uyuz eşek bile değerli hale geldi. Yunan Ordusu Polatlı ve Haymana'ya kadar geldiği ve top sesleri Ankara'dan iyice duyulmaya başladığı zaman telâş dahada artmış ve kimseyi dinlemeyen yaya kabileleri de yola koyulmuş bulunuyordu.

1920 Eylül ayından 1927 sonlarına kadar TBMM'sinde çeşitli görevlerde bulunmuş olan Nihat Dinçmen, Yunan ordusunun Eskişehir ve Kütahya'ya kadar gelmesi ile Ankara ve Anadolu'daki karamsar havayı şu cümlelerle ifade ediyor:

"Düşmanın Sakarya'ya kadar ilerlemesi beni son derece üzmüştü. Bu devrede, ihtiyaten Meclis'in Kayseri'ye nakli teklifi, Meclis gizli celsesinde müzakere edilmiş ve Meclis'te bulunan mebuslarca kabul olunmamıştı. Müzakere esnasında çok vatan perverâne tezahürat gösterilmiş, "Artık geriye değil cephenin arkasına gider orada toplanırız!" teklifini yapan hatip kürsüden indirilmiş ve merkezî hükümetin Ankara'da kalmasına karar

verilmişti. Buna rağmen bazı ağırlıkların Kayseri'ye nakline başlanmıştı.

Başkatibim Recep Bey, yanıma matbaa mürettiplerinden birkaç kişi ile birde polis memuru vererek Meclis'in ve İstiklâl mahkemelerine ait vesaikin Kayseri'ye nakline beni memur etmişti. Trenle Yahşihan'a kadar (Kırıkkale) gidecek ve orada menzil kumandanı Ali Rıza Bey'e, Recep Bey'in mektubunu ibraz ederek yaylı arabalarla Kayseri yoluna devam edecektik. Hâlbuki ne Yeşilhan'da ve ne de Kırşehir'de araba temin etmek mümkün olmadı. Ancak bulabildiğimiz 8 adet kağnı arabasıyla, gece gündüz yol kat ederek Kayseri'ye vardık."

Milletvekilleri aileleri ve bazı resmî kuruluşlar ise Kayseri'ye gönderilmişti. Kayseri Lise'sinde muhtemel bir ricat durumunda vazifeye devam etmesi gereken meclis için kürsü bile hazırlanmıştı. Bu hengâmede Trabzon Milletvekili Ali Şükrü Bey de o sırada cephede bulunan Mehmet Akif Bey'in ailesi, kendi ailesi ve Sebilürreşad mecmuasının sahibi Eşref Edib Bey'le beraber Kayseri'ye giderek buradan Anadolu halkının maneviyatını düzeltmeye çalışmaktaydı.

Hatıralarında Kütahya ve Eskişehir bozgunu sonrası Kayseri'ye gidişlerini "Ne günler geçirdik, şimdi o zamanları hatırladıkça bir rüya gibi geliyor bana. Vaziyet ciddileşince Kayseri'ye nakiller başladı." Cümlesiyle anlatmaya başlayan Eşref Edib, yolda gördüğü acı manzaraları da şöyle tasvir ediyor:

"Kırşehir'e yaklaştığımız zaman geniş bir ovada yüzerce binlerce arabayı, kağnıyı bir arada şarka doğru çekilirken görünce çok müteessir oldum. Bir zamanlar şarktan garbe doğru akın eden Türk aşiretlerini tahayyül ettim. Bu ric'at bana çok ağır geldi. Ya bu ric'at müebbet olursa?... O zaman artık Türk milleti için yaşama imkânı kalmazdı.

Kayseri'ye geldiğimiz zaman oradaki resmi makamları endişeli gördüm. Halkın da kuvve-i maneviyesi sarsılmış; etraftan civar kazalardan iyi haberler gelmiyor. Panikten korkuluyor. Mutasarrıf Kemal Gedeleş, (bilâhare Riyaseti Cumhur Başkatibi Kemal Bey) Hamiyetli, vatanperver bir zat, dört tarafa koşuyor. Bizi görünce biraz ferahladı."

Kayseri cephedeki bozgunu en yoğun yaşayan illerin başında geliyordu. Ali Şükrü Bey ve Eşref Edib halkın doğruya doğru yaptığı ric'atı durdurmak ve maneviyatını yükseltmek için yoğun bir çalışmaya girdiler. Eşref Edib; Mutasarrıf Kemal Bey'in "Sebilürreşad namına burada bir beyanname neşretseniz çok iyi olacak. Sebilürreşad 'a karşı halkın muhabbet ve itimadı var, burada ve civar kazalarda dağıtırız. Bugün halkı çözülmekten, dağılmaktan koruyacak, ilahî sestem baş-

SAKARYA SAVAŞI VE ANKARA'DAN KAYSERİ'YE GÖÇ 1921

ka bir şey yok." Sözleriyle ifade ettiği talebini yerine getirdi. Ali Şükrü Bey'in, Milli Mücadele'nin bu en sıkıntılı günlerinde Kayseri'ye gelerek Cami-i Kebir'de yaptığı vaaz, "SebilürReşâd"ın Kayseri'de basılan 490. sayısında aynen yayınlandı.

Ali Şükrü Bey bu vaazında konuşmasına şu sözlerle başlamıştı:

"Ey Cemaât-i Müslimin! Hepiniz bilirsiniz ki, şu mübârek mahallin ismi cami-î şeriftir. Camiin manası "cem edici, toplayıcı" demektir. Müslümanlar buraya toplanır, ibadet ve taatte bulunurlar. Millet-i İslâmiye'nin ahvâli hakkında görüşürler. Bilirsiniz ki Müslümanlık bir küllüdür. Yalnız namaz ve oruçtan ibaret değildir. Dinimizin emrettiği siyasî içtimaî, ahlakî birçok vezâif de vardır. Yalnız namaz kılıp, oruç tutulup da bunlar ikmâl edilirse Müslümanlık ikmâl edilmiş olmaz. Yani böyleleri tam Müslüman olmaz. Nefsimizi terbiye ve tehzib için ibadât ve taatta bulunmak vazifemiz olduğu gibi Ümmet -i İslâmiye'nin saadet ve teâlisi de içtimai vazifemizdir. Ve bu vezâifin her ikisiyle de Kur'ân-ı Kerim Müslümanları mükellef tutmaktadır."

Bir kişinin sadece ibadetlerini yerine getirerek iyi bir Müslüman olamayacağını ifade eden Ali Şükrü Bey'e göre, vatan millet sevgisinin, Müslüman kardeşlerinin iyilik ve huzuru için çalışmanın da dinimizde önemli bir yeri vardı.

Konuşmanın son cümleleri de şöyle bitmekteydi: Unutmayınız ve hiçbir dakika hatırınızdan çıkarmayınız ki, maazallah Teâlâ bu kere mağlup olacak olursak ne malınız bir para edecek, ne de evlâtlarınıza sahip olabileceksiniz.

Mal ve evlât ne demek? Allah göstermesin dininizi, namusunuzu hülâsa maddî ve manevî bütün varlığınızı kaybetmiş olacaksınız. Daha açık bir ifadeyle Petro'nun, Hristo'nun kölesi olacaksınız. (fevkalâde müteessir olan cemaat ağlıyordu) Ey cemaât-i Müslimin! Biliyorum ki tasvir ettiğim hâlden müteessir oldunuz. Fakat müteessir olmak, ağlamak fayda vermez. Haydi cihada!"

Olayı Eşref Edib Bey'in hatıralarından aktaralım:

"Ben hemen gidip her şeyi yazdım. Vilayet matbaasında dizdirdik, el ile çevrilen baskı makinasında o gece sabaha kadar yardımlaşa bastık. Makinayı çevirirken bir taraftan ter döküyor, bir taraftan da hayırlı akıbetler temenni ediyorduk.

Sabaha karşı süvariler matbaa kapısına geldiler, basılan beyannameleri alarak civar kazalara köylere götürüp dağıttılar, gün doğdu, matbaa basmakta devam ediyor. Basılan beyannameler halka dağıtılıyordu.

Mutasarrıf Kemal Bey'le görüştük. Cuma namazından sonra halkı hükümet meydanında toplayarak bu beyannameyi orada okumak, zafer için dua etmek münasip olacağını söyledi. Öyle yaptık. Hakikaten de çok iyi oldu. Ankara'dan bazı mebuslar gelmişti. Onlarda müessir birer hitâbede bulundular. Dualar edildi, ortaklık biraz ferahladı."

Vekâletler, boş bir oda ortasında birer tahta masa ve birer hasır iskemleden ibaret hale gelmişti. Daireler, bütün memur kadroları, dosyaları ve eşyaları ile beraber Kayseri'ye nakledilmiş bulunuyordu. Vekilin yanında kalakala bir müsteşar, ya da bir özel kalem müdürü ile bir iki hademeden başka kimse kalmamıştı. Vekillerin kendileri de maiyetleri ile her an harekete hazır bekliyorlardı. Zaten çoluk çocukları da Kayseri'ye gelmişti.

Meclis, Fethi (Okyar), Celâl (Bayar) ve Recep (Peker) Beyleri Kayseri Lisesi'nin salonunu Meclis toplantı salonu olarak hazırlamak üzere Kayseri'ye göndermişti. Konya milletvekili Akşehirli Bekir Efendi de Meclis'ten birkaç kâtiple Kayseri'ye gelerek milletvekillerine yer sağlamakla görevlendirilmişti.

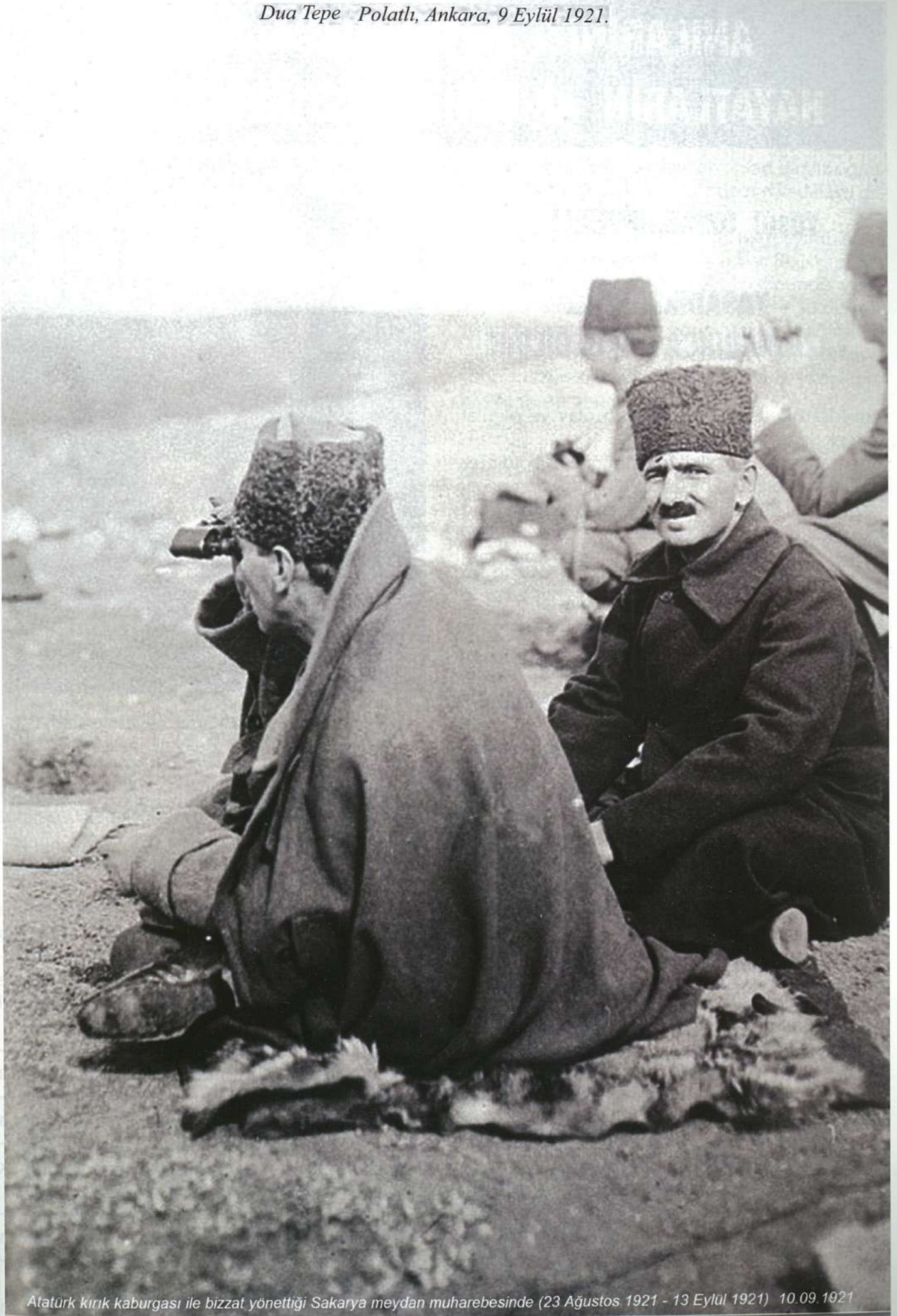
Sebilürreşad Mecmuası'nın Kayseri'de basılan ve Ali Şükrü Bey'in Cami-i Kebir'deki Hitâbesinin tamamının yayınlandığı nüshası (Gazetenin "Anadolu'nun Büyük ve Mukaddes Cihadı" başlığı ile çıkan bu sayısı onbinlerce basılarak her tarafa dağıtılır. Kayseri Mutasarrıfı Kemal Gedelec Bey Sebilürreşad'ın bu hizmetinden dolayı sahibi Eşref Edib Bey'e çok takdir ve teşekkürlerini bildirir.)

Kayseri'de bu ikinci başkent havası bir aydan fazla sürdü. Ama meclis ve çok sayıda resmî daire Ankara'dan ayrılmadı.

Bu sırada Doğuda 24 Eylül 1920 tarihinde Ermeniler Kötek ve Baradız mevzilerinde saldırıya geçince Ordu kumandanı Kazım Karabekir Paşa 28 Eylül günü karşı harekâta geçerek Ermenileri Kars'a kadar işgâl ettikleri bölgelerden attı. Bu harekât Ankara'da büyük sevinç uyandırdı. Millet Meclisi kürsüsünden Kayseri Milletvekili Şeyh Âlim Efendi'nin şükür ve yeni zaferler için yaptığı duaya bütün milletvekilleri gözyaşları içinde âmin dediler.

Nihayet Sakarya zaferi ile Başkent'in Kayseri'ye taşınması plânından vazgeçilerek bu sefer de yeniden Ankara'ya dönüş başladı.

Dua Tepe Polath, Ankara, 9 Eylül 1921.

Atatürk kırık kaburgası ile bizzat yönettiği Sakarya meydan muharebesinde (23 Ağustos 1921 - 13 Eylül 1921) 10.09.1921

ANILARINIZI PAYLAŞTIKÇA BAŞKA HAYATLARIN AKIŞINI DEĞİŞTİREBİLİRSİNİZ

Yusuf ÖZMERDİVENLİ*

YAŞADIKLARINIZ YAZILMADIKÇA ANI DEĞİLDİR

Anı İnsan belleğinde iz bırakan olay ve olguları gerçek deneyimleri anlatır.

Anı,Arapçada "hatıra" sözcüğünün karşılığıdır.Terim anlamı olarak " bir kimsenin başından geçen ya da kendi döneminde ortaya çıkan olay ve olguları gözlemlerine ,bilgilerine dayanarak anlattığı yazı türüdür.Anıyı ,kişinin özel yada toplumsal yaşamı için yazdığı yazılar "olarak değerlendirmek de mümkündür.Anılar,yaşanan olayların insan belleğinde bıraktığı izlerdir.Anı yazan,yaşanmakta olanı değil,yaşanmışı yansıtmaya çalışır.

Sözlü kültür geleneği günümüzde de etkisini sürdürüyor.Yazmaktan ziyada konuşmaya tercih eden bir toplumuz.

Anı yazmak,hayata dair yürekte iz yapmış kareleri bütün sıcaklığıyla anlatmaktadır.Yürekteki kayda değer seslerin diğer yüreklerde yankı bulmasını arzulamaktadır.

İnsan şu geçici dünyada kaybolup giderken geride hoş bir seda bırakmak ister.Anı yazmanın faydalarından bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

- 1-Geçmişini bir kez daha yaşamak ve yazma alışkanlığı kazanmak.
- 2-Anıları unutulmaktan kurtarmak .
- 3-Yok olup gitmesini göze alamadığımız bir gerçeğe kalıcılık kazandırmak.
- 4-Anıyı oluşturan olayı,durumu ,yerleri,kişileri söz konusu edip,başkalarının bilgisine,yararına sunmak.
- 5-Gelecek kuşaklara geçmişten sonuçlar çıkarıp sunmak.
- 6-İnsanoğlunun ;yaşantılarını,deneyimlerini başkalarıyla paylaşmak gereği duymak.
- 7-Bazen yaşadığımız güzel bir anın bayrak gibi dalgalanarak görülmesini paylaşılmasını isteriz. Bazen de bizim özelimiz de olup kaybolmasına kıyamadığımız yaşanmışlıkları tarihe not düşmek gelir içimizden
- 8-Anı yazarak yaşanmış ve bir daha tekrarı ol-

mayan anlardan çıkardığımız hayat dersleriyle bir buket tecrübe sunarız gelecek nesle.Ya da dostlarımızın hayat bahçemizde dolaşmasını isteriz.

9-Toplumun sosyal hayatlarında anı anlatmak (hatıra nakletmek) önemli bir gelenek .Özellikle yaşlı insanların kendilerinden daha genç kimselere daha önce geçirdikleri ,yaşadıkları ilginç olayları nakleder.

10-Kimi zaman insan,yaşamında iz bırakan acı ya da da tatlı olayların kendisiyle beraber unutulup gitmesini istemez .Yaşadığı güzellikleri,ders alınması gereken durumları ,tecrübeleri birileriyle paylaşmak ister.Bunu gerçekleştirmenin en güzel yolu anı yazmaktır.

Hayatın tam merkezinde yer alan ve anı yönünden mümbit zeminde bulunan Milli Eğitim camiası mensuplarının maalesef anı yazma alışkanlığı yoktur.Oysa Milli Eğitim faaliyetleri uygulamalarla hayat bulan bir olgudur.Milli Eğitim camiası mensuplarının anılarını da bu fasılda değerlendirmek gerekir.

Milli Eğitim mensupları bir yandan ülkenin sosyal yapısı ve eğitim düzeyi hakkında fikir verirken diğer yandan da insan yetiştirme ve eğitimi alanının gelişmesine önemli katkı sağlar.

Unutmayalım ki anı yazmak,aynı zamanda bizden

sonraki kuşaklara,meslektaşlarımıza ve insanlığa , birikimlerimizi aktarmak için mesleğe yönelik bir vefa borcudur.

Aynı duygu ve amaçlarla,anılarınızı okuyucularımızla paylaşmak isterseniz köşemizde misafir olursunuz.

AZMİN ZAFERİ HOCAM, BENİ ÖĞRENCİLİĞE KABUL EDERMİSİNİZ?

Dışarıdan lise bitirme sınavları, şimdiki Açık öğretim tarafından yapılmadan önce okullarda yapılırdı.Kayseri de bu konuda Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından görev yetkisi verilen dört okuldan birisi de Kayseri Lisesi idi.Mart ayı içerisinde dışarıdan lise bitirmeye müracaat edenlerin kayıtları yapılır .Öğretim yılı sonunda okullar kapanınca yaz dönemi,yeni öğretim yılı başlama- dan iki hafta önce de güz dönemi sınavları olurdu.Böylece adaylar senede iki defa sınava girer,başarılı olduğu derslerden geçmiş olur;başarı- rız olduğu derslerden ertesi yıla kayıt yenileyerek tekrar sınavlara girer ,bütün derslerden başarılı ol- unca da lise diplomasını alırlardı.

Mart ayında, kayıt döneminde öğrenci adaylarının bazıları kendileri gelirdi.Bazıları da Vergi Dairesi,Karayolları,Bankalar v.b kamu kurumlarında çalışanların da anne veya babaları kayıt yaptırmak için gelirlerdi.İlk defa Milli Eğitim Müdürlüğü'ne "Dışarıdan lise bitirme sınavlarına katılmak istiyorum" diye dilekçe verirlerdi.Milli Eğitim Müdürlüğü de havale yapar, evrakları tamam ise ben de gerekli kolaylığı sağlayıp kaydını yapardım.

Bir gün odamın kapısı vuruldu, içeriye 50-55 yaş civarında elinde evraklarla bir beyefendi girdi. Sempatik, saygılı görüntü sergileyen bu beyefendinin ilk sözü;"Hocam beni öğrenciliğe kabul eder misin? " oldu. Ben de; ilmin yaşı yoktur. Neden olmasın sen istedikten sonra tabi kabul ederim dedim. Ama ne yalan söyleyeyim. İçimden de ya kızını ya da oğlunu kayıt yaptıracak her halde şaka yapıyor dedim.

Evrakları alıp incelediğimde gördüm ki, kendi ortaokul diploması, hüviyet cüzdanı fotoğraf v.b kendisine ait kendi kayıt yaptırmak istiyordu. Kaydını yaptım.

-Niyazi Bey, Haziran ayı ortalarına doğru sınav günlerini belirten çizelgemizi astırdım ona göre sınavlara girersin. Siz ortaokul mezunu olduğunuz için lise1,2,3. sınıflar için toplam 30 dersten sınava gireceksiniz dedim.

-Hocam, ben kamuda çalışıyorum 25 yıllık Devlet memuruyum. Feleğın sillesini yedim tahsil

ime devam edemedim. Benim yetiştirdiğim kişiler lise mezunu olarak yanımda çalışıyor. Benden fazla maaş alıyorlar. Bir müddet sonra başıma şef oluyorlar. Her yönden okuyamamanın ezikliğini hissediyorum. Size söz veriyorum Matematik, İngilizce dersleri dışında diğer dersleri başaracağıma inanıyorum.

-Sen diğerlerini başarırın onları da biz öğretmenler Kurulu'nda görüşürüz dedim vedalaştı gitti.

Yaz dönemi sınavları başladı. Mart ayında kayıt yaptırmış olanlar sınavlara giriyorlar. Bu Niyazi Bey her sınavda sınav salonunun en önünde yerini alıyordu. Sınav dönemi bitti. İlk girişte 30 dersten 18'ini başardı. Sonuçları öğrenmeye geldiğinde

-Niyazi Bey, sen bu hızla seneye kalan derslerini verip mezun olursun. Üniversite giriş sınavlarına başvurursan onu da kazanırsın.

-Olur mu Hocam başarabilir miyim?

-Sende bu azim olduktan sonra başarırın. Ekim ayında üniversite giriş sınavları başvurusu başladığında gel ben giriş formu doldurmanda yardımcı olurum.

Geldi başvurusunu yaptı. Ertesi yıl sınavlar sonunda Kayseri Lisesi'nden mezun oldu. Lise diplomasını aldı Açık öğretimden 4 yıllık üniversiteyi de kazandı. Bizlerle vedalaştı gitti.

Aradan yıllar geçti. Erciyes Üniversitesi'nde bir işim vardı. Onu hallettim. Kayseri Lisesi'ne dönmek için otobüs durağında bekliyordum. Durağa resmi bir araba yanaştı.İçinden Niyazi Bey indi:

-Yusuf Hocam şehre gidecekseniz herhalde. Buyurun götüreyim dedi.

-Teşekkür ederim. Niyazi Bey. Belediye otobüsü az sonra gelir.Durak da okulun önünde.

-Hocam sizin iyiliğinizi nasıl unuturum. İzin verirsiniz ben götüreyim diye ısrar edince arabasını bindim. Okula gelinceye kadar sohbet ettik. Soh- bete birazda okulda benim odamda devam ettik.

-Hocam, eğitimin yerini hiçbir şey tutmaz. İnsanın meslek hayatında farklı iş alanlarında kendini göstermesi ancak alınan eğitimle mümkün olabiliyor. Bu eğitimlerin diplomalandırılması profesyonel hayat için büyük önem taşıyor. Devir etiket devri, diplomalı olmak devri. Biliyorsunuz dışarıdan liseyi, müteakiben üniversiteyi bitirdim. Hayatım değişti.

Zamanında ailevi sebeplerle okuyamamıştım. Ortaokul mezunu olarak kamu kuruluşunda işe girdim. Üstlendiğim her işin en iyisini yapmak prensibimdir. Görevimde başarılıydım. Kurumumuzda yeni kişiler işe başladığında ben onları bilgimle tecrübe ve deneyimlerimle yetiştiriyordum. Ancak bunlar lise mezunu olarak işe başladıkları için benden fazla maaş alıyorlar, yükseliyorlar, şef vb oluyorlar, ben ise ortaokul mezunu olduğum için allame de olsam yerimde sayıyordum. Ortaokul

mezunu olarak emekli olduğumda emekli ikramiyem TL, emekli maaşımTL olacaktı. Yaptığım görevi hiçbir fedakârlıktan çekinmeden azimle, gayretle sabırla yapıyor, amirlerim tarafından takdir ediliyordum. Ama tahsil seviyem her şeyde önüme set çekiyordu. Bütün bunlar beni tetikledi. Yarım kalan tahsilimi bitirmeye yönlendirdi. Liseyi bitirdim, sizin teşvik ve desteğinizle üniversiteyi de bitirdim. Yaşantım değişti.

Sizden lise diplomamı alınca kurumuma verdim. İntibakım yapıldı. Maaşım arttı ve şef oldum. Üniversite diplomamı alınca da kurumuma verdim, yine maaşım yükseldi. Hemen müdür yardımcısı oldum. Şimdi de kurumun müdürüyüm. Makam arabası ve Lojman tahsis edildi, lojmanda oturuyorum. Örnek adam oldum. Lojmandaki konu komşu bana saygılarının yanında çocuklarına örnek alınan, hayranlık duyulan kişi olarak gösteriyorlar.

-“Bak Niyazi Bey bu yaşta liseyi bitirdi, üniversiteyi bitirdi, zirveye yükseldi. İlham ve örnek alın” diyorlar.

-Hocam: Atalarımız “yitik bulununca yorgunluk çıkarmış” derler. Gerçektende bu yaşta azmettim, yılmadım, çalıştım, başardım. Mutluyum. Daire arkadaşlarım hafta içinde işten çıkınca ve hafta sonunda kahveye, lokale gidip oyun oynarken ben öğrenci gibi masama oturup ders çalıştım ve içimde ukde olan tahsilimi tamamladım. Hedefime ulaştım. Şimdi üniversite mezunu müdür olarak emekli olursam TL emekli ikramiyesi, aydaTL emekli maaşı bağlanacak. Ayrıca hedefe ulaştığım olmanın verdiği mutluluk ise hiçbir parayla ölçülmez.

-Niyazi Bey, siz bunları anlattıkça çok duygulandım. Sonuçtan bende memnun kaldım. Kayıt için odama ilk geldiğiniz gün film şeridi gibi gözümün önüne geldi. Hatırlıyor musunuz? 50 yaş civarında bir delikanlı(!) olarak“Hocam beni öğrençiliğe kabul eder misiniz?” diyerek girmiştiniz. Şimdi ise çalışmış, başarmış, hedefine ulaşmış, zir-

veye yükselmiş, çalıştığı kamu kurumuna müdür olmuş, adeta zafer kazanmış bir komutan edasıyla karşımda ve odamdasınız. Çok memnun oldum. Sizin gibilerle iftihar ediyorum, gurur duyuyorum. Sizin bu önlenemez yükselişinizde katkım oldu, size yeterince rehberlik yapabildiysem ne mutlu bana. Tekrar tebrik eder, başarılarının devamını dilerim.

Bazı kişiler, yazsam hayatım roman olur, film olur derler. Gerçekten roman olacak film olacak bir örnek sergilediniz. Ekmek elden su gölden hesabı, her şeyi hazır bulup okuluna hor bakan, okumayan gençlerimizin sizin bu hayatınızdan alacakları çok dersler, tüyolar, prensipler vardır herhalde. Öğrencilerimize, gençlere ve sizin gibi hayatın sillesini yiyerek tahsilini yarım bırakmış deli- kanlılara(!) neler tavsiye edersiniz? Sohbetimizi sizin tavsiye ve önerilerinizle bitirelim:

Kitap okumak dünyanın en faydalı işlerinden birisidir. İstedığınız zaman istediğiniz yerde okuyabilirsiniz. Her zaman size kapıları açıktır. Asla geri çevrilmezsiniz. Siz de onları yalnız bırakmayın kitap okuyun. Kitap seviyorsanız, ömrünüz boyunca mesutsunuz demektir.

Unutmayalım ki kaybettiğimiz paramız telafi edilebilir fakat kendimize ve insanlığa faydası olmayacak işlerle, oyunlarla v.b. ile boşuna harcadığımız zaman geri kazanılamaz.

Meşhur Edison’un “Başarının % 1 biri zeka, % 99 u alın teridir”. Sözüne çalışma masamın üstüne asmıştım. Okuduğum kitapların birisinde bilge Konfçyüs’ün bir sözü ile karşılaştım: “Karanlığa küfretmeyi bırak! Bir mumda sen yak.” Bu söz tamda beni anlatıyordu. İşte bu vicdan azabı ile kıvrılırken, okumamış olmanın ezikliğini yaşarken karınca kararınca dışarıdan lise bitirmeye karar verdim.Sizin teşvikinizle hedefimi yükselttim, bu günlere geldim. Azmin elinden hiçbir şey kurtulamaz. Yeterki azmediniz.

***Kayseri Lisesi Emekli Fizik Öğretmeni ve Müdür Yardımcısı (Kayseri Özel Fen Bilimleri Anadolu Lisesi Müdürü)**

Geçmiş Zaman Olur ki...

Başkan Dr. Mustafa Palancıoğlu “KAYSERİ BASINI’NIN 109 YILLIK TARİHİ BASIN MÜZESİ İLE BELGELENECEK

**Melikgazi Belediye Başkanı
Dr. Mustafa Palancıoğlu:
KAYSERİ BASIN MÜZESİ ile çok nadir
ve anlamlı bir çalışma
sergileyeceklerini ve Melikgazi
belediyesinde tahsis edilen tarihi yapı
içerisinde 109 yıllık bir geçmişi bu
müzedeki sergileyeceklerini söyledi.**

Kayseri Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Veli Altınkaya ve Yönetim Kurulu Üyeleri, Melikgazi Belediye Başkanı Dr. Mustafa Palancıoğlu’nu makamında ziyaret ederek tebrik ettiler ve başarı temennisinde bulundular.

Kayseri Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Veli Altınkaya ziyaretlerinde, KAYSERİ BASIN MÜZESİ ile çok nadir ve anlamlı bir çalışma sergileyeceklerini ve Melikgazi belediyesinde tahsis edilen tarihi yapı içerisinde 109 yıllık bir geçmişi bu müzede sergileyeceklerini söyledi.

Mahalli İdareler Genel Seçimleri sonrası Kayseri Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu Üyelerinin bu anlamlı ziyaretlerinden dolayı teşekkür ettiğini belirten Melikgazi Belediye Başkanı Dr. Mustafa Palancıoğlu, gazetecinin kamu yararına ve kamu adına görev yaptığını, dolayısı ile toplumun her kademesini ilgilendirdiğini ve bilgilendirdiğini kaydetti.

Toplum adına haber peşinde olan ve gündemi belirleyen, toplumu bilgilendirmesi yanında haber ve yazıları ile bilinçlendiren medya çalışanlarının kamu adına görev yaptıklarını ifade eden Başkan Dr. Mustafa Palancıoğlu “Melikgazi Belediyesinin hizmet ve yatırımlarını Kayseri hatta Türkiye ve dünya kamuoyuna aktaran, tanıtan ve bilgilendirmelerine vesile olan gazeteci arkadaşlara teşekkür

kür ediyorum. Kamu adına yapılan çalışmanın kamu yararına olabilmesi için haberler tarafsız, adil, cevap hakkı tanıyan haber yapılması gerekmektedir. Her mevsim şartlarında ve her ortamda görev yapan gazeteciler kamuoyunu aydınlatma adına birçok kez hayati tehlike ile karşı karşıya kalabilmektedir” dedi.

Kayseri’de Geçiş Dönemlerine ve Belirli Günlere Özgü Mutfak Kültürü

Kübra ŞAHINBAŞ

Mutfak kültürü bir toplumun beslenme kültürünü ve alışkanlıklarını gösteren, yaşama biçimini yansıtan ve o topluma ait gelenek ve görenekleri içinde barındıran bir oluşumdur. Bundan dolayı mutfak kültürü sadece mutfak ile ilgili olan şeyleri içine almaz; o toplumun alışkanlıklarını, gelenek ve göreneklerini de içine alarak tam bir kültür malzemesi haline gelir. Bu çalışmada Kayseri’de geçiş dönemlerinde (doğum, evlenme, ölüm), dinî bayramlarda, kutsal gün ve gecelerde, oturmalarında, hacı uğurlama-karşılama, asker uğurlama-karşılama ve sünnet düğünü gibi özel günlerde yapılan hazırlıklar, uygulamalar ve bunlara bağlı olarak oluşan mutfak kültürü tanıtılmaya çalışılacaktır. Çalışmada Kayseri mutfak kültürü halkbilimi açısından incelenmiştir. Kayseri mutfak kültürü, geçiş dönemlerinde ve belirli günlerdeki mutfak kültürü esas alınarak sınırlandırılmıştır. Çalışma oluşturulurken kaynak kişilerden bilgi alınmıştır. Kayseri mutfak kültürünü daha iyi yansıtmak bakımından kaynak kişiler Kayseri’nin yerlilerinden ve ev hanımlarından seçilmiştir. Araştırmanın amacı Kayseri ilinin kültürüne, misafirine, mutfağına, gelenek ve göreneklerine verdiği önemin ortaya koyulması ve bu yolla Kayseri mutfak kültürünün Anadolu’daki yerinin tespit edilmesidir.

“Mutfak, Arapça ‘matbah’ kelimesinin bozulmuş

şeklidir ve ‘pişirilen yer, pişirme yeri’ anlamına gelmektedir. Bu kelime dilimize girmeden önce Türkler mutfak için ‘aşlık’, ‘aş evi’, ‘aş taamı’, ‘aş ocağı’ gibi kelimeleri Uygurlar zamanından beri kullanmaktaydı.” Buradan da anlaşıldığı üzere mutfak kavramı ve buna karşılık kullanılan kavramlar çok eski zamanlardan itibaren var olmuş ve Türkler yerleşik bir mutfak düzeni ve kültürü oluşturmuştur. Türk mutfağının bu denli yerleşik ve köklü olması dünya mutfağında da ona özel bir yer sağlamıştır. Mutfak kültürü insanların beslenme ihtiyacını karşılayan yiyecek ve içecek türleri ile bunların hazırlanma, pişirilme, saklanma ve tüketilme sürecini; bu süreçte kullanılan mutfak araç ve gereçlerini; tüm bunlara bağlı olarak oluşan yeme-içme geleneği ile beslenme kültürünü de içine alan bir oluşumdur. Mutfak kavramı hem maddi hem manevi değerleri içine alır. Bu yüzden bir toplumun gelenek ve görenekleri mutfağına yansır ve bu değerler mutfağı ve mutfak kültürünü şekillendirip zenginleştirir.

Mutfak kültürü ve buna bağlı olarak beslenme kültürü bir toplumun yaşama biçimiyle doğrudan ilgilidir. Bundan dolayı mutfak kültürü sadece mutfak ile ilgili olan şeyleri içine almaz; o toplumun alışkanlıklarını, yaşama düzenini, gelenek ve göreneklerini de içine alarak tam bir kültür malzemesi haline gelir.

Bu çalışmada Kayseri’de geçiş dönemlerinde (doğum, evlenme, ölüm), dinî bayramlarda, kutsal gün ve gecelerde, oturmalarında, hacı uğurla-

Geçmiş Zaman Olur ki...

ma-karşılama, asker uğurlama-karşılama gibi özel günlerde yapılan hazırlıklar, uygulamalar ve bunlara bağlı olarak oluşan mutfak kültürü tanıtılma-ya çalışılmıştır.

Araştırmanın birkaç amacı vardır. Bunlardan en önemlisi ve başlıcası; Kayseri ilinin kültürüne, misafirine, mutfağına, gelenek ve göreneklerine verdiği önemin ortaya koyulması ve bu yolla Kayseri mutfak kültürünün Anadolu'daki yerinin tespit edilmesidir. Diğer; birçok şehir ve yöremiz için geçiş dönemlerinde ve belirli günlerde oluşan mutfak kültürü hakkında araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmalardan hareketle Kayseri için de böyle bir çalışmanın yapılması düşünülmüştür. Bu amaçlarla Kayseri'nin gelenekleştirmiş olduğu zengin mutfak kültürü, geçiş dönemleri ve belirli günler esas alınarak incelenmiştir.

1. Kayseri Mutfağı

"İç Anadolu Bölgesi halkının beslenmesinde önemli yer tutan buğday unu ve bulgur başta olmak üzere büyük baş hayvan eti, yoğurt, patates ve diğer sebzeler Kayseri ilinde de tüketilen başlıca besinlerdir."(Budak, Çiçek, Şahin ve Yılmaz, 2004) Kayseri ili ekonomisinde pastırma ve sucuk yapımı önemli bir gelir kaynağıdır. Pastırma ve sucuk Kayseri'de ün salmış ürünlerdir ve kahvaltı masalarının vazgeçilmezidir.

Börek, mantı, katmer, yağlama, gözleme ve çörek gibi besinlerin temel malzemesini oluşturan buğday unu Kayseri yemeklerinin ana bileşenidir. (Budak ve diğerleri, 2004)

Buğday unundan yapılan ev eriştisi de Kayseri'de sıklıkla tüketilir. Buğdaydan elde edilen ince bulgur da yemeklerde sık kullanılır. Kayseri'de fırında pişirilen yemeklerden pehli ve fırın ağzı vardır.

Kayseri'ye özgü tatlılardan Güllü Baklava, Nevzine ve Aside tatlısı vardır. Her üçü de Kayseri'de misafir ve aile sofralarında veya özel günlerde sıklıkla yapılan ve tüketilen tatlılardandır.

"Etrafı üzüm bağları ile çevrili olan kentte en yaygın tüketilen yemeklerden birisi de kıymalı veya zeytinyağlı asma yaprağı sarmasıdır. Kayseri mut-

fağına genel olarak baktığımızda hamur işi ve et ürünlerinin hâkim olduğunu görüyoruz. Kayseri mutfağı; mantı, katmer, yağlama, gözleme, yağ mantısı, su böreği gibi hamur işleriyle ün salmış bir mutfaktır. Bugün, sarımsaklı yoğurt ve sumak ile servis edilen Kayseri Mantı'sının ünü tüm Anadolu'ya yayılmıştır. Mantı deyince ilk akla gelen ilimiz Kayseri'dir. Tatlılara baktığımızda ise şerbetli tatlıların Kayseri mutfağında yerinin büyük olduğunu görüyoruz. Sonuç olarak Kayseri; emek isteyen ve yerleşmiş kültürü ile de Anadolu'da farklı bir yeri olan zengin ve yöresel bir mutfak oluşturmuştur.

2. Geçiş Dönemlerinde ve Belirli Günlerde Yapılan Hazırlıklar ve Bunlara Bağlı Olarak Oluşan Mutfak Kültürü

2.1. Geçiş Dönemleri

Doğum

Doğum yapan kişi için öncelikle lohusa şerbeti kaynatılır. Doğum yapan kişiye ziyarete gidilir, çocuk veya anne için hediyeler götürülür ve güzel dileklerde bulunulur. Misafirlere kaynatılan lohusa şerbetinden ikram edilir. Ayrıca baklava, su böreği, yaprak sarması gibi ikramlıklar verilir, çikolata ve acı badem kurabiyesi dağıtılır. Ayrıca günümüzde bebeğin adının ve doğum gününün yazıldığı süs eşyaları yaptırılıp gelen misafirlere dağıtılmaktadır.

Evlenme

İki aile ve gençler evliliğe karar verdikten sonra gelin görmeye gidilir. Görmeye gidilirken gelin evine çikolata ve çiçek götürülür. Misafirlere kahve ve lokum ikram edilir. Bundan sonra kayınpederin gelini görmesi için tekrar gidilir. Kayınpeder veya kayınvalide geline maddi durumlarına göre altın takar. İki aile bu vesileyle tanışır. Bu tanışmadan sonra aileler birbirine ziyarete gider. Ziyarete gidilirken baklava, börek ve acı badem kurabiyesi götürülür. Bundan sonra iki aile de isterse nişan yapılır. Nişan için geline kıyafetler, hediyeler alınır. Nişan gecesi, maddi duruma göre altın takılır. (S. Özcan, kişisel iletişim, 30.03.2018) Nişanda yüzükler takılır, misafirlere su böreği ve kuru pasta

Geçmiş Zaman Olur ki...

türü yiyecekler ikram edilir, çerez dağıtılır. Günümüzde kınalar çoğunlukla salonlarda yapılmaktadır. Nadiren de olsa evlerde yapıldığı görülür. Kınada gelin için bindallı alınır. Evde yapılan kınalarda, geline kına yakılır, daha sonra misafirlere pasta türü yiyecekler ikram edilir. Kına çerezi dağıtılır. (M. Fikirlier, kişisel iletişim, 17.03.2018) Eskiden kınalar evlerde yapılırdı. Çerezler misafirlere günümüzde olduğu gibi paketler halinde değil avuç avuç dağıtılırdı. Çarşamba günleri kına, perşembe günleri düğün yapılırdı. Kınada evlere 'takım çalgı' gelirdi. (S. Özcan, kişisel iletişim, 30.03.2018)

Düğünler günümüzde salonlarda yapılır ve buralarda misafirlere tarafların mali durumlarına göre hazır yemekler ikram edilir.

Eskiden kimin evi daha büyükse düğün orada olurdu. Düğün için özel aşçı getirilirdi. Aşçı gelirken yanında iki de yamak getirirdi. Aşçı ve yardımcıları yemek yapımına ev sahiplerini karıştırmazdı. Misafirlere ikram etmek için bamya, pilav, haşlama et, üzüm yemeği(gendime) yaprak sarması ve baklava yapılırdı. Bu ana yemeklerin dışında üzüm hoşafı, salata ve turşu da masaya konurdu. (S. Özcan, kişisel iletişim, 30.03.2018)

Ölüm

Ölümde, yemekleri cenaze evi için komşular yapar. Pilav, tavuk ve et yemekleri bunlar arasındadır. Ölünün perşembesinde yemekleri genellikle ölünün yakınları getirir. Mantı, yaprak sarması, börek aşı çorbası gibi yemekler yapılır. Eskiden perşembe günleri, ince çekilmiş yarım pide arasına tahin helvası konularak ölünün canına değmesi için gelen misafirlere ikram edilirdi, zengin olanlar ayrı olarak şeker ve kahve de dağıtırdı. (S. Özcan, kişisel iletişim, 30.03.2018)

Günümüzde ise ölü yakınlarının çoğunluğu misafirlere şeker ve kahve dağıtır. Ayrıca mali duruma göre iskender ve kıymalı gibi hazır yemekler de ikram edilir. Misafirlere yemek dışında cüz ve Kur'an-ı Kerim dağıtılabılır. Ölünün kırkında mevlit okutulur. Mevlide gelenlere kahve ve lokum, su

böreği, ev baklavası, nevzine, yaprak sarması ve pasta çeşitleri ikram edilir. Ayrıca mevlit şekeri hazırlanır ve gelen misafirlere dağıtılır.

104

Şahinbaş, K.

2.2.Dini Bayramlar

Ramazan Bayramı

Ramazan Bayramı'nda yahni ve pilav yapılır. Bayramdan önce nohut ıslatılır ve ıslandıktan sonra eski tabirle pörtletilirdi. Bu nohutun iki parçaya ayrılmasıdır. Daha sonra nohutu pişirmede kullanılacak soğanlar doğranır ve suya konur. Soğanın kokusu ve acısının geçmesi için suyu sık sık değişilir. Bayramda misafirlere ikram etmek için veya sofraya koymak için mutlaka oklava baklavası, gül baklavası ve yaprak sarması yapılır. Çikolata ve kolonya ikram edilir. (Ö. Tuyluoğlu, kişisel iletişim, 15.03.2018)

Ramazan akşamlarında ise Kayseri'de genellikle bamya çorbası, un çorbası, börek aşı çorbası yapılır. Sahur için Ramazan'dan önce açılan ev yufkası ıslatılır, içine kıyma konulur, dörde katlanılır ve az yağda kızartılarak yenir. Ayrıca yağlama, katmer, üzüm hoşafı ve kayısı hoşafı da hazırlanılır. (Y. Şahinbaş, kişisel iletişim, 10.04.2018)

Kurban Bayramı

Kurban Bayramı'nda da yahni ve pilav yapılır. Misafirlere ikram etmek için baklava, su böreği, yaprak sarması hazırlanır. Kurbanın kesildiği gün, eti kavrulur ve yenir. Kurbanın kesilmesinden iki üç gün sonra da sucuk ve sucuk içi hazırlanmaya başlanılır. İnek etinden sucuk ve pastırma yapılır. Koyun etinden ise eskiden doğrama kıyma hazırlanılır, daha sonra kavrulur ve tuzlanarak tenekelere, ileriki günlerde de çinkolara basılırdı. (Ö. Tuyluoğlu, kişisel iletişim, 15.03.2018)

2.3. Kutsal Gün ve Geceler

Arife Günleri

Bayram için hazırlıklar yapılır. Yahni için et alınır, nohut ıslatılır, soğanlar doğranır. Mezar ziyaretleri yapılır, eş dost aranır.

Cuma Günleri

Geçmiş Zaman Olur ki...

İsteyenler evine yakınlarını çağırır. Zikir çekilir, salavat getirilir. Hatim duaları yapılır ve dini sohbetler edilir. Gelenlere kahve, lokum ve çikolata ikram edilir. Cuma günü akşamları helva yenilebilir.

Aşure Günü

Yedi çeşit malzeme ile hazırlanan aşure en az yedi kapıya dağıtılır.

105

International Journal of Humanities and Education

Kandil Geceleri

Bol bol dua okunur ve ibadet edilir. İsteyenler kandil simidi yapar ve dağıtır.

2.4. Özel Günler

Sünnet Düğünü

Sünnet düğünleri günümüzde çoğunlukla salonlarda yapılmaktadır. Düğünlerde mevlit ve ilahi okunmaktadır. Mali duruma göre misafirlere ikram edilen yemekler de değişmektedir. Eskiden evde yapılan sünnet düğünlerinde ise bamyaya, baklava, talaş böreği, yaprak sarması, muhallebi, haşlama et ve pilav yapılırdı. (M. Şahinbaş, kişisel iletişim, 10.04.2018)

Asker Uğurlama-Karşılama

Asker gitmeden bir hafta öncesinden askerin en yakınları askeri evine davet eder. Asker giderken asker kınası tertip edilebilir. Asker yemeği yapılır. Bu yemekler askerin en sevdiği yemeklerdir. Köfte, su böreği, yaprak sarması, baklava gibi yiyecekler hazırlanılır. Eskiden asker yemeklerinin hazırlanması için özel aşçı tutulurdu. Asker dönünce de en yakınları evine davet eder (M. Şahinbaş, kişisel iletişim, 10.04.2018).

Hacı Uğurlama-Karşılama

Hacı giderken en yakınları onu yolcu eder. Hacı için de kına yakılabilir. Gelen hacı için hacı yemeği tertip edilebilir. Eskiden hacı yemekleri için de özel aşçı tutulurdu. Dönen hacının evine ziyarete gidilir, misafirlere ikramlıklar verilir. Hacı, gelen misafirlere getirdiği hediyelerden verir. Bu hediyeler arasında hurma, zezem suyu, tespih, eşarp ve inci kolye bulunur. (M. Şahinbaş, kişisel iletişim,

10.04.2018)

2.5. Oturmalar

Arabaşı Oturmaları

Arabaşı oturumları kışın ve akşam yemekten sonra yapılır.

Akşam Oturmaları

Akşam oturumları özellikle kışın yapılırdı. Eskiden bu oturumlarda telteli (pişmaniye) çekilirdi. Aside tatlısı ve nevine gibi tatlılar yapılarak ikram edilirdi. Ayrıca kuru kayısı, kuru üzüm, dut kurusu, pestil gibi atıştırma malzemeleri de verilirdi. (M. Şahinbaş, kişisel iletişim, 10.04.2018)

106

Şahinbaş, K.

Erkek Oturmaları

Erkek oturumlarında genellikle dini sohbetler edilir. Misafirlere kahve, lokum, çikolata, pasta çeşitleri ve meyve ikram edilir. (M. Şahinbaş, kişisel iletişim, 10.04.2018)

Kadın Oturmaları

Kadınlar genelde kendi aralarında altın gün oturumları yapar. Bu oturumlarda çeşitli pasta türleri ikram edilir. Yaprak sarması, su böreği, kuru pastalar, içli köfte, kete, baklava, nevine, un kurabiyesi ve acı badem kurabiyesi başlıcalarıdır.

Dünürlük Oturmaları

Düğün öncesi veya sonrasında erkek ve kız tarafındaki bayanların birbirlerini evlerine davet etmesine dünürlük oturumları denir. Bu oturumlar için kahve, lokum, çikolata, kuru börek, baklava, yaprak sarması, yaş pasta, kete, halka, tandır böreği, içli köfte, nevine, un kurabiyesi, acı badem kurabiyesi gibi ikramlıklar hazırlanılır.

Yöntem

Bu çalışmada Kayseri mutfak kültürü halkbilimi açısından incelenmiştir. Kayseri mutfak kültürü, geçiş dönemlerinde ve belirli günlerdeki mutfak kültürü esas alınarak sınırlandırılmıştır. Çalışma oluşturulurken kaynak kişilerden bilgi alınmıştır. Kayseri mutfak kültürünü daha iyi yansıtması bakımından kaynak kişiler Kayseri'nin yerlilerinden ve ev hanımlarından seçilmiştir.

Geçmiş Zaman Olur ki...

Bulgular

Kayseri, misafirine, sofrasına, kültürüne, gelenek ve göreneklerine her zaman önem vermiş ve bunu bugünlere de taşımıştır. Ne kadar günümüzün gelişmiş şartları ile bazı âdetler unutulmuş veya kaybolmuş olsa da Kayseri, mutfak kültürünü ana hatlarıyla korumasını bilmiştir.

Bu çalışmayla Kayseri'nin misafirperverliği ve kültürüne, gelenek ve göreneklerine sahip çıkışı vurgulanmak istenilmiştir. Görüldüğü üzere geçiş dönemlerinde, özel günlerde ve belirli günlerde genel anlamda âdetler sürdürülmeye devam etmektedir. Eğer bugün bu âdetleri, gelenek ve görenekleri sürdürübilirsek gelecek nesillere de bu zengin kültürel mirası taşıyış oluruz.

Sonuç ve Tartışma

Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Kayseri, köklü tarihi ile zengin bir mutfak kültürü de oluşturmuştur. Bugün Anadolu'da sanayisiyle, ticaretiyle ve mutfağıyla dikkat

107

International Journal of Humanities and Education

çekmiş önemli merkezlerden biridir. Yemeklerinin çeşitliliği ve yerleşmiş kültürü ile kendine has zengin ve yöresel bir mutfağa sahiptir. Gelenek ve göreneklerine büyük ölçüde önem veren Kayseri, bunu mutfağına da yansıtmiş ve gerek Türk gerek Anadolu mutfak kültüründen beslenen gelenekleşmiş bir mutfak oluşturarak bugün Türkiye'de mutfak deyince ilk akla gelen illerimizden

olmayı başarmıştır.

Güldemir ve Işık'ın 2011'de yaptığı Nevşehir Mutfak Kültürü ve Yemekleri adlı çalışma; Artun'un 2001'de yazdığı Adana'da, Törenlere, Adaklara, Özel Günlere Ait İnançlar, Pratikler ve Bunlara Bağlı Mutfak Kültürü adlı yazı; Kaya ve Sormaz'ın 2017'de yaptığı Özel Gün ve Geçiş Dönemleri ile Yöresel Mutfağımız: Gaziantep adlı çalışma; Işık, Kılıçarslan, Güldemir, Derin ve Barı'nın 2017'de yaptığı İlgin Mutfak Kültürü ve Yemekleri adlı çalışma; Çölbay ve Sormaz'ın 2015'de yaptığı Konya'da Geçiş Dönemlerinde Yapılan Yöresel Mutfak Uygulamaları adlı çalışma ve Çelik'in 2010'da yaptığı Mengen'de Özel Gün Yemekleri adlı çalışma bu konuyla ilgilidir. Bu çalışmalarda şehir ve yörelerimizde geçiş dönemlerine ve belirli günlere özgü mutfak kültürü incelenmiştir.

Öneriler

Anadolu mutfak kültürü araştırmalarında Kayseri zengin ve gelenekleştirmiş olduğu mutfak kültürü ile mutlaka yer almalıdır. Çünkü bu özelliğiyle genel anlamda Türk mutfak kültürünü özel anlamda ise İç Anadolu mutfak kültürünü yansıtmaktadır. Bugün İç Anadolu'da mutfağıyla, sanayisi ve ticareti ile Kayseri sivrilmekte ve dikkat çekmektedir. Bu bakımdan Kayseri mutfak kültürü bu çalışmalarda mutlaka yer almalı ve bu alanda daha çok çalışma yapılarak Kayseri mutfak kültürü tanıtılmalı ve kayda geçirilmelidir. Bu konuda herkes bilinçli olursa geleneklerimiz, göreneklerimiz ve kültürümüz unutulmayacak ve kökleşmeye devam edecektir.

Geçmiş Zaman Olur ki...

1957-58 FEN MEZUNLARI

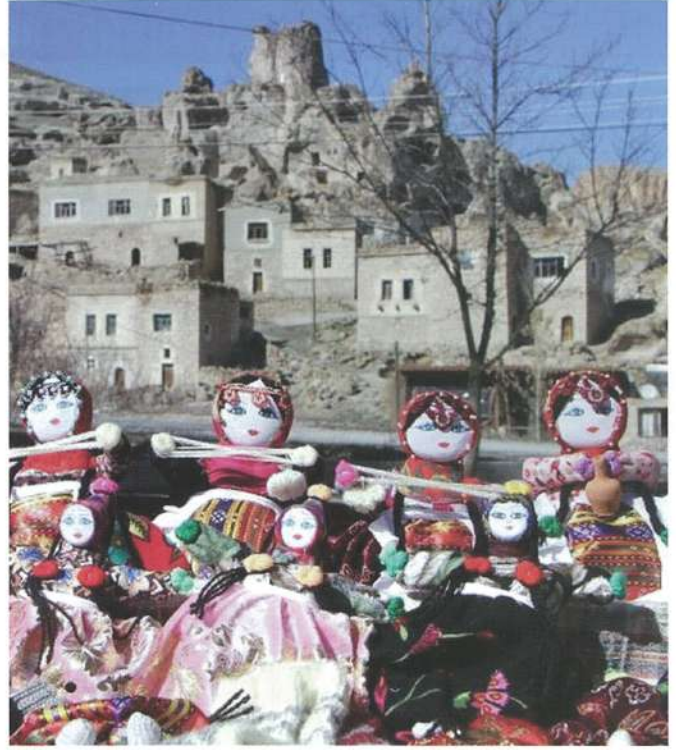
Kayseri'nin saklı cenneti SOĞANLI

KAYSERİ'nin önemli tarihi yerlerinden olan ve 'saklı cennet' olarak bilinen Soğanlı Örenyeri, yıl içinde yerli ve yabancı yaklaşık 550 bin turisti ağırlıyor.

Coğrafi yapısı ile dikkat çeken Soğanlı vadisi, çok eski bir yerleşim alanı olarak Roma devrinden kalan kiliseleri ile ünlü. Ören Yerinde Karabaş, Kubbeli, Tahtalı, Yılanlı, Saklı, Tokalı, Ballık ve Geyikli kiliselerini görme fırsatı yakalayan turistler, yöre halkının ekonomisine de katkıda bulunuyor.

Yeşilhisar ilçe merkezinde 15 kilometre uzaklıktaki Soğanlı Mahallesinde bulunan Örenyeri, yıl içinde yerli ve yabancı 550 bin turisti ağırlıyor. Soğanlı Örenyeri'nde, ismi ile özdeşleşmiş yöresel ürünler arasında bulunan Soğanlı bez bebekler, en fazla ilgi gören hediyelik eşyalar arasında ilgi görüyor. 100 yıllık geçmişe sahip olan Soğanlı bebekleri, bölgedeki birkaç evde iplik ve bez kullanılarak yapılıyor. Soğanlı bebekleri, 10 ile 30 TL arasında satılıyor.

Soğanlı Örenyeri'nin birkaç kilometre uzağında başlayan Kapadokya bölgesinde ise yeraltı şehirleri ile ünlü Derinkuyu beldesi bulunuyor.

Geçmiş Zaman Olur ki...

Geçmiş Zaman Olur ki...

Geçmiş Zaman Olur ki...

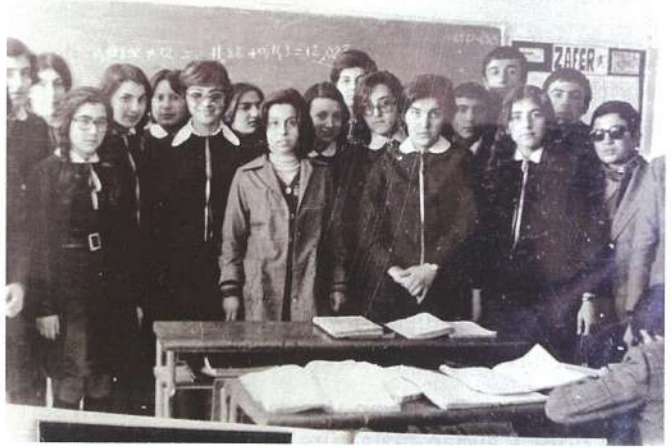
Geçmiş Zaman Olur ki...

KAYSERİ LİSESİ 126. GURUR YILI

Geçmiş Zaman Olur ki...

1500 YILLIK LEZZET: PASTIRMA

Tarihi yüzyıllar öncesinde Orta Asya Türklerine kadar uzanan pastırma, kendisine anavatan seçtiği Kayseri'de lezzet geleneğini sürdürüyor.

Pastırmanın tarihi yaklaşık bin beşyüz yıl öncesine kadar dayanıyor. Bu kaynaklara göre, Orta Asya'da sefere çıkan Türkler, yanlarına aldıkları tuzlanmış etleri, atların eğrinin altında veya bacaklarıyla sıkıştırarak, uzun süre bozulmadan koruyabiliyorlardı.

Türklerin göçü ile Orta Asya'dan Anadolu'ya gelerek kendisine anavatan olarak Kayseri'yi seçen pastırma, tarih serüveni içinde daha profesyonelce yapılarak günümüze kadar varlığını sürdürüyor.

Küçükbaş hayvan etlerinden de yapılabilen pastırma, daha çok sığır etinden yapılıyor. Teknolojinin gelişmesi ve makineleşmenin hayatın her alanına girmesine rağmen pastırma, halen geleneksel yöntemlerle yapılıyor.

Etin seçiminden başlayan yapım süreci, mevsim şartlarına göre 1 aydan fazla sürebiliyor. Kesimden sonra dinlendirilerek pastırmalık kısımları seçilen etler, şekil verildikten sonra iplere geçiriliyor. Tuzlanarak, bir süre bekletilen pastırmalık etler, yıkandıktan sonra ağırlık altında preslenerek, içindeki kan ve tuzlu sudan arınması sağlanıyor. Açık havada kurutulan etler, 1-2 gün çemene yatırılıyor. Yeniden kurutma işlemine tabi tutulan etler, çemenle kaplandıktan sonra yeniden kurularak tüketime hazır hale getiriliyor.

-ERCİYES'TEN GELEN LEZZET-

Kayseri pastırmasına kurutma işlemi sırasında Erciyes'in doğal esintisinin lezzet verdiğine inanılıyor. Çeşitli aşamalarda güneşte ve gölgede kurumaya bırakılan

pastırmalık etler, daha çok yaz mevsiminde üretiliyor.

Kayseri'nin iklim özellikleri nedeniyle havanın gündüz sıcak, gece serin olması pastırmanın kuruması için elverişli ortam oluşturuyor.

Kayseri'de pastırma üreticilerinin bulunduğu Karpuzatan bölgesinde, yeraltından çıkan suyun içeriğindeki nitrat oranının yüksek olmasının da, pastırma ve sucuğun lezzetini artırdığı düşünülüyor.

Orta büyüklükteki bir sığırdan 19, büyük bir sığırdan ise 26 çeşit pastırma elde ediliyor. Etin alındığı kısma göre 15-16 çeşit pastırma üretiliyor.

Kuşgözü ve sırt ekstra kaliteli, bohça, kenar, şekerpare, but, mehle, omuz ve kürek pastırması ikinci sınıf, bacak, döş, etek, kavram, meme, kelle ve dil gibi isimler alan pastırmalar ise ikinci sınıf olarak kabul ediliyor.

Pastırmanın geleneksel lezzetinde çemeni de ayrı bir yer tutuyor.

Pastırmalık etin üzerine kaplanan çemen, ete pastırmanın geleneksel lezzetini verdiği gibi aynı zamanda etin gereğinden fazla kurummasını önüyor, etin hava ile temasını keserek bozulmasını engelliyor ve etin üstündeki yağların oksitlenerek acılaştırmasının önüne geçiyor.

Daha önce, evlerin damlarında insanların ürettiği pastırma, her ne kadar geleneksel lezzetini sürdürse de artık evlerden ziyade işletmelerde üretiliyor.

Kayseri'de 3-4 büyük firmanın yanı sıra 8-10 küçük firma pastırma üretimi yapıyor. Pastırmanın kilosuna kalitesine göre 30 liradan 60 liraya kadar değişen fiyatlarla satılıyor.

Geçmiş Zaman Olur ki...

-PASTIRMA YAZI-

Kasım ayında hava sıcaklıklarının geçici olarak bir süre artması "Pastırma yazı" olarak adlandırılıyor. Pastırma yazı yaşanan dönemde hava sıcaklıkları gündüz 25 dereceye kadar çıkarken, gece özellikle sabaha karşı eksi 2-5 dereceye kadar düşüyor.

Pastırma yazının bu özelliği nedeniyle kurumaya alınan pastırmalık etler, ani ısı değişimi sonucunda daha uzun sürede kuruyup daha lezzetli hale geliyor.

Bu nedenle, Kasım ayında pastırma yazı olarak adlandırılan dönemde yapılan pastırmaların daha lezzetli olduğu ifade ediliyor.

-PASTIRMANIN KARDEŞİ: SUCUK-

Kayseri denince akla gelenlerin başında pastırmanın yanı sıra sucuk da geliyor. Tarihi pastırma kadar eski olmasa da sucuğun kökeni konusunda çok net bilgiler yok. Ancak, sucuk da pastırma gibi etin bozulmadan saklanarak tüketilmesi mantığından hareketle yapılarak günümüze kadar geleneksel lezzetini sürdürüyor.

Tarlada çalışan insanların bozulmaması için eti kıyma haline getirilerek bolca baharatlamaları ile ortaya çıkan sucuk, Kayseri'de tıpkı pastırma gibi binlerce yıldır geleneksel lezzetini sürdürüyor.

Pastırmadan farklı olarak, geleneksel yöntemlerden ziyade günümüzde teknolojik imkanlarla üretilen sucuk, modern tesislerde el değmeden üretiliyor.

Siğirın pastırma için seçilen kısımlarının dışında kalan etler, baharatlanarak kıyma haline getiriliyor. Daha sonra bağırsakların içine doldurulan kıyma, fırınlarda pişirilip soğumaya bırakıldıktan sonra sucuk haline geliyor.

Sucuğun geleneksel lezzetinde en önemli kısmı baharat oluşturuyor. Sucuk için kıymaya kırmızı biber, kimyon, karabiber, tarçın, zencefil, havlucan, yenibahar ve karanfil çeşitli baharatların yanı sıra tuz ve sarımsak katılıyor.

Pastırmadan farklı olarak, işletmelere ilaveten halen

özellikle Kurban bayramlarında evlerde sucuk yapılıyor. Dana etinden yapılan Kayseri sucuğunun kilosu 20-28 liradan satılıyor.

-EVLİYA ÇELEBİ DE ÇOK BEĞENMİŞ-

Seyahatnamesinde Kayseri'ye de geldiği anlaşılan Evliya Çelebi, şehrin çarşıları ve hanlarının yanı sıra, kimyonlu siğir pastırmasını miskli et sucuğunu (mis kokulu) çok beğendiğini de anlatıyor.

Evliya Çelebi'nin Seyahatname'sinde, "Melukat ve imalat-ı has beyaz ekmeği, lavaşa yufkası, katmerli böreği, matbah baharlı böreği, lahm-ı kadit namı ile şöhet bulan kimyonlu siğir pastırması ve miskli et sucuğu hiçbir yerde yoktur. İstanbul'a hediye olarak gider" diye övdüğü Kayseri pastırması tarihten günümüze dünya çapındaki haklı ününü sürdürüyor.

Geçmiş Zaman Olur ki...

Kayseri Büyükşehir
Belediyesi

03.

Kayseri

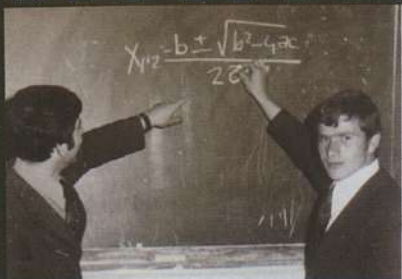
12-20 EKİM
2019

Kayseri
Dünya Ticaret Merkezi
Ziyaret Saatleri:
10.00-21.00

kayserikitapfuari.org

KİTAP FUARI

Geçmiş Zaman Olur ki...

Kayseri Manileri

Erciyes'ten yel eser
Buzu soluğum keser
Babam da zalim çıktı
Her gün bir dünür küser

Erciyes'te duman var
Pastırmada çaman var
Hapsetmeyin evlere
Kızlarda da bir can var

Erciyes'ten su içtim
Türkmen'inden kız seçtim
İstedim vermediler
Ordan gurbete göçtüm

Dağlar duman içinde
Sözüm harman içinde
Ben bir adam yitirdim
Kayseri'nin içinde

Tekir'de açar güller
Güller bülbülün ister
Kemâle erdim ana
Beni şu oğlana ver

Çizmem sarı sahtiyan
Ağlar halimi duyan
Aşkınla verem oldum
Sen de Erciyes'te yan

Gözlerin mavi mine
Vuruldum perçemine
Aşkın beni çevirdi
Aslı'nın Kerem'ine

Eni kenar bitmiyor
Çividisi yetmiyor
Şu halılar çıkmalı
Kızlar gelin gitmiyor

Halı dokurum halı
Bitmiyor gâvur malı
Şu halılar çıkmalı
Kızların benzi sarı

Vur tarağı inlesin
Alem seni dinlesin
Halının direzine
Koy başını serinlesin

Sabahdır ezana bak
Kabrimi kazana bak
Azrailin suçu ne
Defteri yazana bak

Ayrıldım gülüm senden
Saçı sümbülüm senden
Dağlar araya düştü
Kesildi yolum senden

Kuyunun kapakları
Çınarın yaprakları
Gurbetteki yârimin
Çınlasın kulakları

Eli elcekli gelin
Kolu kolçaklı gelin
Oğlanı ben doğurdum
Çilpi bacaklı gelin

Tesbihine mercanım
Neren ağrıyor canım
Cesette bir canım var
Satar sana harcarım

Kayalar karda kaldı
Bülbüller zarda kaldı
Gönül kapım kilitli
Anahtar yârda kaldı

Ateş oldum külüm yok
Bülbül oldum dilim yok
Ben senden ayrılmalı
Ağlamadık günüm yok

Kaya gibi horasan
Yârimin adı Hasan
Onu bana verseler
Yok olur cümle tasam

Lokman dünya hiç demiş
Ektiğini biç demiş
Dertli zoru görünce
Geç yiğidin geç demiş

Halıyı kestim saçak
Üstüne koydum bıçak
Çıkmaz olsun bu halı
Kızlar verem olacak

Camilerden hû gelir
Mermer taştan su gelir
Allah Allah diyelim
Elimizden ne gelir

Mendil yaptım köşeli
İçi çiçek döşeli
Hiç akşam da olmuyor
Senden ayrı düşeli

Saçımda siyahım var
Kız sende bir âhım var
Kalbim çok sevdi seni
Benim ne günahım var

EVLIYA ÇELEBİ'NİN KAYSERİ HAKKINDA VERDİĞİ İLGİNÇ BİLGİLER

Evliya Çelebi, 17. Yüzyılda yaşamış, dünya çapında bir seyyahdır. Kırk yıldan fazla bir zaman Osmanlı Ülkesini gezmiş ve gezip gördüğü yerler hakkında on ciltlik devasa "Seyahatname"yi yazmıştır....

1648 yılında Şam'a düzenlediği bir seyahatin dönüşünde 1649 yılında Kayseri'ye uğramıştır. Kayseri hakkında Evliya Çelebi'nin verdiği bilgiler Seyahatname'nin 3. Cildinde yer almaktadır. Evliya Çelebi, 363. Yıl öncesinde Kayseri'deki sosyal hayat ve şehrin yapısı hakkında detaylı bilgiler vermiştir.

ŞEHRİN KURUCUSU

Evliya Çelebi, şehrin ilk kurucusu Zekeriya Aley-hisselam zamanında yaşamış olan Kayzer (Kral) Erciş'tir diyor. Erciş adının Erciyes dağının da adı olduğunu ifade ediyor. Ona göre Erciş, bilinmeyen âlemin askerleri demekmiş.

KAYSERİ KALESİNİN İÇİNDE ALTI YÜZ, DIŞINDA BİN EV VAR

Evliya Çelebi, Kayseri Kalesinin Rum hükümdarlarından kaldığını ancak kaleyi bu hâle getiren ve güzelleştirenlerin Danişmentliler olduğunu söyler.

Çelebi, 1649 yılında Kalenin içinde altı yüz hane ev olduğunu söylüyor. Kalenin dışında ise bin kadar iki katlı ve ahşap ev var demektedir. Kalenin beş adet kapısı olduğunu ifade eder ve bu kapıların isimlerini sayar: Boyacı Kapısı, Kışıkapı, Asarönü Kapısı, Pazar Kapısı, Sivas Kapısı.

ŞEHRİN ÇARŞILARI

Evliya Çelebi, Kayseri Kalesi ve civarında birçok çarşı bulunduğunu belirtir. Arpacılar Çarşısı, Kazancılar Çarşısı, Samurcular Çarşısı, Saraçhane, Haffafhane, At Pazarı, Koyun Pazarı, Debbağlar Pazarı, Odun Pazarı...

Kapalı Çarşıdan övgüyle bahseden Çelebi, Bursa ve Edirne gibi Kayseri'nin de Osmanlı'nın önemli şehirlerinden biri olduğunu Kapalı Çarşının bulunmasına bağlıyor. Tabii ki büyük ve zengin tüccarların alışveriş yaptığı Bedesten ise Kayseri için çok önemli bir merkezdir.

KAYSERİ'DE AHİLERLE PAZARLIK YAPILAMAZ

Kayserililerin pazarlıkçı olduğu yönünde halk

arasında ifade edilen sözleri duymuşunuzdur. Çelebi, Seyahatname'de bu konuya da açıklık getiriyor. Kayseri'de Müslüman esnaflarla, yani ahillerle pazarlık etmek imkansız imiş. Çünkü, ahilik sistemine göre, bir ahi malını satarken fahiş fiyat uygulayamayacağı için pazarlığı asla kabul etmez ve teklif edene de "ben bu kadar alçak bir adam mıyım ki pazarlık teklif ediyorsunuz" dermiş. Halbuki, Ermeni, Rum ve Yahudi esnaf ile her türlü pazarlık yapılabiliyormuş.

KAYSERİ'NİN HAYIRSEVERLİĞİ

1611-1682 yıllarında yaşayan ve 1649 yılında Kayseri'ye gelen ünlü seyyah Evliya Çelebi, o yılların Kayseri'sini anlatırken Kayseri'deki camileri, sarayları, medreseleri, tekkeleri, hanları, hamamları, çeşmeleri sayarken Kayseri'de birçok vakfın ve hayırseverin de varlığını haber veriyor. Şehrin 363 yıl önce de aynı vasıflara sahip olduğunu öğreniyoruz.

KAYSERİ'NİN BEYAZ UNU, SUCUĞU VE PASTIRMASI

Evliya Çelebi, Kayseri mutfağı hakkında da önemli bilgiler verirken işe beyaz undan başlıyor. Kayseri'de üretilen buğdaydan elde edilen beyaz undan Kayserililer beyaz ekmek yapıyor ki ilk övgüyü bu ekmek alıyor. Sonra bu beyaz un sayesinde türlü türlü börek ve çörek yapıyorlar ki, o tarihte Kayseri'de sıra sıra dükkan var ve hepsi de börek, çörek, yufka, katmer çöreği, baharatlı börekler yapıyorlar.

Asıl şöhret ise 362 yıl önce de sucuğa ve pastırma veriliyor. Evliya Çelebi "kimyonlu ve baharatlı et sucuğu" ve "sığır pastırması" hiçbir yerde bulunmaz diyerek Kayseri'nin o tarihte de sucuk ve pastırmada birinci oluşunu tescillemiş oluyor.

Hatta Çelebi'nin anlattığına göre, sucuk ve pastırma genellikle Osmanlı payitahtına hediye olarak gönderilmiş. Bugün de aşağı yukarı durum aynı değil mi? Bugün de devlet erkanına, ileri gelenlere Kayseri'den paket paket pastırma ve sucuk gitmiyor mu? O gün de durum aynı demek ki...

"KAYSERİ SAHTİYANI GİBİ GICIR GICIR ÖTÜYOR"

Evliya Çelebidiyor ki: "Bu şehirde yaz ve kış kar yağar, toprak sulanır. Yetmiş yedi çeşit tahıl ve sebze yetiştirilir." Bu kadar bereketli topraklarda elbette tarım gibi hayvancılık da önemlidir ve bu güzel dağ otlarından beslenen hayvanların, mese-

la keçilerin derilerinden debbağlar altın sarısı gibi bir sarı sahtiyani üretirlermiş. Halk ağzında "Kayseri sahtiyani gibi gıcır gıcır ötüyor" sözünün bir atasözü gibi kullanıyor olmasının sebebi de böylece anlaşılıyor.

KAYSERİ'NİN HAVASINI KOKLAYAN CENNET RÜZGARINI KOKLAMIS GİBİ OLUR

Sürekli olarak Kayseri'nin havasını övgüyle gündeme getiren Evliya Çelebi, söylenebilecek en güzel söz şu şekilde söylüyor: "Seher vakti kalkan bir kimse (Kayseri'nin) havasını koklayınca, cennet rüzgarı koklamış gibi olur." Çelebi'ye göre Kayseri'nin havasının bu kadar güzel oluşunun sebebi, şehrin Erciyes dağının eteklerinde oluşudur.

KAYSERİLİLER YÜZ, YÜZ ALTMİŞ YIL YAŞARLAR

Evliya Çelebi, Kayserililerin uzun ömürlü olduklarını ifade ediyor ve bunun sebebinin de Erciyes dağının eteğinde yaşamalarına ve Kayseri'nin havasının soğuk oluşuna bağlıyor. "Halkı zinde olup kimi yüz, kimi yüz altmış yaşlarına kadar yaşarlar" derken yüz yaşını alt sınır, yüz altmış üst sınır olarak mı kokuyor bilinmez ama Evliya Çelebi, Kayseri insanı için, siyah püskürtme benlidirler, dinç ve güçlüdürler, çocukları erken sakallanır ve hemen avcılığa başlarlar diyerek gözlemlerini sürdürmektedir.

KAYSERİ HALKI TÜRKÇE KONUŞUR

Evliya Çelebi, Kayseri halkının ileri gelenlerinin Arapça ve Farsça konuştuklarını söylüyor. Halkın ise tamamen Türkçe konuştuğunu, Rumca ve Kürtçe gibi dilleri bilmediklerini, "atla bire, gel bire" gibi ifadeler kullandıkları ifade ediyor.

KAYSERİLİLERİN TİCARİ ZEKASI DÜŞÜK OLANLARI OKUTTUKLARI DOĞRU DEĞİLMİŞ

Evliya Çelebi, fıkralardaki fantezilerin tam tersine Kayserililerin zeki kimseler oldukları için eğitime düşkün olduklarını yazıyor ve bunu da şöyle ifade ediyor: "Şehrin kışı şiddetli olduğundan halk öğrenimle uğraşır. Zeki kimseler oldukları için şair ve yazarları pek çoktur." Yani Kayseri'nin tarihte makarr-ı ulema olan adına belki de makarr-ı şuara'yı ekleyebileceğimiz sözlere yer veriyor.

Yani Kayserililerin zekası düşük olanları okuttukları gibi sözlerin sadece fıkraların fantezisi olduğu gerçeği de ortaya çıkmış oluyor. Hele hele okumam yazmam yok ama Kayseriliyim fantezisini, bu kadar medrese ve tekkenin bulunuşu o tarih için doğrulamıyor.

EVLİYA ÇELEBİ KAYSERİ'NİN MANEVİ MİMARLARINI SAYIYOR

Kayseri'de o kadar çok isim var ki hepsi de şehrin manevi mimarları diyebileceğimiz şahsiyetler ve onların ziyaret yerleri var. Maalesef ki bugün birçoğunu kabrinin yeri de unutulmuş. İşte Çelebi'den küçük bir liste sunalım:

1. Seyyid Burhaneddin Muhakkik-i Tirmizî
2. Muhammed Hanefi bin Emirü'l- Müminin
3. Şeyh Rükneddin Sincanî
4. Şeyh Evhadüddin Kirmânî
5. Şeyh Şerefüddin Musûlî
6. Şeyh Hasan Kayserî
7. Şeyh Seyyid-i Şerif
8. Şeyhü'l-Himmetü'l-Hulvânî
9. Şeyh Rûzbehan Baklî
10. Şeyh Nurbahş Kâmurânî
11. Şeyh Molla Tatar
12. Hazret-i Davud u Kayserî
13. Sultan Melik Mehmet Gazi
14. Şeyh İbrahim Tennuri
15. Arslan Dede
16. Şeyh Fethullah-ı Tennuri
17. Şeyh Ahmet Tiyranî
18. Şeyh Hazret-i Hâmid İbn Musa el Kayserî
19. Abdi Dede

KAYSERİ'DEKİ BEKTAŞİ TEKKELERİNİ DE HABER VERİR

Evliya Çelebi, Kayseri'nin o tarihlerde Bektaşilerin de önemli merkezlerinden biri olduğunu haber veriyor. Özellikle Seyyid battal Cafer Gazi Tekkesi ile yine şehrin merkezinde yer alan Kalenderan Tekkesine ve Yılanlı Dağının eteklerindeki Koyun Baba Tekkelerine işaret ederek Bektaşî öğretilerinin buralarda yapıldığını ifade ediyor.

KAYSERİ'DE O TARİHTE HAFTADA İKİ DEFA SEMA AYİNİ YAPILIRMIŞ

Evliya Çelebi, Kayseri'de Mevlana hazretlerinin adını taşıyan "Celaleddin Rumi Asitanesi" denen bir yapıdan bahsediyor. Diyor ki: "Bu bir Mevlevihanedir. Her zaman bilgin, fakir –fukara kimselerle doludur. Haftada iki defa Mevlana ayini yapıp semâ ve Sâfâ ederler. Bu tekkenin bahçe kapısı önünde bir çeşme vardır. Bütün dervişler buradan abdest alıp su içerler. Tekkenin içinde oda ve sofralar olup mutfak, semahane ve çalgı odası bulunur. Bu tekke Mevlana'nın Hocası Seyyid Burhaneddin Tekkesi'dir."

ÜNLÜ ARAP ŞAİRİ İMRÜ'L-KAYS'IN MEZARI ALI DAĞINDADIR

Evliya Çelebi, Kayseri'de 103 adet gezinti ve eğlence yeri olduğunu yazıyor. Özellikle Hisarcık'ın kirazının meşhur olduğunu söyledikten sonra Ases Dağı dediği Ali Dağı'nda ise ünlü Arap Şairi İmrü'l-Kays'ın mezarının olduğunu ifade ediyor. Rivayete göre, Müslümanları şikayet için Roma Topraklarına gelen İmrü'l-Kays, bu topraklarda eceliyle ölmüş ve buraya defnedilmiş.

ERCİYES DAĞINDA HAŞERAT OLMAZ

Evliya Çelebi'nin iddialı sözlerinden biri de bu olmuştur. Çok net bir şekilde, bu dağda asla yılan, çıyan, akrep ve zehirli hayvanlar yoktur diyen Çelebi, bunu da çeşitli deliller sunarak ispatlamaya çalışır: "Bu dağda ricalü'l-gayb makamı olduğu için haşerat bulunmaz." Der. Ona göre, Baba Ruten Hazretleri ki bahçıvanların piri imiş ve bu dağda oturmuştur. Asıl adı Ebû Zeyd Hindî olan bu zat aslen Hintli olup bu dağda yalnız başına bir ömür sürmüştür.

Çelebi'nin bir başka delili ise taa Hz.Yahya dönemine uzanıyor. Bu dönemde Kayseri'de yaşayan Flaska adındaki bir filozof dağa çıkıp yetmiş adet haşerat şeklini bir sütuna çizip tılsım yapmış. O yüzden haşerat ve zehirli hayvan bu dağda yokmuş.

Aslında bir gerçekliği söylemeden de edemez Evliya Çelebi, yaz ve kış buzulları eksik de değildir diyerek, aslında haşeratın neden olmadığına bir işaret daha gönderir.

SONUÇ

Evliya Çelebi, bazı bilgileri abartmış diyebilirsiniz. Ama o devri düşünmenizde fayda vardır. Asker hikayeleriyle büyüyen bir Osmanlı Beyefendisi ve üslubunu birazcık tatlandırmanın yazdıklarının daha etkili kılacağını düşünmüş olabilir.

Bunlar bir yana, Kayseri hakkında anlattıkları elbette emsalsiz bir kaynaktır ve birçok bilim alanını doğrudan ilgilendiren bilgileri ve gözlemleri bize sunmuştur.

Peygamberimizi rüyasında görüp "şefaathat ya Resullah" diyecek yerde dili sürçüp "seyahat ya Resullah" diyen ve bu dileği kabul olan Evliya Çelebi'nin bugün "Seyahatname" adlı on ciltlik devasa eserine paha biçilemiyor. Bu özelliği ile Dünya Edebiyatının da en seçkin eserlerinden birini meydana getirmiştir ve biz onun Rabbin rızasına ve peygamberin şefaathatına nail olmasını diliyoruz.

HERAKLES LAHİTİ

Yunan mitolojisinde Herakles, Roma Mitolojisi'nde ise Herkül olarak bilinen mitoloji kahramanı, Zeus ile Miken kralının kızı Alkmene'nin oğludur. Herakles'in Zeus'un çocuğu olduğunu anlayan Hera onunla sürekli uğraşmış ve ölümüne neden olmuştur.

Herakles, Yunan mitolojisinin en sevilen be en ünlü kahramanlarından biridir. Roma Mitolojisi'nde ise Herkül olarak bilinir. Homeros efsanesine göre Thebai'de doğmuştur. Babası Zeus, annesi de Tiryns kralı Amphitryon'un karısı Alkmene'dir. Alkmene'ye aşık olan Zeus ona kocası kılığında yaklaşmış ve ondan bir çocuğu, Herakles olmuştur. Herakles gençliği ve tüm yaşamı boyunca birbiri ile zıt iki etki altında kalmıştır. Zeus'un hoşgörüsü ve sevgisi ile Zeus'un karısı Hera'nın düşmanlığı, hatta nefreti.

Herakles doğduğu günden itibaren tanrısal bir kuvvete sahiptir. Hera'nın gönderdiği iki büyük yılanı öldürdüğünde henüz birkaç günlük be-

bektir. Herakles üstün bir eğitim görmüştür. En iyi yaptığı işler ok atmak, araba kullanmak ve güreşmektir. 18 yaşına geldiği zaman Kitharion ormanlarında yaşayan ünlü canavarı öldürmüştür. Kendisine ödül olarak Thebai kralının kızı Megara verilmiştir. Bu kızdan üç oğlu olmuştur. Hera işe karışarak Herakles'i çıldırtmış, Herakles'te karısını ve çocuklarını öldürmüştür. Suçlarından arınması için Miken kralı Eurystheus'un hizmetine girip, onun her istediğini yapması gerekmiştir. Kralın Herakles'e yaptırdığı 12 işe mitolojide Herakles'in 12 görevi veya işleri denir.

Lahit

Lahit semerdam şeklinde kapaklıdır. Tepe ve köşe akroterleri palmet şeklindedir. Kapağın üzeri yassı kiremitlerle süslüdür. Kapak üzerinde aslan başı çörttenler bulunur. Lahdin teknesi üzerinde yer yüksek kabartma figürler, lahdin iki uzun bir kısa yanını çevreler.

Diğer kısa yanda ise iki kanatlı, öteki dünyayı sembolize eden lahtin kapısı yer alır. Kapının her iki

tarafında yas tutan, Frig külaklı Dioskurlar mezara bekçilik etmektedir

Herakles ilk sahneden itibaren fizyolojik değişimler gösterir ve yaşlanma süreci sırasıyla izlenebilir. Öteki dünyayı sembolize eden kapının bulunduğu yüzün sağında yer alan uzun yüzde e diğer yüzlerde Herakles'in yaptığı 12 işi sırasıyla anlatılmaktadır.

Herakles Lahdi`ndeki betimlemeler

1. Nemean Aslanı'nı öldürüp, derisini yüzmek

İlk görev, Argos yaylasının kuzeyinde, Apeas Dağı yamaçlarında, o ana kadar hiç bir silahın yaralayamadığı Nemea kasabası aslanının öldürülmesi idi. Yol üzerinde, oğlu aslan tarafından öldürülmüş Molorkhos adında fakir bir köylünün evinde kaldı. Zavallının tek koyununu kendisi için kesmesini engelleyerek oğlunun öcünü alacağına söz verdi. Ekhidna ile köpek Orthros'un oğlu olan canavarın gerçekten kılıç, ok, sopa gibi silahlarla öldürülemediğini görünce onu inine sürerek boğdu. Devasa leşini sırtında Mycenae'a kadar taşıdı. İhtiyatlı bir adam olan Kral onu kent kapısından içeri almadı; yeni yönergelerini uzaktan seslenerek verdi.

2. Lerna gölündeki Hydra'yı öldürmek

İkinci olarak, Argos'un güneyine gidip, Ekhidna ile Typhon'un kızı olup, burada Lerna bataklığında yaşayan Hydra isimli, köpek bedenli, dokuz yılan başlı bir canavarın öldürülmesi görevi verildi. Herakles, Athena'nın verdiği bilgiye uyarak ateşli oklarla su yılanını bataklığından çıkardı; ama canavarın öldürülmesi olanaksız görünüyordu; çünkü başlardan biri ölümsüzdü; diğerlerinin de yok edilmesi pratikte olanaksızdı; Herakles bu başlardan birini kestiğinde yerine iki yeni baş hasil oluyordu. Bu konuda imdadına ikiz kardeşi Iphikles'in oğlu lolaus yetişerek, ona kızgın bir dağlama demiri getirdi. Herakles, canavarın bir başını keser kesmez bu demirle kesiği dağlayıveriyordu. Sona kalan ölümsüz başı ise büyük bir itina ile Eleon yolu üzerindeki ağır bir kayanın altına gömdü.

Herakles Lahdi`ndeki betimlemeler

3. Artemis'in kutsal hayvanlarından Kyreneia Geyiği'ni yakalamak

Üçüncü işi, Artemis'e adanmış olup Kerynitia

ormanlarında yaşayan altın boynuzlu bir erkek geyiği canlı olarak Krala getirmektir. Onu kolayca öldürebilirdi ama canlı getirmek üzere takibe alıp sonunda bir ağ ile yakalaması tam bir yılını aldı. Yolda karşılaştığı Artemis, kendisine adanmış geyiği öldürdüğü için onu azarladı; o da pişmanlık sınavı gereği yaptığı bu iş için özür diledi.

4. Erymanthian dağında yaşayan büyük yaban domuzunu ağla tutmak

Dördüncü olarak, Erymanthus Dağındaki ininde ömrünü geçiren, Psophis köylülerinin hasadını tahrip eden koca bir yaban domuzunu ele geçirecekti. Yolda Lapith toplulukları arasından geçerken Silenos'un oğlu Kentauros Pholos'un evinde konuk kaldı. Burada karşılıklı içtikleri çok yıllanmış şarabın kokusunu duyup gelen başka Kentaurolarla yapılan kavgada, birçok Kentauros yanında çok yakın arkadaşı Kheiron'u da Hydra'nın zehirli kanına bulaşmış oku ile kazala yaraladı. Ölümsüz Kheiron ne ölebiliyor ne de acısı dinliyordu; çaresiz kalarak ölümsüzlükten vazgeçmek zorunda kaldı. Ev sahibi Pholos da zehirli oklardan birini ayağına düşürerek canını yitirdi. Derin bir üzüntüye kapılan Herakles büyük bir hırsla domuzun peşine düştü; durup dinlenmeden onu kovaladı; sonunda bitkin düşen hayvanı yoğun kar yığınlarına sürükleyerek tuzağa düşürüp yakaladı.

5. Augias'ın ahırlarını bir günde temizlemek (iki büyük ırmağın yataklarını değiştirip ahırlardan geçirerek)

Beşinci işi, Elis hükümdarı Augeias'ın, otuz yıl boyunca temizlik görmediği için çıkardığı murdar kokulardan yanına hiç yaklaşamayan bin büyük başlık hayvanın barındığı ahırlarını bir günde temizlemektir (bugün batı dillerinde çok bakımsız bırakılan ahırlara "Augeian ahırları" benzetmesi yapılır). Herakles ahırların konumuna göre ters yönlerdeki Alpheos ve Peneios denilen iki ırmağın yataklarını çevirip ahırlara sevk ederek korkunç bir girdap yarattı ve ahırlar bir anda temizlendi. Bunu yapmadan önce, hizmeti karşılığı kendisine sürünün onda birini bağışlama sözü vermiş olan hükümdar, bu işin zaten Herakles'in görevi olduğu gerekçesi ile sözünden döndü; Herakles'in ısrarı ve anlaşmazlığın mahkemeye görülmesini talep etmesi üzerine hem onu hem de ona arka çıkan oğlu Phyleus'u Elis'den kovdu.

6. Stymphalos'da yaşayan ve o bölgedeki insanların rahatını kaçıran kuşları Athena'nın yardımıyla kovmak

Sırada, Arkadia'da yalçın dağlarla çevrili vadideki kent Stymphalos'daki, halkın başına bela olan, çekirge sürüsü gibi kalabalık, gagaları, pençeleri tunçtan, tüylerini ok gibi fırlatan kuşların (Ornithes Stymphalides) sürülmesi ya da itlafı vardı. Onları da Athena'nın verdiği, Hephaistos yapısı bir çift kastanyet'in çıkardığı korkunç gürültülerle kaçırttı ve Tanrıça ile birlikte vurmaya başladılar.

7. Girit'e gidip Poseidon'un Minos'a verdiği azgın Girit Boğası'nı getirmek

Poseidon'un Girit kralı Minos'a kurbanlık olarak verdiği fakat olağanüstü güzel olduğu için kurban etmeye kıyamadığı boğaya Kraliçe Pasiphae'nin aşık olmuş ve birlikteliklerinden Minotauros'un doğmuştu. Poseidon buna öfkelenmiş Minos'a armağan ettiği boğayı korkunç bir canavar haline getirdi. Herakles'e verilen yedinci iş bu boğanın yakalanması idi. Herakles boğayı gemiye bindirip Mykenae'ya getirmiş ancak kral Eurytheus boğayı Hera'ya adayıp salıvermiştir.

8. Troya kralı Diomedes'in insan eti yiyen kısıraklarını yakalamak

Tydeus'un oğlu, Troya savaşının Akalı kahramanlarından Trakyalı Kral Diomedes' insan yiyen kısıraklarını getirme işini, önce bu yiğidi öldürerek halletti; sahiplerini yitirince uysallaşan hayvanları yönetimine aldı.

9. Amazonlar kraliçesi Hippolyta'dan kemerini almak

Amazonlar savaşçı kadınlar topluluğudur. Savaş sırasında kolaylıkla yay çekebilmek için bir memelerini keserlermiş; bundan dolayı "A-Mazon = Memesizler" adını almışlar (A-mazos=memesiz). Onlara savaşçı niteliği kazandıran da Kraliçeleri Hippolyta'nın tılsımlı kuşağı imiş. Herakles'in dokuzuncu görevi bu kuşağı, Eurystheus'un kızı Admete'ye sunmak üzere getirmek olmuş. Kraliçenin nazik konukseverliği sayesinde bu iş kolaylıkla kotarılmış ki; bu başarılarından deliye dönen Hera, Amazonları Herakles'in, gemisini ziyarete gelmiş kraliçelerini kaçıracağı fesadı ile kışkırtmış. Amazonlar kıyıya doğru saldırıya geçince, Herakles bu saldırının Hippolyta'nın emriyle yapıldığını zannederek zavallı kadını hemen öldürmüştü; diğer

lerini de püskürterek denize açılmış.

10. Okeanos'un bir adasında bulunan 3 gövdeli dev Geryoneus'un sığırlarını çalmak

Onuncu macerası, Akdeniz'in batı ucundaki Erythia adasında yaşayan üç bedenli, dört kanatlı canavar Geryoneos'un (adının sözlük anlamının, dehşet saçan sesler çıkardığı için "uluyan" ya da "Yeryüzündeki Orion" olduğu sanılıyor) çaldığı büyük baş sürüsünü geriye almak oldu. Adaya yaklaştığı sırada boğazın iki yakasında (Septe ve Cebelitarık bölgelerinde) dimdik yükselen Abila ve Kalpe tepelerini görmüştü; bu gezinin anısı olarak bu tepelere "Herakles'in Sütunları" denilen sütunları dikti.

11. Hades'in ölümler ülkesini koruyan Cerberus adlı köpeği yeryüzüne çıkarmak

Sonuncu sınav ise hepsine tüy dikti. Theseus'u "Bellek Yitimi Koltuğu"ndan kurtardığı Yeraltı Dünyasına gidecek, üç kafalı köpek Kerberos'u getirecekti. Hades, ona silahsız olması kaydı ile giriş izni verdi. O da sadece elleri ile köpeği yakalayıp Mykenae'a kadar taşıdı

12. Hesperidler'in altın elmalarını getirmek

O ana kadar geçirdiği en çetin sınav, nerede olduğunu bilmediği Hesperid Bahçelerinin Altın Elmalarını getirmek olan onbirincisi olmuştu. Düşüncesine göre en kestirme yol elmaları, Hesperidlerin babası, sırtında Gökkubbeyi taşıyan, Atlas'dan istemektir (Atlas'ın sözcük anlamı da yük taşıyan, tahammül eden, cesaret eden'dir). Bunun için ona, elmaları getirmek üzere ayrıldığında Gökyüzünün yükünü kendisinin devralması gibi cazip bir öneri de sundu. Atlas döndüğünde, elmaları ona vereceğine kendisinin Eurystheus'a kendisinin götüreceği için yükü bir süre daha tutması gerektiğini söyledi. Bu köylü kurnazlığına çok bozulan Herakles de bir oyuna başvurdu: "O zaman, çok ağrıyan kulunçlarıma bir masaj yap da yükü daha rahat taşıyayım." dedi; bereket Atlas çok böndü, masaj yapmak üzere elmaları yere bırakır bırakmaz Herakles de kendi yükünü devirip, elmaları aldı, kaçtı.

KAYNAKÇA: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Kayserinin merkezinde heybetli güzel Atatürk heykeli

Kayseri Cumhuriyet Meydanı'nda bulunan Atatürk heykeli dikdörtgen şeklinde yüksek bir kaide üzerine oturtulmuştur. Heykelin yapımı için yarışma açılmış, halk tarafından seçilen maket yarışmasını, Heykeltıraş Haluk Tezozar kazanmış ve heykelin kalıbı kendisi tarafından hazırlanarak Zonguldak Ereğli Demirdöküm Çelik Fabrikasında bronz dökümü yapılmıştır.

1983 yılında çalışmaya başlanılmış ve 19 Aralık 1984'de Atatürk'ün Kayseri'ye gelişinin yıldönümünde açılışı yapılmıştır. Heykelin mali yönü İl Kültür Müdürlüğü'nün organizesi ile kurulan "Kayseri Atatürk Anıtı Yaptırma Derneği"

ve İl Özel İdaresi desteği ile halkın maddi katkıları ile karşılanmıştır

Atatürk bu heykelde at üzerinde kompozite edilmiştir. Ön ayağı kalkık at üzerinde Atatürk pelerinli ve resmi üniformalı olarak ileriye bakar durumda tasvir edilmiştir. Kaidenin yan tarafına Atatürk'ün Kayserilere hitabesi pirinç levha üzerine yazılmıştır.

Bu heykelin yanı sıra Atatürk'ün ilkelerinin yazılı olduğu, şaha kalkmış at üzerinde bir diğer Atatürk heykeli daha bulunmaktadır.

BİR GEZGİNİN GÖZÜNDEN KAYSERİ İZLENİMLERİ

Saffet Emre TONGUÇ

Geçmişte "Caesarea Mazaca" adıyla Roma eyaletlerinden olan Kapadokya'nın başşehriymiş. 19. – 20. yüzyıl tarihli kimi belgelerde ise "inanılmaz güzellikte bir yer" olarak tarif edilmiş. Şimdilerde ise çoğu kişi için havaalanından Kapadokya'ya giderken kıyısından geçilen bir kent. Kayseri'den bahsediyorum. Şehri çevreleyen yüksek apartman blokları ve uçsuz bucaksız gibi duran endüstri bölgelerinin dışındaki Kayseri'den... İlk bakış görkemli tarihi ile ilgili ipucu vermediğinden, pek çekici gelmiyor. Ama "Anadolu kapıları" Kayseri'ye yolunuzu düşürürseniz; özellikle Selçuklu döneminden kalma eserlerle büyüleyen, lezzetli mutfağıyla damaklarınızı şenlendiren bir misafirlik yaşarsınız.

Selçuklu İzlerini Sürün

Kayseri, şehrin her yanında izlerine rastlayacağınız Selçukluların idaresinde adeta altın çağını yaşamış. Bu büyük medeniyetten kalan izleri takip edeceğiniz önemli yapılar arasında, şehrin her tarafına yayılmış iki katlı kümbetler var. İçlerinde en meşhur olanı Döner Kümbet; Talas Caddesi'nin ortasında yer alıyor.

Alaeddin Keykubat'ın eşi Mahperi Hunat Hatun tarafından 13. asırda yaptırılan cami sadece Kayseri'nin değil ülkemizin en önemli tarihi mirasları arasında. Selçuklu'nun Anadolu'da yaptırdığı ilk cami olma ünvanına sahip. Hunat Hatun Camii ve külliyesi hayranlık uyandıran işçiliğiyle hala ayakta ve her gün ibadet etmeye gelenlerle dolup taşıyor. Bu külliyenin içine 1238'de yaptırılan hamam da hala kullanılıyor.

Caminin doğusunda yer alan Sahabiye Medresesi ise gösterişli taç kapısı ile Selçuklu taş işçiliğinin en önemli eserleri arasında gösteriliyor. Bu muhteşem kapı, çoğunlukla kitap sergileri göreceğiniz dikdörtgen bir avluya açılıyor.

Tıp Tarihine Yolculuk Yapın

Gıyasiye Medresesi ve Şifaiyesi, Selçuklu yadigarı bir başka önemli yapı. Okul ve hastane binaları bir arada olduğu için halk arasında Çifte Medrese olarak anılıyor. 12. yüzyılda Selçuklu Sultanı 1. Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından kızkardeşi Gevher Nesibe Sultan'ın vasiyeti üzerine inşa ettirilmiş. Gevher Nesibe Sultan'ın türbesi de aynı yerde yer alıyor. Çifte Medrese, bir dönem tıp eğitimi için kullanılmış. Günümüzde ise Gevher Nesibe Tıp Tarihi Müzesi'ne ev sahipliği yapıyor. Müzedeki ameliyathane ve cerrahi aletler sergisi, psikiyatri koğuşları, hasta ve muayene odaları ziyaretçilerin en çok ilgi gösterdiği bölümler.

813 Yıllık Ulu Cami'ye Gidin

Ulu Camii kesinlikle Kayseri'nin en etkileyici yapıları arasında. İhtişamı gördüğünüz ilk andan itibaren etkisine alıyor. Cami-i Kebir ya da Sultan Camii olarak da biliniyor. Yapımı 62 yıl sürmüş. 1142 yılında başlayan çalışmaların 1204'te bitirilmesiyle cami ibadete açılmış.

Nispeten daha yeni olmasına karşın Vezirhan'ı da görmeden Kayseri'den ayrılmayın. 18. yüzyıl başlarında yapılmış iki katlı nadide bir eser. Bir Kapadokya köyünden saraya uzanan yaşam öyküsünün sahibi Damat İbrahim Paşa için yaptırılmış., Sultan 3. Ahmet'in sadrazamlığına yükselen İbrahim Paşa, aynı zamanda damadı olunca bugün andığımız adı almış.

Konaklara Kurulan Müzeleri Gezin

Kayseri'de iki güzel konak bugün önemli müzeler ev sahipliği yapıyor. Biri, 1417-1419 arasında inşa edilen Güpgüpoğlu Konağı. İlk günkü halini değil zaman içinde eklenen bölümlerle büyütülen halini göreceksiniz. Muhteşem bir mimarisi var. Devlet memuru, şair ve bestekar Ahmet Mithat

Güpgüpoğlu tarafından düzenlenen bugünkü hali, 19. yüzyılda Osmanlı zenginlerinin nasıl yaşadığına dair iyi bir örnek. Konak günümüzde Etnografya Müzesi olarak kullanılıyor. Duvarları ve tavanı süsleyen renkli ahşap işçiliği, o yıllarda birçok evde emeği olan ahşap ustalarının yadigarı. 1970'lerde başlayan modern yapılaşmaya kurban verdiğimiz bu sanatı keşke koruyabilseydik diye düşünmeden edemiyor insan.

Görmeniz gereken diğer konak müze ise Cumhuriyetimizin Kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün hatırasını taşıyor. 1919 yılında Heyet-i Temsiliye Reisi misafir edildiği İmamzade Raşit Ağa'nın evi; bugün Atatürk Evi ve Müzesi adıyla ziyarete açık. Konağın o günlerdeki dekorasyonu aynen korunarak, tarihi havası yaşatılmış.

Talas'ta Hoşgörü Havasını İçinize Çekin

Kayseri hakkında yazılmış belgelerin çoğunda, şehrin dışındaki yüksek kanyonun arkasında yer alan Talas ilçesinden bahsedilir. Talas'taki harika ahşap evler ve korumayı başardığı tarihi doku, sizi elinizden tutup yaşamadığınız zamanlara götürüyor. İlçenin tarihinin M.Ö. 1500'lü yıllara uzandığını bilmek de bu hissi perçinliyor. Sokaklarını adımlarken, Osmanlı döneminde farklı dinlerin bir arada barış içinde yaşadığı bir yer olduğunu da hatırlamakta tutun.

Kültepe'de Antik Dünyayla Selamlaşın

Tarih meraklıları, biraz şehir dışına çıkarak hazine değerinde bir yeri; Kültepe'yi ziyaret edebilir. Şehrin 20 kilometre kuzeydoğusunda yer alan ve tarihi Bronz Çağı'na uzanan bu antik yerleşimde, Kanış-Karum'un gizemli kalıntılarını görebilirsiniz. M.Ö. 1850 civarında buradaki şehir, yanındaki Asur kolonisi ile beraber önemli bir ticaret merkeziymiş ancak M.Ö. 1750'li yıllarda Hititlerin eline geçmiş ve adı Nisa olarak değişmiş. Burada bulunan Hitit egemenliği altındaki hayatı anlatan çok sayıda çivi yazısı tablet, Talas Caddesi'ndeki Kayseri Arkeoloji Müzesinde sergileniyor.

Erciyes'e Çıkın

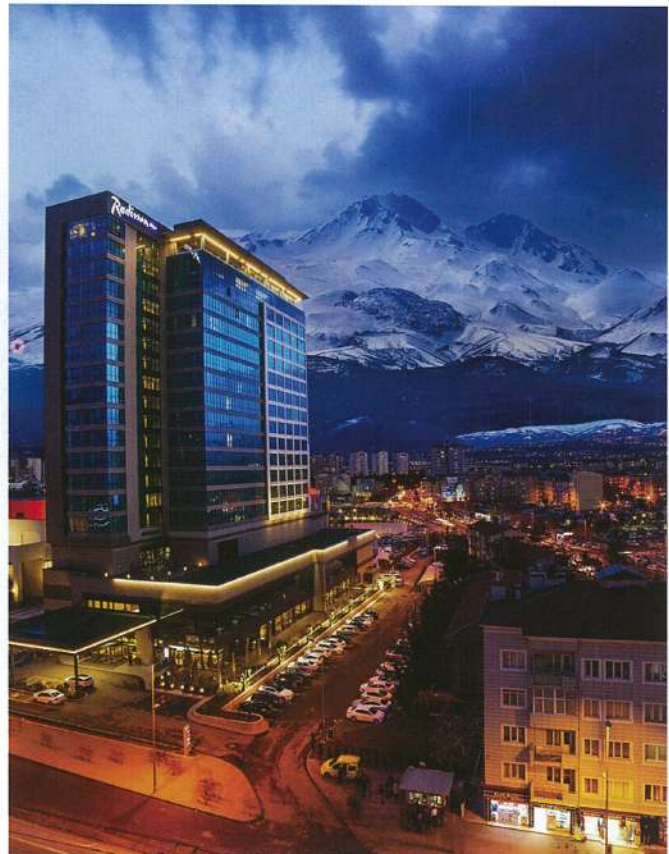
Kayseri seyahatinizi kısa tutmayın ki tarihi 20 milyon yıl öncesine dayanan Erciyes Dağı'na çıkın. Şehre güzel bir veda için doğru adres. Anadolu'nun

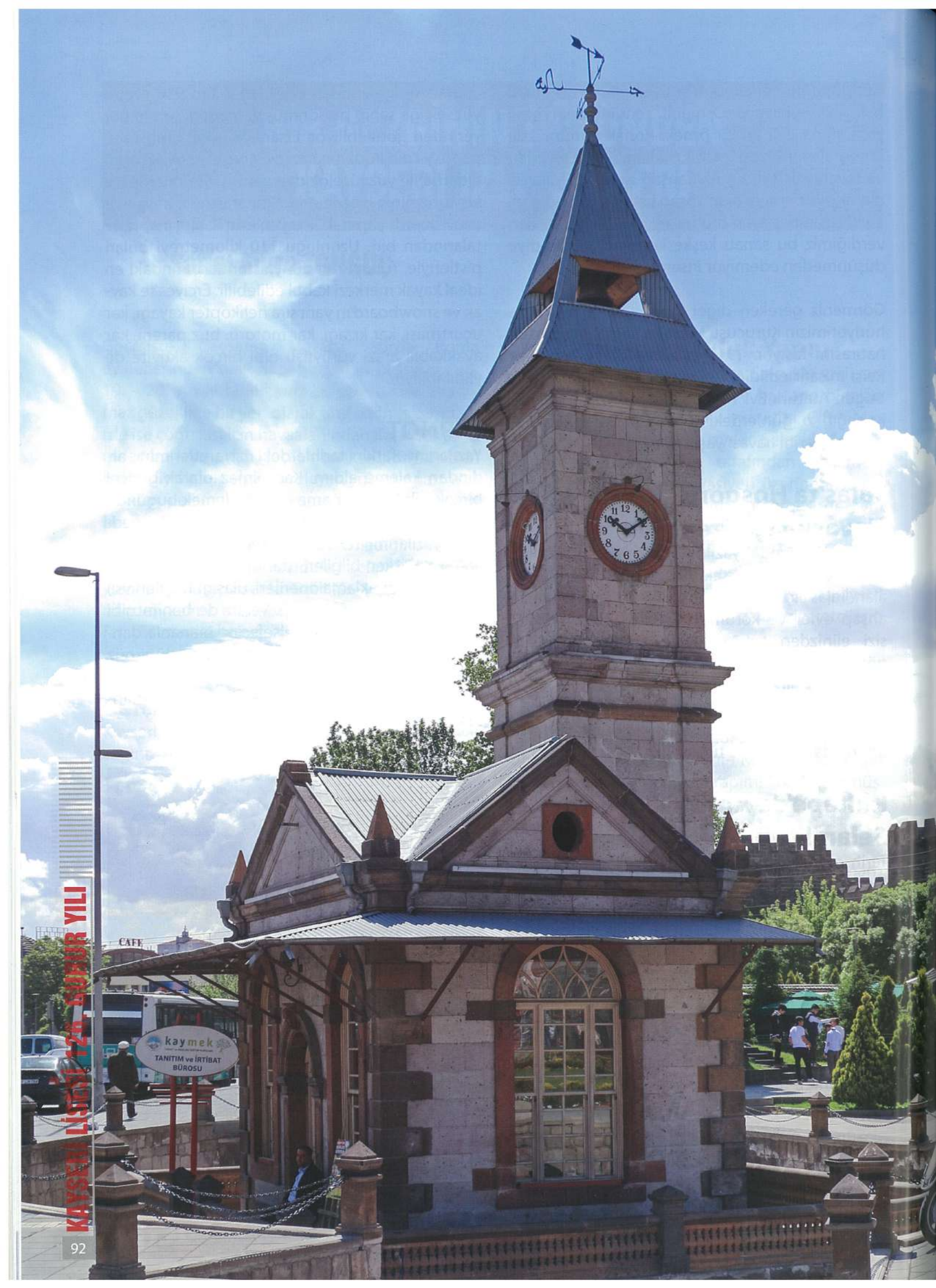
coğrafi simgelerinden biri olan 3 bin 916 metre yüksekliğe sahip bu sönmüş yanardağ, şehrin her yerinden görülebiliyor. Efsaneye göre, burası Kapadokya'nın koruyucu azizi George'un (Aya Yorgi) ejderha ile yüzyüze geldiği yermiş. Şimdilerde ise kış turizminin gözde adresleri arasında; kayak ve snowboard yapmak isteyenlerin buluşma noktalarından biri. Uzunluğu 110 kilometreyi bulan pistleriyle, Türkiye'nin dünya standartlarındaki en ideal kayak merkezi kabul edilebilir. Erciyes'te kayak ve snowboard'ın yanı sıra helikopter kazağı, kar uçurtması, kar kazağı, kar motoru, buz pateni, kar ayakkabılı arazi yürüyüşü gibi birçok aktivite de yapılabilir.

DİPNOT

Yazılarımı farklı tarihlerdeki ziyaretlerimin ardından kaleme aldım. Kaçınılmaz olarak güncel birçok bilgi içeriyor ama güncel demek bugünün dünyasında hız ve değişimin eş anlamlısı. Bu nedenle yazılarımı referans alıp seyahat planı yaparken değişken bilgileri (tarihi mekanları ziyaret, yemek ve konaklama önerileri, ulaşım bilgileri vs.) kontrol etmeyi unutmayın. Ve siz de benim gibi "bilgi paylaştıkça güzel" felsefesine inananlardansanız, yazıları zenginleştireceğini düşündüğünüz detayları iletin.

Yolunuz açık olsun, gezgin ruhunuz hiç yaşlanmasın!

KAYSERİ LİNYELİ 125. GÜZUR YILI

kaymek
TANITIM ve İRTİBAT
BÜROSU

Tarihi Saat Kulesi 113 Yıldır Ayakta

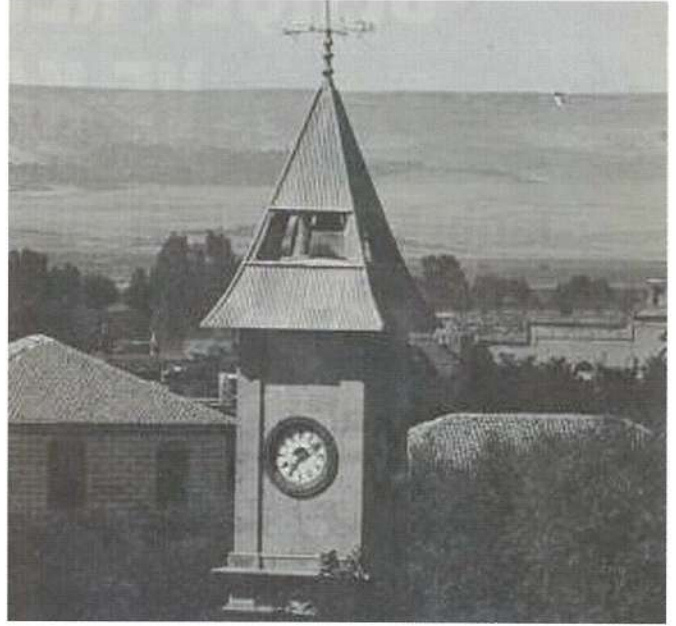
Cumhuriyet Meydanı'nda bulunan tarihi saat kulesi, hiçbir arıza vermeden, 113 yıldır çalışıyor. Kayseri Saatçiler Odası'nca saat haftada bir kurularak, zamana ayar veriliyor.

Kentte, 1906 yılında Sultan 2'nci Abdülhamid'in emriyle Tavlusunlu Salih Usta'ya yaptırılan saat kulesi, 113 yıldır Cumhuriyet Meydanı'ndan geçenlere zamanı bildiriyor. 100 yılı aşkın süredir ayakta duran saat kulesi, arıza vermeden çalışıyor.

Saat kulesindeki makinenin bakımı ise Kayseri Saatçiler Odası tarafından yapılıyor. Oda Başkanı Mustafa Sancak, 2'nci Abdülhamid'in, kent sakinlerinin zamanı öğrenebilmesi için Osmanlı topraklarındaki önemli merkezlere saat kuleleri yaptırdığını anımsatarak, "Bunlardan biri de Kayseri'deki meydanda bulunan saat kulemiz. İnsanların o dönem zamanı öğrenebilecekleri şimdiki gibi kollarında ya da ceplerinde saat yokmuş ve bu nedenle saat kuleleri yapılması emredilmiş. Saat kulesi, 113 yıldır ilk günkü gibi çalışmaktadır. Son zamanlarında ise bakımlarını Saatçiler Odası olarak biz yapıyoruz" dedi.

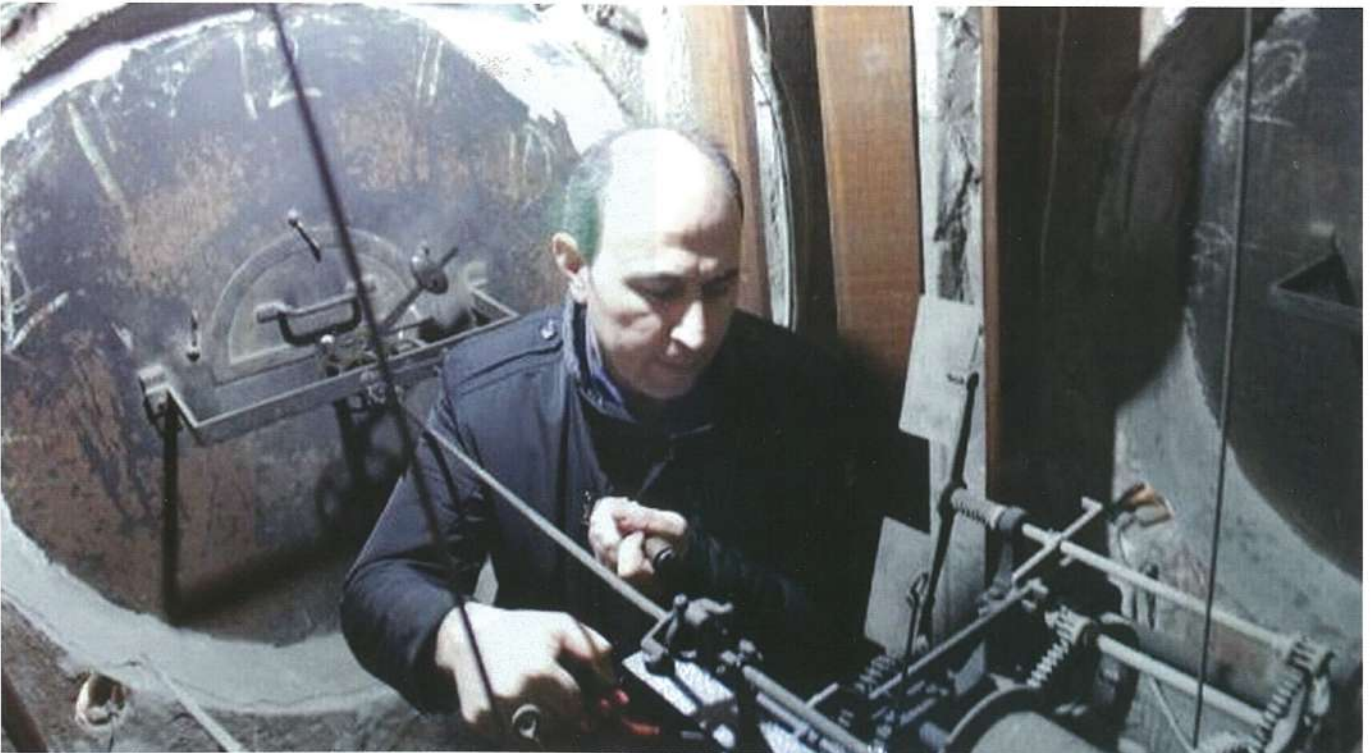
'113 YILDIR KESİNTİSİZ ÇALIŞIYOR'

Saat kulesinin meydan saati olarak yapıldığını

belirten Sancak, "O dönemde 'Bütün şehirlerde, meydanlarda saat kulesi olsun' emri üzerine Abdülhamid döneminde yapılmıştır. Kulenin hemen yanında bir oda mevcuttur.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk, 1924 yılında Kayseri'ye geldiğinde halkın problemlerini ve sorunlarını orada dinlemiştir. Konum olarak merkezi bir yerdedir. Hemen arkasında Kayseri'nin sembolü olan kale mevcuttur" diye konuştu.

FARUK NAFİZ ÇAMLIBEL, BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR VE KAYSERİ

**Tarihi Kayseri Lisesi,
Cumhuriyet döneminin iki
büyük şairini öğretmen ve
öğrenci olarak buluşturdu.**

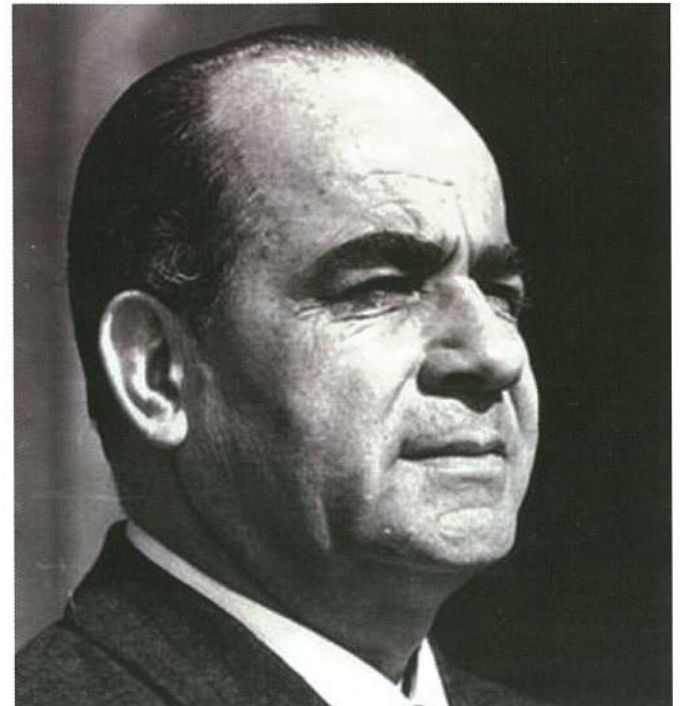
Cumhuriyet döneminin ünlü şairi Faruk Nafiz Çamlıbel, 1922 yılında Kayseri Lisesinde öğretmenlik yapmıştı. Bu görevi dolayısıyla Ankara'dan Kayseri'ye gelişi sırasında yaşadıkları, hissettikleri, şaire ünlü "Han Duvarları" şiirini yazdırmıştı. Faruk Nafiz Çamlıbel, Kayseri Lisesi'nde 1922-1924 yılları arasında öğretmenlik yapmıştır. Bu süre zarfında yakından tanıma fırsatını bulduğu Kayseri halkını çok sevdiğini, "Benim Namzetliğim" başlıklı şiirinden anlıyoruz.

Benim Namzetliğim

Seçilmek istemem öte beriden
Ayrılma cismimde kemik deriden
Yine ayrılmam ben Kayseri'den
Bunu böyle bilsin Türk'ün ricali
Olmaz Kayseri'nin hiç vefasız
Beni tanı cümle kızanı, kızı
Az mı yedim sizin pastırmanızı
Az mı karıştırdım kaymağa balı
İzimi bıraktım karda, karada
Şiir karaladım ara sıra da
iki yıl hocalık ettim orada
Hem de yetiştirdim Behçet Kemal'i

Ünlü şair Behçet Kemal Çağlar, aslen Kayseri'nin Büyük Bürüngüz köyündendir ve 1922-1924 yılları arasında Kayseri Lisesi'nde Faruk Nafiz Çamlıbel'in talebesi olmuştur. Faruk Nafiz Çamlıbel'in Kayseri'ye dair hatıraları çoktur. Bu hatıraları okumak isteyenler, Kayseri Lisesi 100. Yıl Şeref Belgeseline bakabilirler. Biz, Kayseri Lisesi Marşı'nın sözlerini ünlü şairin kaleme aldığını belirtmekle yetinelim.

Kayseri Lisesi'nin nura koşan gençleri
Güzel Anadolu'ya güneşler taşınacak
Bu mefkure oldukça azmimizin rehberi

Cehalet boğulacak, ilm ü fen yaşayacak
Güçlüyüz kuvvetliyiz imanlıyız hepimiz
Yaşasın genç Türkiye, yaşasın mektebimiz.

Faruk Nafiz'in hayatında Kayseri'nin yeri tahminlerin çok ötesinde bir önem arz etmektedir. Faruk Nafiz'in İstanbul'dan yetişmiş bir insan olarak ilk defa "gerçek Anadolu"ya ulaşması Kayseri'deki görevine gelişi sırasında olmuştur. Şairin "Han Duvarları" şiiri, onun sanatında büyük bir aşamadır ve bu şiir, şairin Kayseri'ye yaptığı yolculuğun izlerini taşır.

Sabahleyin gökyüzü parlak, ufuk açıldı
Güneşli bir havada yaylımız yola çıktı
Bu gurbetten gurbete giden yolun üstünde
Ben üç mevsim değişmiş görüyordum üç günde
Uzun bir yolculuktan sonra İncesu'daydık
Bir handa yorgun argın, tatlı bir uykudaydık
Şairin "yorgun argın, tatlı bir uyku uyuduğu han"
İncesu İlçemizdeki Merzifonlu Kara Mustafa Paşa
Kervansarayıdır.

FARUK NAFİZ ÇAMLIBEL'İN "KAYSERİ'DE YETİŞTİRDİM" DEDIĞİ BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR'I KAYSERİ HALKI YETERİNCE TANIYOR MU?

Hayatı

Cumhuriyet döneminin ünlü şairlerinden Behçet Kemal Çağlar Kayseri'nin Şabanbeyzadeler namıyla bilinen ünlü bir ailesinden Şaban Hamdi Bey'in oğludur. Babasının memuriyeti sırasında bulunduğu Erzincan'ın Tepecik köyünde 1908 yılında doğdu. Babası Kayseri'nin Bünyan Çağlayanı kıyısında yerleşmiş Bürüngüz isimli Türkmen oymağındandır, annesi Balıkesir'in Çepni Yörüklerinden Kolağası Ahmet Ağa'nın kızıdır. Behçet ismi babasının amcasının ismi olarak, Kemal'de hürriyet kahramanı Namık Kemal'e izafetle verilmiştir. 1913 senesinde Behçet Kemal, Bolu'da İmaret İlkokuluna başlamıştır. İlk okul yıllarında bile dedesinden kendisine geçen yeteneğiyle şiir ezberlemeye ve okumaya meraklı olan Behçet Kemal'e öğretmenleri okulun bahçesinde yüksek bir yere çıkararak babasının ezberlettiği şiirleri okuturlardı.

Normal tahsiline 1915 yılında Konya'da başlamış, ilk olarak Mevlana türbesinin arkasındaki Numune Mektebi'ne devam etmiş, ertesi yıl, Konya Sultanisi'nin ilk kısmına devam başlamıştır. 1916 senesinin sonbaharında babası Kudüs Ziraat Müdürlüğü'ne tayin edildiğinden birkaç ay Kudüs'te kalmıştır. Kudüs'ten Kayseri'ye gelen Behçet Kemal, ilk, orta ve lise tahsilini Kayseri'de yapmıştır. 1925 senesinde sınavla Zonguldak Maden Mühendis mektebine girmiş ve 1929 se-

nesinde yüksek madem mühendisi olarak birincilikle bu mektepten mezun olmuştur. Maden Tarama Enstitüsü merkez mühendisi olarak Ankara'da göreve başlamıştır. Behçet Kemal Çağlar "Hal Tercümesi" isimli şiirinde çocukluğunun geçtiği yılları ve Bürüngüz'ü şöyle anlatıyor:

Yalınayak basardım yaz-kış toprağa
Odun toplamaya giderdim dağa
Ata üzengisiz binmekti derdim
Bazlamaya çaman sürer yerdim de yerdim
Bezir yağı idi yanan lambada
Yıldız saya saya uyurdum damda
Yufka pişirmeye firez yoldardım
Yazları üst daldan kiraz yoldardım
Yonca otlattırdım sarı tosuna
Bayılırdım yanık un kokusuna
Güzün değirmende nöbet beklerken
Büyük anam "yasin", babam "Türküm ben"
Ezberletirdi kışın her gece
Anam baş ucuma gelir gizlice
"Keloğlan masalı" söyler giderdi
Nutuk söylemekti hocamın derdi
Amcamın yanında askerdim dimdik
Yazın köylü, kışın şehirli idik
Mektepte leyliydim, bir uzun kıştı
Kitaplar okudum, aklım karıştı
Dünya güzelini düşümde gördüm
"Maden Mektebi"ne zorla giderken
Sonra Avrupa'yı dolaştım ben
Çeşit çeşit süsler, keyifler gördüm
Yine de gözümde tüterdi yurdum
Gurbette vatanı yaman özledim
Yine acıkınca çamanı özledim
Yine yıkanmaya aradım dere
Bildim, çabalıyım benim boş yere
Ben ki hep bu dağın taşın çocuğu
Yüz yıl geçse on beş yaşın çocuğu

Halkevlerinin açılışında yazdığı ve şahsen rol aldığı Çoban Piyesi ve ardından yazdığı ve oynadığı Ergenekon Piyesi dolayısıyla büyük Atatürk'ün dikkatini çekmiştir. Değerli, ünlü yazarlar ve politikacılar ile yakın münasebetler kurmuş, ancak kişisel hiçbir karşılık beklemeyen derin vatan ve Atatürk devrimleri hayranlığıyla hepsinin sevgi ve takdirini kazanmıştır. 1935'te Halkevleri müfettişi olarak görevlendirilmiş, bu görev ile yurdun her tarafını dolaşmış; halk şiirleri ve halk sanatı ile yakından ilgilenmek fırsatını bulmuştur.

Öncelikle Atatürk ve milli şiir temasında tanınmış, derin yurt sevgisi olan bir insandı. Gericiliği önlemede çaba harcamış, haftalık dergiler ve günlük gazetelerde bu konularda makaleler yazmıştır. Atatürk'ün ölümü Behçet Kemal'in ruhunda derin bir acı yaratmış, memleketin ve milletin kurtulmasında Atatürk'ün başarılarının hayranı olarak, kendisini Atatürk'e ve O'nun devrimlerine ad-

amasına sebep olmuştur.

TBMM VII.ve VIII. (24 Ocak 1949 istifa) Dönem Erzincan milletvekili hizmet etmiştir. 15 Ocak 1949'da Şemsettin Günaltay'ın başbakanlığa atanmasının ardından [1]Atatürk devrimlerinden ödün verildiği gerekçesiyle partisinden de milletvekilliğinden de istifa etmiştir. Daha sonra sırasıyla Robert Kolej'de öğretmenlik, Kurucu Meclis Devlet Başkanı Temsilciliği (6 Ocak 1961 - 15 Ekim 1961), TRT Yönetim Kurulu Başkanlığı, Akbank Neşriyat Müdürlüğü, TRT Program Uzmanlığı görevlerinde bulundu.

Kendi dilinden yaşamı

Kendi dilinden yaşamını 1966 yılında şöyle anlatmıştır: Babamın çeşitli bölgelerdeki memurluğu, benim bütün memleketi kapsayan Halkevleri Müfettişliği ve Doğu sınırlarında geçen askerliğim sayesinde Anayurdu köşe bucak dolaşabildim. Anayurt gibi Atatürk'ü de yakından tanımak talihim var; bazı mısraları sofrasında yazdığım oldu. Zonguldak Yüksek Maden Mühendis Mektebi'nden diplomalıyım ama ilk günden beri Anadolu'nun insan cevheri ile haşır neşirim. Faruk Nafiz Çamlıbel, Eflatun Cem Güney edebiyat hocalarımdı. Yahya Kemal Beyatlı ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın sohbetlerinden yıllarca feyz aldım. Doğuda tanışıp kaynaştığım halk ozanları bana halkımı bir kat daha tanıtıp sevdirdiler. 1948 başlarında laiklik ve devletçilik ilkelerinde Atatürk'ün yolundan çıktığını gördüğüm için safılarından ayrılmaya karar verdiğim partinin bana sağladığı milletvekilliğini, Meclis kürsüsünden istifa etmek suretiyle bıraktım. Başka bir parti aday gösterdi, noter marifetiyle reddettim. Temsilciler Meclisi'ne çağırıldım, umutla katıldım. Cumhurbaşkanlığı kontenjanından senatör olmam istendi. Günlük politikadan tiksindiğim için kabul etmedim. O gün bu gündür yazarlık ve öğretmenlik yapıyorum.

1942 yılına 34 yaşındayken Kayseri'de yazdığı bir şiirinde ise kendini şöyle tanımlıyordu: Behçet Kemal, sanat yolculuğuna nasıl bir düşünce ve inançla çıktığını 1935 de Yücel Dergisi'nde şöyle belirtiyordu:Benim ruhum denizin, Ada camlarının, Boğaziçi mehtabının işlediği bir dantela değildir. Ben 20 yaşıma kadar büyük şehir ve deniz görmedim. Fakat acunun en büyük, en temiz ve en derin halkı içinde yetiştim. Anadolu'da doğdum ve büyüdüm. Daha 15 yaşındayken saçımda ak, ciğerimde verem tahayyül ederek yazmaya heveslendiğim zamanlar oldu zannetmeyiniz. Ben edebiyata ağlayarak değil, haykırarak; şüphelenerek değil, inanarak başladım. Haykıracağım ve inandığım şeyi yazmaktan başka bir şeyi yapmaya niyetim yok..

İlk şiiri arkadaşlarıyla çıkardıkları Hep Gençlik der-

Faruk Nafiz düşünüyor : Acaba bir kafiye mi arıyor, yoksa içmeli bir nükte mi'ansuracak ?

gisinde yayımlanan Behçet Kemal, daha sonra Türk Yurdu ve Hayat (1927) dergilerinde görüldü. Ulus'ta yayımlanan kimi şiirlerinde "Ankaralı Aşık Ömer" adını kullanmış, 1949'da Şadırvan dergisini çıkarmıştır. İstanbul Radyosu'nda, 27 Mayıs'tan önce ve sonra, aralıklı olarak Şiir dünyamız programını yönetmiştir.

Behçet Kemal'in şiir biçim ve öz olarak iki kaynaktan beslenir: Halk şiiri ve Kemalizm. Giderek ulusal duyguları dile getiren deyişleri ve yurt güzellikleri bile bu öze belirlenir. Hecenin olanaklarını, en yüksek sesi verebilmek için zorlar. Birey için değil, kalabalıklar içindir şiiri.

Şiir kitapları

Erciyes'ten Kopan Çiğ,
Bursa'da Bir Kalp Çarpıyor,
Benden İçeri.

Oyunları

Çoban (1933),
Atilla (1935),
Deniz Abdal.

Öteki yapıtları

Halkevler (inceleme 1935),
Hasan Ali Yücel ve Eserleri (1937),
Hür Mavilikte Gezi (1947),
Dolmabahçe'den Anıtkabir'e Kadar (Gözlemler 1955),
Kur'an-ı Kerim'den İlhamlar (1966),
Atatürk Deniz'inden Damlalar (antoloji 1967),
Battal Gazi Destanı (1968),
Bugünün Diliyle Atatürk'ün Söylevleri (1969).
Yeğeni Selcan Çağlar tarafından yayına hazırlanan 4 adet eseri Destanlar (1997), Bitmez Tükenmez Anadolu (1994) Benden İçeri (1994)ve Kuran'ı Kerim'den İlhamlar (1995) TC Kültür Bakanlığı tarafından basılmıştır.

“Güzel Atlar Ülkesi” Kapadokya

Benzersiz jeolojik yapıya, tarihe ve kültürel özelliklere sahip olan Kapadokya, popüler bir turizm cenneti...Turistler için cazibe merkezi olan Kapadokya, tarihi ve kültürel yapısıyla birçok uygarlığa ev sahipliği yapıyor. Kapadokya, turistler için vazgeçilmez bölgelerden...

ESRA SARI

Nevşehir ilinde bulunan benzersiz jeolojik, tarihi ve kültürel özelliklere sahip olan Kapadokya bölgesini ziyaret ettik ve bölge hakkında merak edilenleri sizler için derledik.

Gerçekleştirdiğimiz etkinlik kapsamında Nevşehir ilinin bölge sınırları içinde kalan, Kapadokya bölgesinde bulunan Kaymaklı Yer Altı Müzesini,

Ürgüp’ü, Avanos’u, Paşabağ Vadisini, Göreme sınırları içerisinde yer alan Aşk Vadisini (Âşıklar Tepesini), Üç Güzeller’i, Üçhisar beldesinin sınırları içerisinde yer alan Güvercin Tepesini (Güvercin Vadisini) de ziyaret ettik.

Eşsiz doğal güzelliklerden bir tanesi Kapadokya Türkiye’nin eşsiz doğal güzelliklerinden bir tanesi olan Kapadokya, Nevşehir olmak üzere Aksaray, Kayseri ve Niğde illerine uzanan toprakları kapsamaktadır. Kapadokya, Nevşehir ile özdeşleşmiş durumdadır. Nevşehir, Kapadokya bölgesinin ortasında, Aksaray – Kayseri karayolunun üzerinde ve Kırşehir – Niğde karayoluyla birleşen kavşakta yer alıyor.

Kapadokya; Aksaray’a 75 km, Niğde’ye 82 km ve Ankara’ya 277 km uzaklıkta bulunuyor.

Kapadokya, birçok şehrin kesişiminden oluşan bir turistik cennet. Genelde peribacalarının hâkim olduğu coğrafyayı ifade eden bölge yaygın olarak Nevşehir ili sınırları içinde olsa da, başta ulaşım sebepleri olmak üzere çeşitli turistik noktalarla birlikte komşularıyla da anılmakta.

Kapadokya; benzersiz jeolojik yapısı, tarihi ve

kültürel değerleriyle bir miras

Bu bölge dünyada benzersiz bir jeolojiye sahip, tarihi ve kültürel değerleriyle önemli kültür ve inanç turizmi merkezlerinden biridir. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO) tarafından Kapadokya ve Göreme Milli Parkı 6 Aralık 1985 tarihinde doğal ve kültürel varlıklar kategorisinde Dünya Mirası listesine dâhil edilip koruma altına alındı.

Kapadokya, Türkiye'nin en özel yerlerinden biri... Kapadokya Orta Anadolu'da Nevşehir, Kayseri, Aksaray, Niğde etrafında şekillenen tarihi bir bölgedir. Kapadokya eşsiz doğa görüntüsünü peribacaları etrafında sönmüş volkanik dağlara borçludur. Benzersiz jeolojik, tarihi ve kültürel özelliklere sahip olan Kapadokya aynı zamanda popüler bir turizm cenneti... Kapadokya özellikle uzak doğulu turistlerinin yoğun ilgisiyle karşılaşmaktadır.

Kapadokya, 60 milyon yıl önce Erciyes, Hasan ve Güllü Dağının püskürttüğü lavların ve küllerin oluşturduğu yumuşak tabakaların milyonlarca yıl boyunca yağmur ve rüzgâr tarafından aşındırılmasıyla ortaya çıkan bölgedir.

Kapadokya bölgesi, doğanın ve tarihin bütünleştiği bir yer

Kapadokya bölgesi, doğanın ve tarihin bütünleştiği bir yerdir. Coğrafi olaylar peribacalarını oluştururken, tarihi süreçte, insanlar da bu peribacalarının içlerine evler, kiliseler ve manastırlar oymuş bunları fresklerle süsleyerek binlerce yıllık medeniyetlerin izlerini günümüze taşımıştır. İnsan yerleşimlerinin Paleolitik döneme kadar uzandığı Kapadokya'nın yazılı tarihi Hititlerle başlar. Tarih boyunca ticaret kolonilerini barındıran ve ülkeler arasında ticari ve sosyal bir köprü kuran Kapadokya, İpek Yolu'nun da önemli kavşaklarından biridir.

Kapadokya; Hititlere, Friglere Perslere ve daha birçok uygarlığa ev sahipliği yaptı

UNESCO Dünya Mirasındaki Kapadokya'nın tarihi MÖ 7000'lere dek uzanıyor. Hititlerden Friglere, Asurlardan Perslere, Romalılardan Selçuklu ve Osmanlı Devletine kadar birçok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır.

Pers dilinde 'Güzel Atlar Ülkesi'

Kapadokya, Pers dilinde 'Güzel Atlar Ülkesi' anlamına geliyor. Bu güzel ülke, dünyada daha önce gördüğünüz hiçbir yere benzemeyen bir coğrafyaya sahip. Bu nedenledir ki her yıl

dünyanın dört bir tarafından yüz binlerce ziyaretçi alıyor.

Kapadokyanın en önemli yerleri ise; Ürgüp, Göreme, İhlara Vadisi, Selimiye, Güzelyurt, Üçhisar Kalesi, Avanos ve Zelve.

Bölgenin geçim kaynağı 'çömlekçilik'

Kapadokya aynı zamanda el sanatlarıyla da ünlü bir bölgedir. Bölgenin geçim kaynağı ise 'Çömlekçilik'... Çömlekçilik, tarihi çok eskilere dayanan seramik sanatının bir alt dalıdır. Çömlekçilik, Hititlerden başlayıp günümüze kadar gelen el sanatlarından... Binlerce yıllık sanat geçmişine sahip olan çömlekçilik, Kapadokya bölgesinde hala sürdürülüyor. Özellikle Avanos bölgesinde çanak ve çömlek yapımı ülke ve Kapadokya turizmine önemli katkı sağlıyor.

Kaymaklı Yer Altı Müzesi

Kaymaklı Yer Altı Müzesi, Nevşehir'e 20 km. mesafede bulunan Kaymaklı kasabasında.

Hititler Dönemi'nde yapılmış bu şehir sekiz katlıdır. Roma ve Bizans dönemlerinde diğer alanların da oyulmasıyla genişletilerek yeraltı şehrine dönüştürülen Kaymaklı, tuf kayalarla oyulmuştur. Bir topluluğun geçici olarak yaşayabilmesi için gerekli barınma şartlarına uygun olan alanda, dar koridorlarla birbirlerine bağlanan odalar ve salonlar, su mahzenleri, mutfak ve erzak depoları, havalandırma bacaları, su kuyuları, kilise ve dışarıdan gelebilecek herhangi bir tehlikeyi önlemek için kapıyı içten kapatan büyük sürgü taşları yer alıyor.

Ürgüp

Nevşehir'in merkezine 20 km. uzaklıkta olan Ürgüp, Kapadokya'nın en büyük yerleşim yeri. Ürgüp'ün tarihi de oldukça eski ve özellikle Bizans döneminde bir dini merkez olmasından dolayı büyük önem taşıyor. Tüm Kapadokya bölgesinin karakterini taşıyan içi oyulmuş kayalar ve bu kayaların üzerine yapılmış taş ev konaklar Ürgüp'ün merkezinde oldukça fazla. Aynı zamanda Ürgüp, Kapadokya'nın en kalabalık ilçesidir.

Avanos

Bilinen geçmişi M.Ö. 2000'li yıllara, kadar uzanan Avanos'un tarihi Hititler dönemine kadar dayanıyor. Aynı zamanda güneşin en güzel battığı bölgelerden...

Paşabağı

Paşabağı Avanos'un 3 km güneyinde ve merkezden yürüyerek de ulaşılabilir mesafede yer alıyor. 'Keşişler Vadisi' diye de bilinen Paşabağı aslında peribacalarının yoğunlukta olduğu bir bölgedir.

Zelve Vadisi

Zelve Vadisi, Avanos'un 3 km güneyinde yer alan geniş gövdeli sivri uçlu peribacalarıyla dolu. Zelve 9. ve 13. yüzyılda Hristiyanlığın en önemli dini merkezlerinden biri ve rahiplerin ilk dini bilgilerini edindikleri yer olması açısından tarihsel bir öneme sahip. 15 tane büyüklü küçüklü kilisesi var ama en ünlü olanları Geyikli, Üzümlü ve Balıklı kiliseleri...

Aşk Vadisi

Kapadokya'nın gözbebeği olan Aşk Vadisi-Âşıklar Vadisi ya da diğer adıyla Bağlıdere Vadisi, Göreme sınırları içerisinde kalıyor. Aşk Vadisini farklı kılan ise peribacalarının boyutları. Aşk Vadisi'nin en önemli özelliği ve burayı şahane kılan unsurları kuşkusuz koni şeklindeki peribacalarıdır.

Üçhisar Kalesi

Üçhisar ise Nevşehir ilinin merkez ilçesine bağlı bir belde. Kapadokya'nın en yüksek yerleşimi

olan noktada yer alan Üçhisar Kalesi, bölgenin en önemli seyir alanlarından... Kale içerisinde bulunan odalar birbirine merdivenlerle, tünelle ve koridorlarla bağlanmıştır.

Güvercin tepesi

Kapadokya'daki en meşhur yerlerden bir tanesi Güvercinlik Vadisidir. İlgi çeken tarihi ve geçmişten günümüze kadar vadiye adını veren güvercinlerin öyküsü ile bütünleşen vadi, müthiş manzaraya karşı eskinin izlerini hissetmek isteyenlerin uğrak noktasıdır.

Kapadokya bölgesinde eşsiz peri bacalarının dışında yer altı şehirleri, kiliseler ve mağaralar da bulunmaktadır. Kapadokya, ülkemiz için çok önemli bir değerdir.

Kapadokya'da yapılabilecek aktiviteler

Kapadokya'da yapılabilecek birçok aktivite bulunuyor. Kapadokya'da yapılabilecek en güzel aktiviteleri ise şöyle sıralayabiliriz; Öncelikle sıcak hava balon turuna katılabilirsiniz. Bölgede en çok yapılan aktivitelerden biri balon turu. Genel balon turuyla bölgeyi yukarıdan seyretmenin keyfine varabilirsiniz. Bunun dışında atlı safari turu yapabilirsiniz ya da çömlek yapım merkezlerinden çömlek yapımını öğrenebilirsiniz.

Kayseri mutfağının damak çatlatan lezzeti “Develi cıvıklısı”

Nesillerdir değişmeyen Yavuz Sultan Selim'e ferman yazdırmış bir lezzet...

Osmanlı padişahlarından Yavuz Sultan Selim döneminde adına ferman yazıldığı rivayet edilen “Develi cıvıklısı”nın lezzeti, yüzyıllardır orijinalliği korunarak nesilden nesile aktarılıyor. 2/10

Cıvıklı, Kayseri mutfağının en meşhur yemeklerinden biri. Kayseri'nin Develi ilçesine mahsus özeli bir tür pide olan olan cıvıklı, fırıncılık mesleğinin Hititlere kadar dayandığı ilçede gastronomi turizmine katkı sağlıyor.

Türk Patent ve Marka Kurumundan 2008 yılında alınan coğrafi işaret tescil belgesiyle yapımı sürdürülen Develi cıvıklısı, parça etin çift bıçak altında kıyılarak küçük parçalara ayrılması, etin yağının da çift bıçak darbeleriyle “civitılması” dolayısıyla bu adı alıyor.

Erciyes Dağı eteklerinde yetiştirilen koyun ve daneların eti, bir gün boyunca dinlendirilip, pişirme kıvamına getiriliyor. Daha sonra yörede yetişen buğdayların değirmenlerde öğütülmesiyle elde edilen undan hamurunun hazır hale getirildiği pide, domates ve biber eklenerek fırına sürülüyor ve beş dakika pişirme süresiyle servise hazır hale getiriliyor.

Adına Yavuz Sultan Selim döneminde “Yiyenlere afiyet ola, şifa bula. Yiyemeyenlere nasip ola. Cıvıklısı ile Develi nam bula. Bizlere bu güzel nimeti veren Allah'a hamd ola” ifadeleriyle fer-

man yazıldığı rivayet edilen lezzet, yüzyıllardır ağızları tatlandırıyor.

30 yıldır Develi cıvıklısı yapan Ahmet Tokluoğlu, bu yemeği yapmanın maharet istediğini, Develi cıvıklısının hiçbir hatayı kabul etmediğini anlattı. Tokluoğlu, Develi cıvıklısının yapılış aşamasını şöyle özetledi:

“Hamurun ekşisini, etin bayatını kabul etmez. Taş fırında, odun ateşiyle, hanımların evde düdüklü tencerede 45 dakikada pişiremediği eti beş dakikada pişiriyoruz. Pidede kullandığımız eti, Erciyes’in dağlarında otlayan kuzu ve danelerin etlerinden hazırlıyoruz. Etlerimizi bir gün önceden alıp dinlenmeye bırakırız. Bu dinlenme süresinde etlerimiz ‘ağlar’ ve kanı akar. Etin içine hiçbir baharat koymayız. Pidenin içerisine domates ve biber koyarız. Unumuzu ise Develimiz’e has buğdaylardan yaparız. Bu buğdayları küçük değirmenlerde öğütürüz. Ustalar

belirli bir miktarda hamur haline getirir. Pidenin hamurunun taze olması lazım biz günde 15 kez hamur açarız.”

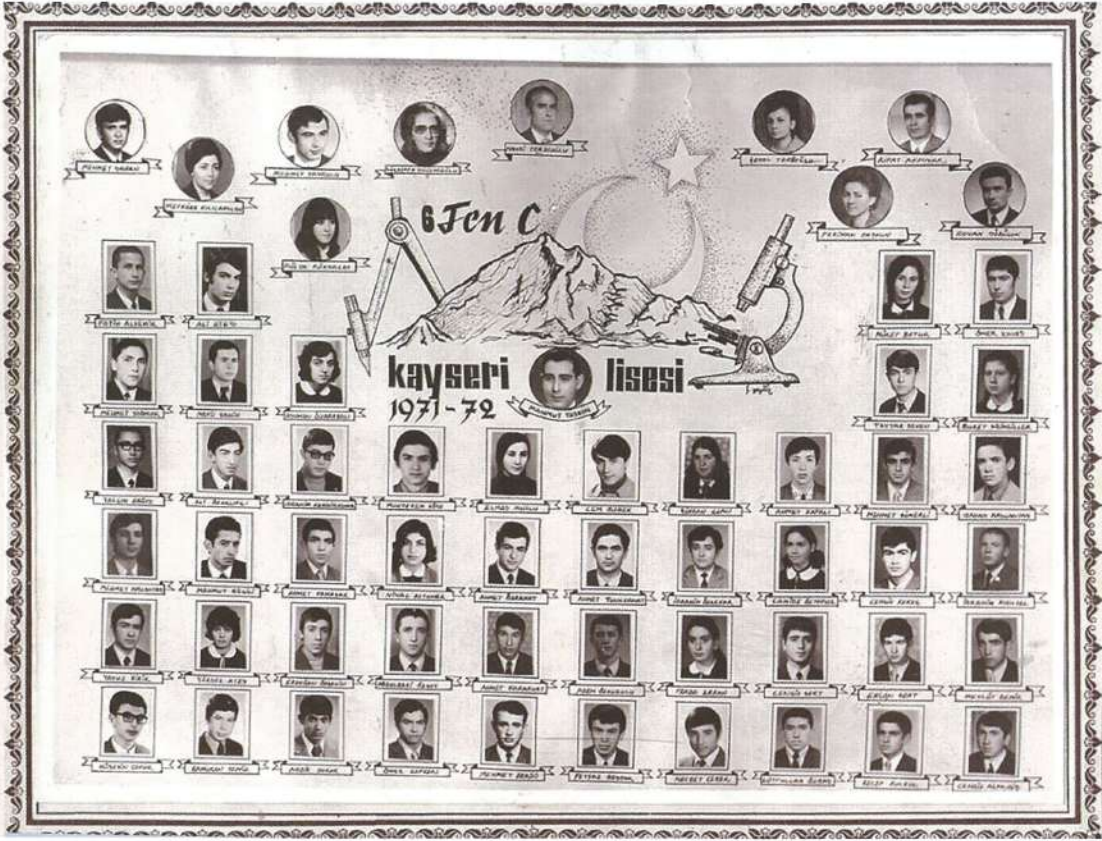
Develi Belediye Başkanı Mehmet Cabbar ise Develi cıvıklısının tarihçesinden bahsederek, Osmanlı padişahı Yavuz Sultan Selim’in bu pide üzerine ferman yazdığını rivayetini aktardı.

“Develi cıvıklısı, ilçemizin kültürel mozaiğini yansıtan lezzetlerden birisi. Bu yemek üzerine ferman yazılmış. Bu fermanın resmi kayıtlarına ulaşamadık. Yaptığımız araştırmalarımıza göre Yavuz Sultan Selim Mısır seferine giderken Sultan Sazlığı’nda konaklar ve sultana Develi cıvıklısını ikram ederler. Sultan o kadar çok beğenir ki bu lezzete bir fermanın yazılması gerektiğini Anadolu’ya da yayılması gerektiği yönünde talimat verir. Bu ferman ile özdeşleşen cıvıklı, bu sayede yüzyıllardır orijinalliğini koruyarak nesilden nesile aktarılıyor.”

Mehmet Sümerli Albümünden

İbrahim Kendibaşına Albümünden

Birinci resim 1971-1972 6 fen C sınıfı yıllık. İkinci resim Dönemin valisi İhsan Aras ve Belediye başkanımız Mehmet Çalık Lisemizde Öğrencilere takdir ve teşekkür belgelerini verirken. (İbrahim Kendibaşına belgesini alıyor)

ABDULLAH ŞATIR

08.12.1954 Kayseri doğumluyum. Kayseri Lisesi'nde 1. ve 2. sınıfları çift dikiş, Akşam son sınıfı da iki yıl okudum. Okulumu çok sevmiştim. İmkan olsa aynı arkadaşlarla yine okuyabilsek.

1972 yılında Türkan Şoray okulumuzu ziyaret etti. Müdürümüz Mahmut Taşkın ile merasime katıldığında büyük bir coşku vardı.

Bir kız öğrenci koşup yanına geldi ve Türkan Şoray'ı "TÜRKAN ABBAM" diyerek yanaklarından şapır şupur öptü. Sınıfımızın kızları biz erkeklere, "Yazıklar olsun bir kızın yaptığını yapamadınız öpemediniz Türkan Şoray'ı diye dalga geçtiler.

MUSTAFA ŞAFAK

1956 mimarsinan kayseri doğumluyum
m.kafas@hotmail.com

sırasıyla 4-i, 5 fen d ve 6 fen d sınıflarında okudum
1971-1972 kayseri lisesi giriş 1974-1975 mezunuyum
halen kayseri de yaşıyorum
aynı yıl adana iktisadi ticari ilimler akademisine girdim ve 1979 yılında mezun oldum

kayseri'de lüks kadife tic.ve san a.ş. de 22 yıl çalıştıktan sonra 2002 yılında emekli oldum. şu an çalışmıyorum

kayseri lisesi mezunları derneği yönetim kurulu üyesiyim. okulumuza layık olmaya çalışıyorum. okulumuzun her günü ayrı bir anı dolu kayseri liseli olmak bile bir ayrıcalıktır bundan daha büyük bir anı olabilir mi.

en çok özlediği okul yıllarındaki samimiyet ve arkadaşlıklar, maaalesef şimdilerde bunu görebilmek biraz zor gibi geliyor ve çok üzülüyorum ilişkiler hep menfaate dayalı hale geldi

Nazife DEMİRHAN

Nazife DEMİRHAN

Konya da doğdum,Dört yaşında Kayseri'ye taşındık. Çocukluğum, gençliğim Kayseri'de geçti. Aydınlık Evler İlk Okulu, Kız Orta Okulu ve Kayseri Lisesinde okudum. AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunuyum. Evlenip Konya'ya yerleştim. SSK Konya İl Md. Ve Hastane yöneticiliği yaptım. Emekli olunca siyasete atıldım. CHP Konya Kadın Kolları İl Başkanlığı yaptım. 27.dönem Milletvekili adayı oldum. Şu anda yerel seçimlerde Belediye Meclisi Üyesi adayım.

Kayseri Liseli olmaktan gurur duyuyorum.Lisemizden 1970 yılında mezun oldum. Sınıfımız dönemimizin meşhur 6 Fen E şubesi idi.. Sınıf olarak çok çalışkan ama bir o kadar da yaramazdık. Öğretmenlerimizle, arkadaş, kardeş gibiydik, hala ilişkilerimiz devam eder.

Öylesine güzel öğrencilik ve gençlik yaşantımız oldu. Unutamayacağımız , sık sık hatırladığımız anılar hala bizi mutlu eder.

Anılarımızdan bir kaçını sizlerle paylaşmak, bu güzel duygulara sizi de ortak etmek istiyorum.

Sosyoloji Sınavımız:

Sosyoloji dersimize Vali Yrd.Cevdet Basım geliyordu.Sınav günü gözetmen olarak coğrafya Öğretmenimiz Astronot Salim Bey geldi.. Çok renkli bir kişilikti, kendine özgü tip hareketleri vardı.. Hababam sınıfı örneği sıraların üzerinde atlayarak, hopyalayarak, sekerek kopya çekmemizi engellemeye çalışıyordu..

Ben önde Enise ve Aynur ile birlikte oturdum. Sınav sırasında arkadaşım dizlerinin üzerine kitabı koydu , okuyup okuyup oradan yazıyor. Gözleri bozuk olduğu için bir bölümü okuyamadı, kitabı sıranın altından benim kucağıma uzatarak :

- Şurayı bi okuyuver dedi.

- Sıraların üzerindeki öğretmenimiz bunu gördü,beni kopya çekerken yakalamış oldu, kağıdımı elimden alıp sıfır Verdi.

Ertesi derste Cevdet Bey ,beni öğretmenler odasına çağırarak

- Niye kopya çektin diye sordu.Kararlı bir şekilde,

- Ben çekmedim öğretmenim dedim.

- Kim çektii öyleyse,adını söyle diye ısrar etti. Tüm ısrarlarına rağmen arkadaşımı ele vermedim.. Benim kararlı bir şekilde olumsuz yanıtlımı sanırım Cevdet Bey takdirle karşıladı. Her şeye rağmen arkadaşımı ele vermemiştim.

- Haftaya çalış konuyu sen anlat dedi. Bir hafta dersime çalıştım, konuyu çok güzel anlattım.Öğretmenimiz sıfırımı silip 10 verdi.

Hem dersimi iyi anlattığım için hemde kararlı bir şekilde arkadaşımı ele vermediğim için sanırım notumu 10 yapmıştı..

LİSELER ARASI BİLGİ YARIŞMASI,

TRT tarafından düzenlenen "Liseler Arası Bilgi Yarışması"nın da Kayseri Lisesi yarışma ekibinde ben, Paşa, Metin, Arif, Serpil vardı. Mersin'de yapılan Orta Anadolu Liseler Arası Bilgi Yarışması elemelerinde Kayseri Lisesi olarak birinci olup finale katılmaya hak kazandık.

Kayseriden Öğretmeniz Remzi Alkan (Tokmak Remzi) başkanlığında Adana'ya final yarışmasına gitmek için otobüsle yola çıktık.Otobüsümüzün ön sağ camı yoktu, battaniye gerilmişti. Otobüsümüzün adını "Moşe Dayan" koyduk. O dönemde İsrail Başbakanı olan Moşe Dayan tek gözlüydü, gözünün biri siyah bantla kapatılmıştı.Bizde ondan esinlenmiştik.

Adana'ya vardığımızda yollarda ağaçlarda sarı

sarı meyveler gördük, arkadaşlar koparmak için ağaçlara tırmanmaya başladılar. Bu sırada balkondan bir hanım bize seslenmeye başladı;

- Çocuklar onlar Portakal değil, turunç, acı olur yiyemezsiniz sözünü ile arkadaşlarımız hayal kırıklığı içinde döndüler. İlk kez narenciye ağaçları görmüştük.

Final de büyük başarı elde etmiştik. Şampiyonluk yarışmasını ise İskenderun Lisesi ile yapıyorduk. Sunucumuz TRT Spikeri Kemal Beydi. Ve Kemal Bey İskenderun Lisesi mezunu olarak açıkça taraf tutuyordu. Son soru sonucu belirleyecek, Şampiyon Lise belli olacaktı. Sorunun yanıtını

- Radyan dedik, ama sunucu kabul etmedi
- Hayır bir radyanlık yay dedi.

Juri itirazlarımızı kabul etmedi, böylece İskenderun Lisesi şampiyon oldu, Kayseri Lisesi ise ikinci.

Bu başarımız bile büyük yankı uyandırdı, Adana da bulunan Kayserili hemşehrilerimiz bizi ağırladılar, yemekler ikram ettiler. Kupamızı ise herkes görsün diye en yüksek yere koyuyorlardı, Şampiyonluğu pisi pisine, kasıtlı olarak kaçırmıştık çok buruktuk. Buna rağmen aynı zamanda büyük sevinç ve gururda yaşıyorduk. Kayseri olarak hemşehrilerimizle Adana da epey bir hava atmıştık. İlk kez torpili, kayırmacılığı görmüş olduk.

Biz Adana' da yarışmakta iken Fizik Öğretmenimiz Kemal Ataseven sınıfımızda sınav yapmış. Pazar günü Kayseri'ye döndük, Öğretmenimiz yorgunluğumuzu göz ardı ederek rahmetli Metin Yalçın'la beni yazılı yaptı. Ben yazılıdan 4 aldım. Kemal Bey sınav kağıdımı önüme koydu,

- Oldumu, senden bunu beklemezdim dedi.

Yol yorgunluğu, yarışma yorgunluğu var, üstelikte fizikte vektörleri hiç sevmiyorum.

- Neresi yanlış da öğretmenim dedim.
- Bak üstleri yanlış koymuşsun dedi
- O kadardan bir şey olmaz ki, basit bir HATA dedim.
- Ama mikrofonda (yarışmayı kastederek) hataları kabul etmiyorlar dedi.
- İyi de buralarda HATA yapa yapa mikrofonda HATA yapmamayı öğreniyoruz dedim.

Öğretmenim yüzüme takdirle baktı,

- Haklısın dedi,

4 olan notumu 6 yaptı. Böylece takdir belgemide almış oldum.

“FATİHİN (FATİH GÜMÜŞKAYNAK) KAYSERİ LİSESİ İLE İLGİLİ SON YAZISI

Taş mektep” Kayseri Lisesi, bir tarih. Bir çok ünlü kişileri yetiştirdi. Kurtuluş savaşın da şehit ve gazileri verdi. Bu kapıdan çok kimseler geldi geçti. Kapının üstünde Kayseri Lisesi diye yazmaz LİSE, yazar. Bu ülkede lisesinin adına marş yazılan nadir liselerden biridir. Müdürümüz Mahmut hoca, tatil günlerinde istiklal marşından önce lise marşını okutturur begenmez ise ikinci kez okutturur idi. Bilmiyorum şimdilerde lise marşı okutuluyor mu?

Bu kapının girişi salı sollu agaçlık ve yeşillik idi. Okulun dönem sonlarında anı resimlere poz verdiğimiz yerlerdi. Binlerce öğrenci ve öğretmenin poz verme platformu idi adeta. Şimdi ki haline bakıyorum da Taş Mektep in etrafı da betonlaştırılmış.. Nasıl oldu ise bir iki ağaç kalmış bahçe de. Metin Yücel’le yıllar sonra buluşma yeri olarak LİSE’yi seçtik. Bana lisenin çay ocağında buluşuruz dedi. Ben ise Taş mektep’in içinde öğretmen ler odasının bitişiğinde ki çay

ocağı sanmıştım meger oralar müze olmuş, çay ocağı zemin de kurulmuş, B. Ş. B. si işleyiyormuş. Üzülmemek elde değil, olmuş bitmiş durumlara. Metin ile uzun derin bir sohbet yapmaktan okulun durumunu konuşamadık. Bir ara, okul ne oldu Metin, dedim. Giderken gösteririm, dedi. Taş Mektep in altı müze, üstü belediyenin müdürlerinin odası olmuş. İyi ki, dedim, şu LİSE, yazısını da kazıyıp atmamışlar.

İnsan belli bir yaştan sonra anılarının olduğu yerleri gezerken eskiye duyulan özlemle bir kırıntı arıyor, o kırıntılar bile acımasızca katledilmiş ise insanın içi burkuluyor. Bu lise böyle olmamalıydı. Daha özgün bir şekilde korunmalıydı. Böylesine abes bir betonlaştırılmamalıydı. Söylenecek çok şey var da burayı bu hale getirenler utansın. Ben bu okulun mezunu olarak gurur duyuyorum. YAŞASIN KAYSERİ LİSESİ..... GÜÇLÜ KUVVETLİ GENÇLİĞİ.....

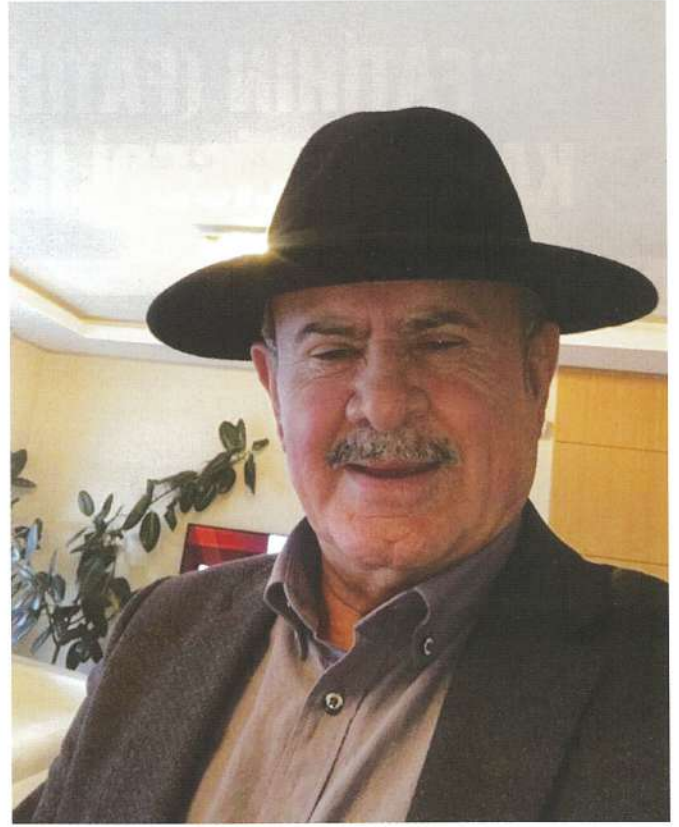
“Kayseri Liseli olmak hakikaten bir ayrıcalıktır”

İbrahim YILMAZ

1949 Reşadiye Kayseri doğumluyum Kayseri Lisesinden 1966-1967 donemi mezun oldum son sınıfım 6 fen d idi. Kayseri’de ikamet ediyorum ve ticaretle uğraşıyorum gazlı bir içecek gurubunun kayseri baş bayisiyim. 20. dönem Anavatan Partisi Kayseri milletvekilliği yaptım Kayseri Sanayici ve İşadamları Derneği başkanlığını sürdürüyorum

1982 yılında kayseri de ilk kez bir basketbol takımını (Meysuspor) kurdum ve 1989 yılında türkiye birinci liğine çıkardım 9 yıl birinci ligde ve avrupa liglerinde oynadık sonradan ekonomik nedenlerle küme düştük şu anda amatör olarak devam edilmekte.

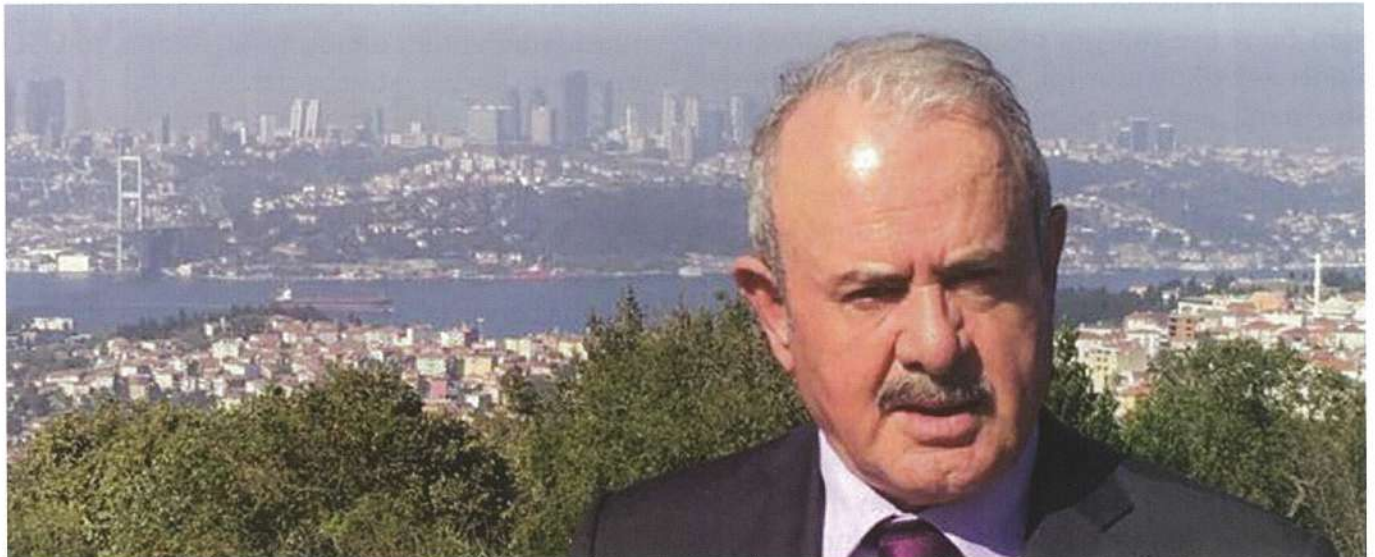
Kayseri Lisesi anısı olarak: bir cumartesi istiklal marşımızı ve aidiyet hissettiren kayseri lisesi marşımızı okuduktan sonra müdürümüz sn. Mahmut Taşkın (Allah rahmet eylesin çok değerli insandı) yatılı öğrenciler burada kalsın diyerek onları ayırdı bir kenara. bir gün önce yurtta kimsenin yemek yemediği bilgisi verilmiş kendisine onlara neden yemediklerini soruyor herkes değişik bah-

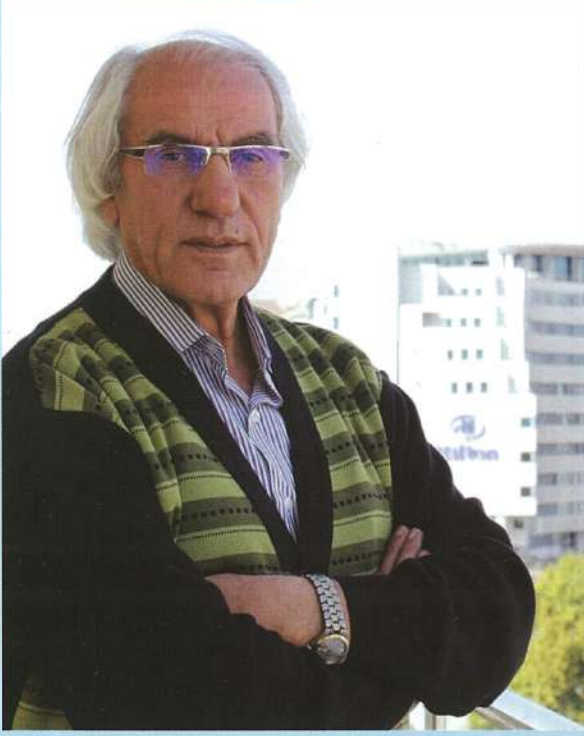

anelerle açıklamaya çalışıyor (yemek nohut pilav) birkaç tanede parasız yatılı öğrenci var onlara sıra gelince devlet bu kadar sıkıntılarla sizlere yemek vermeye çalışıyor siz neden yemediniz diyerek onlara ayrı şekilde sorunca benim çok içimi acıtmıştı.

Daha sonra sordum kendisine bana açıklama yaptım ama ayrıştırıyor gibi davranması nedeniyle içimden epeyce sayın müdürüme karşı kızıştım. tabii ki oda elinde bulunan kısıtlı imkanlarla hizmet etmeye çalışarak takdirleri kazandı her zaman. hep rahmetle anılıyor.

kısacası Kayseri Liseli olmak hakikaten bir ayrıcalıktır. bunu her yerde ve ortamda sırası gelirse söylemekten de çekinmiyorum gurur duyarak ifade ediyorum.

Ahmet ÇINAR

1967-1968 Öğretim döneminde Kayseri Lisesi Edebiyat bölümünden mezun oldu. Edebiyata düşkünlüğü ve özellikle kompozisyon derslerinde çok başarılı oluşu onu gazetecilik mesleğine yöneltti. Kayseri'de Anadolu gazetesinde mesleğe başladı. Daha sonra Tercüman gazetesi ve Milliyet gazetelerinde görev yaptı. Kayseri Lisesi futbol takımında şampiyonluklar yaşadı. Amatör spor kulüplerinde uzun yıllar futbol oynadı. En son Türkiye şampiyonu olan Sümersporda 4 yıl oynadıktan sonra futbolu bıraktı. Bu arada tutkusu olan gazetecilik mesleğini de sürdürdü. Futbolu bıraktıktan sonra antrenörlük kursuna gitti ve Kayserispor'da görev yapan ilk Kayserili antrenör olarak sarı kırmızılı takıma hizmet etti. Gazetecilik mesleğinde 50. yılı deviren Ahmet Çınar 20 yıla yakın Yerel televizyonlarda da görev yaptı. Halen Kayseri halen Kayseri Olay gazetesi ve Olay Türk televizyonunda mesleğine devam etmektedir. Evli ve 2 çocuğu bulunan Ahmet Çınar Sürekli Basın Kartı sahibidir

Arzu MORGÜN

Ben Arzu Morgün (Alsancak). 1980/1983 yıllarında Kayseri lisesinde, dönemin karışıklığı göz önüne alındığında okulun en uç, en zor disipline edilebilen sınıfları olmasına rağmen Edebiyat sınıflarında okudum ve mezun oldum.

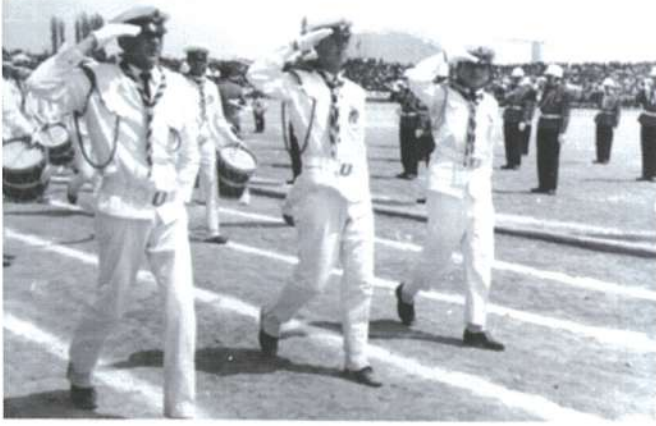
Halen İstanbul'da ikamet etmekteyim. Garanti Bankası ve Denizbank'ta ticari pazarlama yönetmenliği ve şubelerde İç kontrol yönetmenliği görevlerinde bulundum.

Ailece Kayseriye babamın vazifesi nedeniyle geldik. Ama öyle kaldık ki ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite... ani tüm eğitim hayatımı Kayseri'de tamamladım. İşte bu okullar içerisinde en unutulmazı, en içten bağlı kaldığım okulum KAYSERİ LİSESİ oldu. Nedenine gelince;

1980 lerin kaos dolu ortamından ötürü, ailem beni liseye gönderip göndermeme konusunda çok kararsızdı. Buna rağmen okumak konusundaki ısrarımla kaydımı yaptırıp, ortamın bütün zorluklarına karşın dört elle okumaya sarıldığım yer olması, Hala gözümün önünden yüzleri gitmeyen, çıkarsız, tamamen karşılıksız, birbirimizi sevdiğimiz arkadaşlarımızın olması (bunun en güzel örneği olarak, birbirimizi hiç görmeden, sadece telefon aracılığı ile görüşmek sureti ile tam 30 yıldır arkadaşlığımızın devam ettiği can dostlarımızın olmasını verebilirim.), Tabiki değerli öğretmenlerimizin yerleri ayrı. Onlarki bizlere o süreçte eğitimin aksamaması için ellerinden gelen desteği vermeleri, eğitmeleri, bugün bile kendilerini çocuklarımıza anlatmamız, her birinin ayrı birer değer olduklarını ispatlamış olmaları çok önem taşımaktadır.

(Derslerimize giren öğretmenlerimiz: Ali Menekşe, Seyit Tekin, Genç Osman Mart, Mehmet Bediz, Yusuf Özmerdivenli, Ahmet Çakır, Sebahattin Güntay, Mehmet Yavrucu, Gazi Bekar, Nurettin İnanç, Ömer Köylü, Nurşen Özdamar, Osman Oskay ve Tuncer Erten) Hepsini saygı ve sevgi ile anıyorum.

Ömer ŞATIR Albümünden

Ömer ŞATIR Albümünden

Ömer ŞATIR

1948 Kayseri doğumluyum ilkokulu etiler İlkokulunda ortaokulu ve liseyi KAYSERİ Lisesi 1966/ 67 mezunuyum 1973 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat fakültesinden mezun oldum bir süre serbest muhasebecilik yaptıktan sonra hayatım boyunca ticaretle uğraştım lisede basketbol takımında oynadım lise bando takımının başındaydım

Osmanlı lale devrinde sadrazam olan Nevşehirli damat İbrahim Paşa'nın dokuzuncu kuşak devlette kayıtlı torunuyum kökenimiz tavlusun olup yüzbaşı rutbesindeki dedemin hak etmiş olduğum istiklal madalyasını aldım gururla saklıyorum 1995 yılında rahmetli Ecevit in demokratik Sol parti den Kayseri'ye milletvekili aday oldum yine rahmetli İsmail Cemle tanışma fırsatı buldum son on yıldır Beylikdüzü'nde CHP den belediye meclis üyeliği belediye meclis 1.Başkanvekilliği son beş senedir de İstanbul büyükşehir Belediye Başkan aday olan Ekrem İmamoğlunun vekilliğini yapıyorum

KAYLİMDER BULUŞMALAR - ZİYARETLER

11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül KAYLİMDER Geleneksel İstanbul Buluşmasına Katıldı

11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül Sabancı Öğretmen Evi'nde düzenlenen Kayseri Lisesi Mezunları İstanbul'da Sonbaharda Boğazda 125. Yıl Geleneksel Buluşması'na katıldı.

11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül Sabancı Öğretmen Evi'nde düzenlenen Kayseri Lisesi Mezunları İstanbul'da Sonbaharda Boğazda 125. Yıl Geleneksel Buluşması'na katıldı.

Buluşma vesilesiyle Abdullah Gül Kayseri Lisesi Mezunları'na hitaben bir konuşma yaptı. İnsanın en çok özlediği şeyin eski arkadaşları olduğunu ifade eden Gül, "Burada bulunmaktan çok memnuniyet duyuyorum. Doğrusu bu tarz etkinlikleri yabancı liseler, üniversiteler çok yaparlar. Kayseri Lisesi'de Türkiye'nin büyük liselerinden birisi.

Çok önemli isimler dersler vermişler. Faruk Nafiz Çamlıbel Kayseri Lisesi Marş'ını yazmış. Burada bulunmaktan dolayı çok heyecan duydum. Lisenin önemini vurgulamak yaşatmak hepimizin sorumluluğudur. O bakımdan buradaki arkadaşlara teşekkür ediyorum. Bundan sonra inşallah her sene buluşulur." dedi.

Daha sonra KAYLİMDER üyeleri Cumhurbaşkanı Gül'ün doğum gününü kutladı. Program aile fotoğrafı çekimiyle sona erdi.

KAYLIMDER BULUŞMALAR - ZİYARETLER

KAYLİMDER BULUŞMALAR - ZİYARETLER

KAYLIMDER BULUŞMALAR - ZİYARETLER

KAYLIMDER BULUŞMALAR - ZİYARETLER

KAYLIMDER BULUŞMALAR - ZİYARETLER

KAYLIMDER BULUŞMALAR - ZİYARETLER

KAYLİMDER BULUŞMALAR - ZİYARETLER

KAYLİMDER BULUŞMALAR - ZİYARETLER

KAYLİMDER BULUŞMALAR - ZİYARETLER

KAYLİMDER BULUŞMALAR - ZİYARETLER

KAYLİMDER BULUŞMALAR - ZİYARETLER

KAYLİMDER BULUŞMALAR - ZİYARETLER

GEÇMİŞ ZAMAN OLUR Kİ...

GEÇMİŞ ZAMAN OLUR Kİ...

Ahsen Canbulat Albümünden

